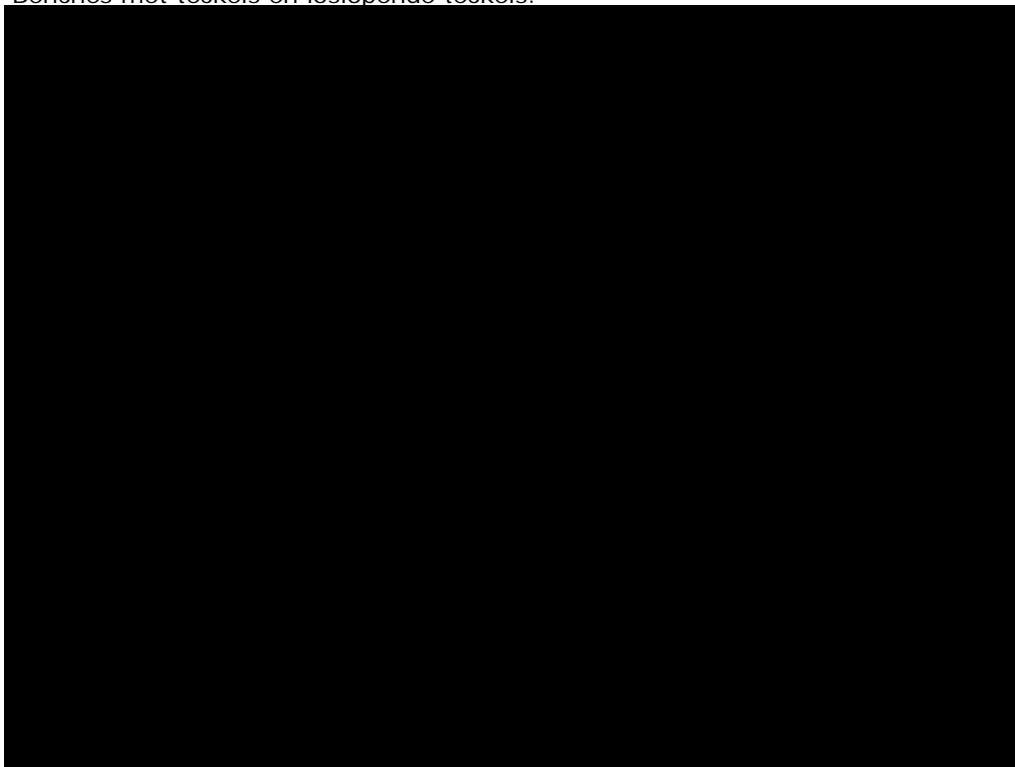

Benches met teckels en loslopende teckels.

Bijlage 9

1845891 wur 1998
hondenpension.pdf

Bijlage 10

Norm Dierenpensions
2012.1 dibevo.pdf

Bijlage 11

Bijlage W-1
Vakbekwame arbeidsl

Bijlage 12

Desk verklaring
Socialisatie hond_Einc

Bijlage 13

deskundigen
verklaring bench honc

**Bedrijfsleven in beeld:
Het dierenpension**

ISBN: 90-371-0683-8

Prijs: f 25,-

Bestelnummer: A9803

Dit onderzoek is gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken

■■■■ is een onderzoeksbureau met 150 professionals. ■■■■ verschaft beleidsgerichte en praktijkgerichte informatie van sociaal-economische aard voor en over alle sectoren van het bedrijfsleven en voor beleidsinstanties. ■■■■ is gevestigd in ■■■■. Behalve op Nederland richt ■■■■ zich ook op de Europese economie en op andere continenten. Voor meer informatie over ■■■■ en wat ■■■■ voor u kan betekenen, kunt u contact met ons opnemen.

Adres: ■■■■
■■■■

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij ■■■■

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van ■■■■

■■■■ aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

The responsibility for the contents of this report lies with ■■■■

Quoting of numbers and/or texts as an explanation or support in papers, essays and books is permitted only when the source is clearly mentioned.

No part of this publication may be copied and/or published in any form or by any means, or stored in a retrieval system, without the prior written permission of ■■■■

■■■■ does not accept responsibility for printing errors and/or other imperfections.

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Typering van de branche	5
2.1	Het bedrijf.....	5
2.2	Opleiding.....	5
2.3	Organisaties	6
2.4	Vestigingseisen	6
3	Structuurkenmerken	7
3.1	Aantal ondernemingen.....	7
3.2	Typen bedrijven.....	7
3.3	Werkgelegenheid	8
3.4	Omzet	11
3.4.1	Brancheomzet en omzetontwikkeling	11
3.4.2	Omzetgrootte	11
3.4.3	Omzet naar bedrijfsactiviteit	13
4	Bedrijfsvoering	15
4.1	Leeftijd, rechtsvorm en wijze van vestiging	15
4.2	Opleiding ondernemer.....	16
4.3	Samenwerking en doorverwijzing	17
4.4	Kostenstructuur en resultaat	17
4.5	Aantal pensionplaatsen en bezettingsgraad.....	17
4.6	Tarieven	18
4.7	Klantenwerving.....	18
4.8	Erkenningsregeling.....	19
4.9	Investeringen	19
5	Toekomstverwachtingen	21
5.1	Omzetontwikkeling.....	21
5.2	Werkgelegenheidsontwikkeling.....	21
5.3	Winstontwikkeling.....	21
6	Informatie over de branche	22

1 Inleiding

Dit rapport geeft inzicht in de basisstructuur van de branche van dierenpensions. Het gaat hierbij zowel om pensions die op commerciële basis worden geëxploiteerd als om op commerciële basis opererende asielen met pensionactiviteiten. Asielen die geen commerciële instelling zijn (stichting, vereniging), maar mogelijk wel aanvullend inkomsten verwerven uit pensionactiviteiten, zijn buiten het onderzoek gebleven.

Het onderzoek dat aan dit rapport ten grondslag ligt, is uitgevoerd binnen een door het Ministerie van Economische Zaken gefinancierd programma dat enerzijds tot doel heeft om hiaten in de kennis van het bedrijfsleven weg te nemen, en anderzijds bedoeld is om doorlopend over actuele informatie over branches te kunnen beschikken.

2 Typering van de branche

2.1 Het bedrijf

Een dierenpension biedt de mogelijkheid om dieren tijdelijk onder te brengen en/of te laten verzorgen. In de meeste gevallen hebben de pensions plaats voor honden en katten. Daarnaast worden ook pensionmogelijkheden aangeboden voor andere dieren (konijnen, cavia's, reptielen e.d.). Enkele pensions hebben zich hierin gespecialiseerd. De huisdierenbezitter maakt, behalve in de zomermaanden, in toenemende mate in het voorjaar en tijdens het wintersportseizoen van de diensten van het dierenpension gebruik.

Het starten van een dierenpension vond vroeger veelal plaats vanuit de hobbysfeer. Anno 1998 vraagt het starten van een dierenpension om grote financiële offers, met name door de hoge grondprijzen. Er zijn pensions die activiteiten aanbieden die in het verlengde liggen van hun kernactiviteiten. Te denken valt aan het trimmen van dieren, uitlaatservice, fokken van dieren, dierenopvang (asiel), gedragscursussen, dierencrematorium, dierentransportdienst (in verband met verhuizing in binnen- en buitenland) e.d.

Pensiodiensten worden vooral aangeboden door commercieel opererende dierenpensions. Daarnaast worden pensionplaatsen ook wel aangeboden door niet-commercieel opererende asielen die als stichting of vereniging actief zijn en door kennels/fokkers.

Alle dierenpensions hebben minimaal de beschikking over binnenverblijven. Daarnaast zijn ook buitenkennels en speelweides aan te treffen, wat ook samenhangt met het soort dieren waaraan men plaats biedt.

2.2 Opleiding

Er zijn drie opleidingsinstanties die opleiden tot het vakbekwaamheidsexamen, dat bij goed gevolg het diploma geeft dat benodigd is om een dierenpension of dierenasiel te mogen exploiteren:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Naast de mondelinge opleiding Algemene Ondernemers Vaardigheden (AOV), verzorgt de [REDACTED] de 'Vakopleiding Dierenpension-/dierenasielhouder'. Om in aanmerking te komen voor een bewijs van vakbekwaamheid dient men door middel van een examen en een stage aan te tonen over voldoende theoretische basiskennis en praktische vaardigheid te beschikken. Deze opleiding bereidt de cursist voor op het theorie-examen, waarbij ook aandacht besteed wordt aan bedrijfsvoering. Het examen wordt afgenomen door de [REDACTED]. De stage-mogelijkheden worden gecoördineerd door de [REDACTED].

Ook de [redacted] opleiding Dierenasielhouder/Dierenpensionhouder leidt op tot het vakbekwaamheidsexamen. De opleiding is een combinatie van schriftelijk materiaal en mondelinge/praktische lessen.

[redacted] verzorgt de opleiding Vakopleiding Dierenonderneming in het kader van het leerlingwezen. Wanneer deze 3-jarige MBO-opleiding met goed gevolg is afgelegd, verkrijgt men het diploma Zelfstandig Beroepsbeoefenaar Dierenonderneming. Na het examen moet men zich aanmelden bij de [redacted] voor de officiële erkenning. In het kader van het leerlingwezen is na het behalen van het diploma Zelfstandig Beroepsbeoefenaar Dierenonderneming nog de mogelijkheid dieper op bepaalde aspecten van de dierenverzorging in te gaan via de opleiding Specialistenopleiding Dierenonderneming. Management staat centraal binnen deze opleiding. Daarnaast biedt het [redacted] de mogelijkheid tot het volgen van de MBO-dagopleiding Dierversorgung.

2.3 Organisaties

Zo'n 70 dierenpensions zijn aangesloten bij de brancheorganisatie [redacted]

2.4 Vestigingseisen

Aan het uitoefenen van een dierenpension worden eisen aan vakbekwaamheid gesteld. In het kader van het Honden- en Kattenbesluit (binnenkort te vervangen door de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren) moet een dierenpension-/dierenasielhouder in het bezit zijn van een vergunning. Zo'n vergunning wordt afgegeven door de gemeente, mits een bewijs van vakbekwaamheid overlegd kan worden. In sommige gemeenten wordt ook voor het fokken en/of verkopen van honden een vergunning in het kader van het Honden- en Kattenbesluit vereist. Indien de pensionhouder ook detailhandel bedrijft, moet deze, in het kader van de Vestigingswet Bedrijven, ook in het bezit zijn van het diploma Algemene Ondernemers Vaardigheden (AOV).

Daarnaast heeft een ondernemer te maken met diverse andere regelgevingen om bedrijfsactiviteiten te kunnen ontplooiën (met name met de Wet Milieubeheer).

3 Structuurkenmerken

3.1 Aantal ondernemingen

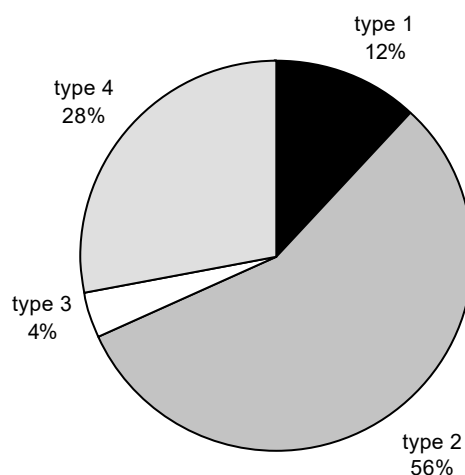
Nederland telt 385 bedrijven die op commerciële basis dierenpensionactiviteiten verrichten. Daarnaast hebben ruim 50 niet-commercieel werkende asielen, die opereren als stichting of als vereniging, één of meer pensionplaatsen.

3.2 Typen bedrijven

Binnen de branche zijn vier bedrijfstypen te onderscheiden. Deze zijn te karakteriseren naar bedrijfsactiviteit:

- het gespecialiseerde kattenpension: meer dan 50% van de omzet komt voor rekening van pensionactiviteiten voor katten; circa 45 bedrijven worden tot dit type pension gerekend;
- het gespecialiseerde hondenpension: meer dan 50% van de omzet komt voor rekening van pensionactiviteiten voor honden; zo'n 215 bedrijven behoren tot dit type pension;
- het dierenpension met asiel: meer dan 10% van de omzet komt voor rekening van asielactiviteiten; circa 15 bedrijven;
- het gemengde dierenpension; zonder overheersende activiteiten zoals hiervoor genoemd; circa 110 bedrijven.

figuur 1 verdeling aantal ondernemingen naar bedrijfstype

type 1 = gespecialiseerd kattenpension
 type 2 = gespecialiseerd hondenpension
 type 3 = dierenpension met asiel
 type 4 = gemengd dierenpension

In tabel 1 is weergegeven welke activiteiten de dierenpensions uitoefenen. Een groot aantal pensions heeft plaatsen voor honden en/of katten. Ruim 40% heeft pensionplaatsen voor andere dieren. Eén op de vijf pensions combineert de activiteiten met een trimsalon. Een even grote groep pensions fokt met dieren.

tabel 1 verrichte activiteiten naar bedrijfstype, in procenten van het aantal bedrijven

omschrijving	type 1	type 2	type 3	type 4	totaal
pension honden	0	100	100	84	85
pension katten	100	83	58	79	83
pension overige dieren	20	51	33	40	43
asiel	5	8	100	10	10
fokken	0	18	42	23	19
trimsalon	5	20	33	26	21
verkoop dierenbenodigdheden	5	8	33	31	17
hondenschool	0	12	25	17	11
dierencrematorium	0	0	0	5	1
uitlaatdienst	0	1	0	3	1
dierenvervoerdienst	5	3	17	3	5

type 1 = gespecialiseerd kattenpension

type 2 = gespecialiseerd hondenpension

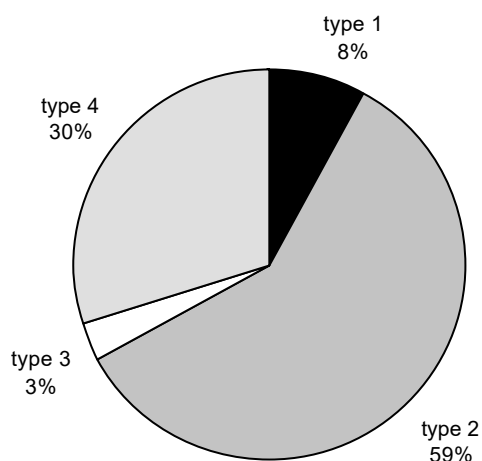
type 3 = dierenpension met asiel

type 4 = gemengd dierenpension

3.3 Werkgelegenheid

Bij de 385 dierenpensions waren op 1 januari 1998 in totaal 730 personen op vaste basis werkzaam. Bij ruim 30 pensions is in 1997 het aantal vaste personeelsleden ten opzichte van 1996 toegenomen. De meeste personen zijn werkzaam bij het *gespecialiseerde hondenpension* (59%), gevolgd door het *gemengde dierenpension* (30%) (zie figuur 2). Bij het gespecialiseerde kattenpension en het dierenpension met asiel zijn respectievelijk 8 en 3% van alle werkzame personen actief. Bij met name deze bedrijfstypen zijn daarnaast ook vrijwilligers actief.

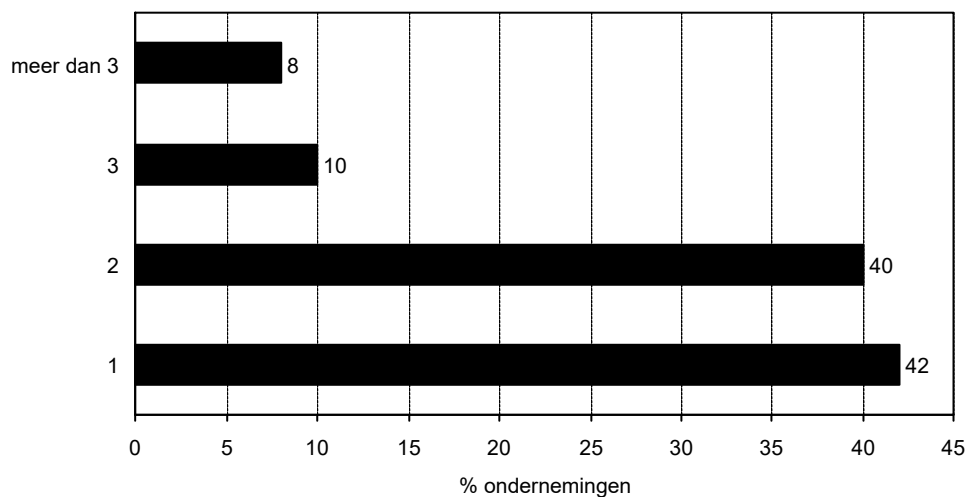
figuur 2 verdeling werkgelegenheid naar bedrijfstype

type 1 = gespecialiseerde kattenpension
 type 2 = gespecialiseerde hondenpension
 type 3 = dierenpension met asiel
 type 4 = gemengde dierenpension

Er zijn in deze branche bij de meeste pensions ten hoogste 2 personen vast werkzaam: bij 42% van de pensions is één persoon vast werkzaam en bij 40% twee personen (zie figuur 3).

figuur 3 verdeling bedrijven naar grootteklasse werkzame personen

Het merendeel van de vaste krachten is op fulltime-basis in het pension actief. Zo'n 30% werkt in deeltijd (zie tabel 2). Omgerekend naar fulltime-equivalenten, bedraagt het aantal arbeidskrachten in de branche circa 600.

Doordat een groot deel van de pensions als eenmanszaak zonder personeel opereert, of met ten hoogste twee personen, is het niet verwonderlijk dat het merendeel van de vaste krachten niet in loondienst werkzaam is (75%) (zie tabel 2).

tabel 2 aantal werkzame personen, 1 januari 1998, verdeeld naar type arbeidskracht

omschrijving	aantal	in procenten van het totale aantal werkzame personen
fulltime krachten (meer dan 32 uur per week)	510	70
parttime krachten (12-32 uur per week)	157	22
hulpkrachten (minder dan 12 uur per week)	63	8
totaal	730	100
w.v. - niet in loondienst	550	75
- in loondienst	180	25

De pensionhouders hebben te maken met een piekdrukke in de periode juni tot en met september. Vooral in deze periode wordt er door een groot aantal pensions gebruikgemaakt van extra arbeidskrachten. 45% van de pensions, voornamelijk *gespecialiseerde hondenpensions* en *gemengde dierenpensions*, heeft in 1997 gewerkt met contractwerkers, los/vast personeel en/of vakantiekrachten. Gemiddeld werden er bij de desbetreffende pensions voor 9 weken extra krachten ingeschakeld. Bij de grootste groep pensions ging het om 5 tot 10 weken.

De verdeling naar soorten activiteiten van de bestede tijd, in een drukke week, is weergegeven in tabel 3. Ruim de helft van de tijd wordt besteed aan dierenverzorging en ruim een kwart van de bestede tijd gaat zitten in schoonmaakwerkzaamheden.

tabel 3 verdeling van de bestede uren verband houdend met het dierenpension van alle werkzame personen in een piekperiode in één week, in procenten

omschrijving	totale branche
dierenverzorging	51
inkoop	1
administratie	5
schoonmaak	27
bedrijfsleiding	6
overige activiteiten, verband houdend met het pension	10
totaal	100

3.4 Omzet

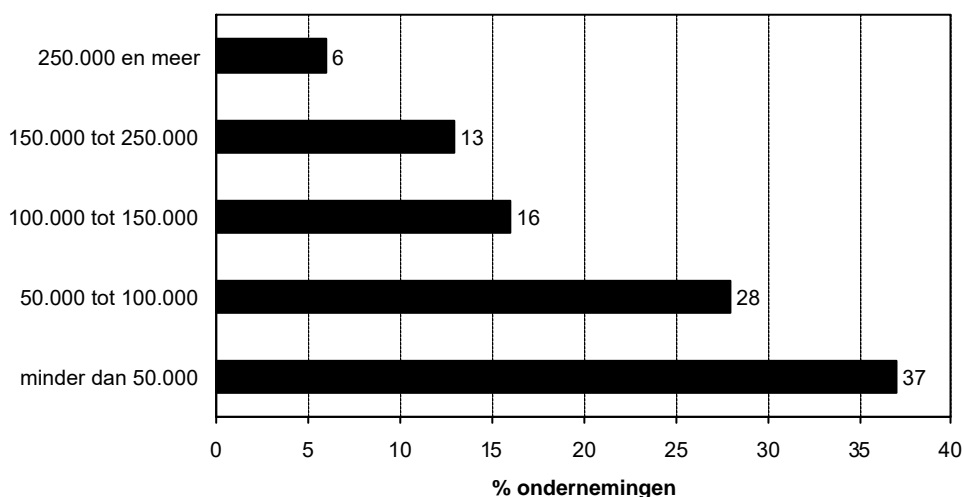
3.4.1 Brancheomzet en omzetontwikkeling

De gezamenlijke omzet van de dierenpensions bedroeg in 1996 circa 39 miljoen gulden, exclusief BTW. Meer dan de helft van de pensions zag de omzet in 1997 toenemen (53%). Zo'n 7% werd geconfronteerd met een omzetzaling. De totale omzet in 1997 wordt geschat op ruim 41 miljoen gulden, een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar van 7%.

3.4.2 Omzetgrootte

De omzetgrootte van de pensions loopt sterk uiteen. Zowel tussen de bedrijfstypen als binnen de bedrijfstypen zijn grote verschillen te constateren. 37% van de pensions heeft een omzet van minder dan 50.000 gulden. Slechts 6% realiseerde in 1997 een omzet van 250.000 gulden of meer (zie figuur 4 en tabel 4).

figuur 4 verdeling bedrijven naar omzetklasse (1997; exclusief BTW)

tabel 4 verdeling bedrijven naar omzetklasse (naar type; 1997; exclusief BTW)

omzetklasse	type 1	type 2	type 3	type 4	totaal
minder dan 50.000 gulden	88	25	65	10	37
50.000 -< 100.000 gulden	12	42	0	18	28
100.000 -< 150.000 gulden	0	19	0	24	16
150.000 -< 250.000 gulden	0	8	20	36	13
250.000 gulden en meer	0	5	15	12	6
totaal	100	100	100	100	100

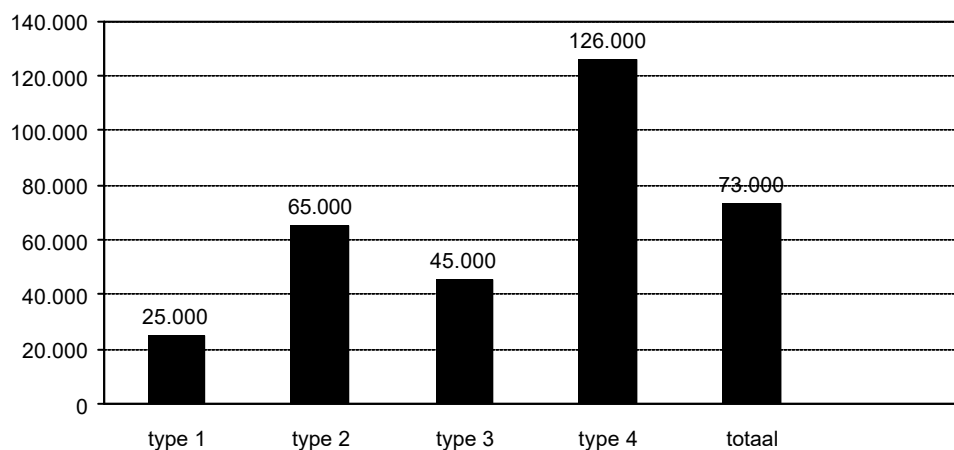
type 1 = gespecialiseerd kattenpension
type 2 = gespecialiseerd hondenpension
type 3 = dierenpension met asiel
type 4 = gemengd dierenpension

Het zijn vooral de *gespecialiseerde kattenpensions* en het *dierenpension met asiel* die een geringe omzet realiseren. Er zijn echter onder de *dierenpensions met asiel* ook een aantal op relatief grote schaal opererende pensions te vinden.

Het *gespecialiseerde hondenpension* en het *gemengde dierenpension* zijn in het algemeen grootschaliger. Bij het *gemengde dierenpension* zijn er naar verhouding veel pensions die een wat hogere omzet realiseren. Bijna de helft van deze pensions heeft een omzet van 150.000 gulden of meer.

De verschillen in bedrijfsgrootte komen tot uiting in figuur 5, waarin de doorsnee-omzet¹ van een dierenpension per bedrijfstype is weergegeven.

figuur 5 doorsnee-omzet per bedrijfstype, in guldens, exclusief BTW

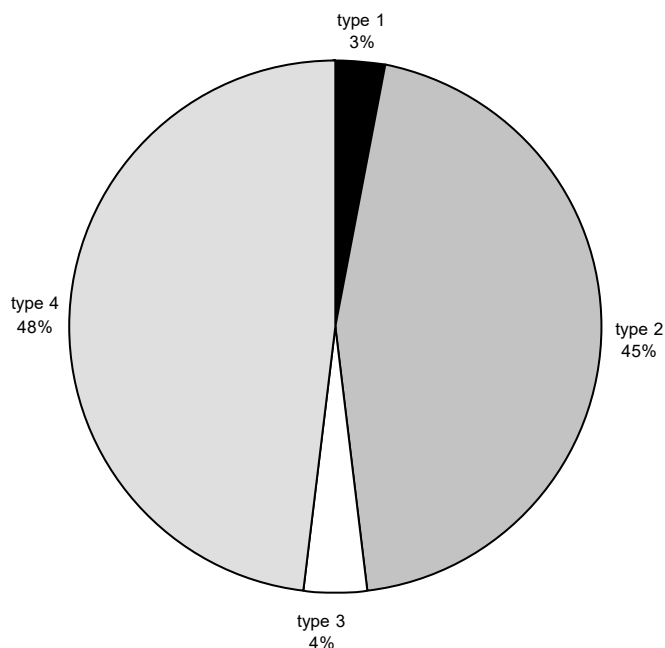
type 1 = gespecialiseerd kattenpension

¹ De doorsnee (middelste) waarneming geeft, in een branche die gekenmerkt wordt door zeer grote uitschieters, een beter beeld van de 'gebruikelijke' omzet dan het gemiddelde.

type 2 = gespecialiseerde hondenpension
 type 3 = dierenpension met asiel
 type 4 = gemengd dierenpension

Figuur 6 laat zien dat het *gemengde dierenpension* en het *gespecialiseerde hondenpension* gezamenlijk 93% van de brancheomzet voor hun rekening nemen.

figuur 6 verdeling van de brancheomzet naar bedrijfstype

type 1 = gespecialiseerd kattenpension
 type 2 = gespecialiseerd hondenpension
 type 3 = dierenpension met asiel
 type 4 = gemengd dierenpension

3.4.3 Omzet naar bedrijfsactiviteit

Tabel 5 geeft inzicht in de verdeling van de omzet naar bedrijfsactiviteiten van de branche als geheel en van de vier bedrijfstypen afzonderlijk. De specialismen komen in de omzetverdeling duidelijk naar voren. Bijna de helft van de totale brancheomzet komt voor rekening van pensionplaatsen voor honden, gevolgd door pensionplaatsen voor katten met een aandeel van bijna een kwart.

De overige omzet van het *gemengde dierenpension* komt voornamelijk voor rekening van het exploiteren van een hondenschool, dierenbegraafplaats en -crematorium.

tabel 5 samenstelling van de omzet naar activiteit en bedrijfstype, in procenten van de omzet

omschrijving	type 1	type 2	type 3	type 4	to- taal
pension honden	0	71	26	33	49
pension katten	98	21	13	22	24
pension overige dieren	*	2	1	8	5
asiel	0	*	38	*	2
verkoop dierenbenodigdheden	1	1	12	11	7
fokken	0	1	8	6	3
trimsalon	*	2	2	2	2
overige activiteiten	*	1	0	17	8
totaal	100	100	100	100	100

* Minder dan 0,5%.

type 1 = gespecialiseerd kattenpension
type 2 = gespecialiseerd hondenpension
type 3 = dierenpension met asiel
type 4 = gemengd dierenpension

4 Bedrijfsvoering

4.1 Leeftijd, rechtsvorm en wijze van vestiging

Leeftijd pensions

De dierenpensions opereren gemiddeld al zo'n 12 jaar. Bij het *dierenpension met asiel* en het *gemengde dierenpension* is de gemiddelde 'leeftijd' met 14 jaar wat hoger dan bij de andere pensions. In tabel 6 is te zien dat de 'leeftijd' tussen de pensions sterk uiteenloopt. Er is een grote groep van pensions die in de laatste 7 jaar gestart zijn.

tabel 6 jaar waarin het pension gestart is, percentage pensions

startjaar pension	type 1	type 2	type 3	type 4	totaal
voor 1980	12	20	24	32	24
1980 tot 1985	6	13	20	14	15
1985 tot 1990	6	21	36	16	17
1990 en later	76	46	20	38	44
totaal	100	100	100	100	100

type 1 = gespecialiseerd kattenpension
 type 2 = gespecialiseerd hondenpension
 type 3 = dierenpension met asiel
 type 4 = gemengd dierenpension

Rechtsvorm

Vrijwel alle dierenpensions worden geëxploiteerd als een eenmanszaak, vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap (96%). Alleen bij het *gespecialiseerde hondenpension* komen rechtspersonen voor in de vorm van een B.V.

Wijze van vestiging

Vijf van de zes pensions hebben de beschikking over een buitenkennel. Een doorsnee-buitenkennel heeft een oppervlakte van 150 m². Door een aantal grote uitschieters ligt de gemiddelde oppervlakte met 400 m² aanzienlijk hoger. Met name bij het *gespecialiseerde hondenpension* en het *gemengde dierenpension* komen buitenkennels van enige omvang voor. In tabel 7 is de verdeling naar grootte van de buitenkennels weergegeven.

Ruim 80% van de pensions heeft een speelweide. Ook hier geldt dat deze voornamelijk voorkomt bij het *gespecialiseerde hondenpension* en het *gemengde dierenpension*. Van de doorsnee-speelweide bedraagt de oppervlakte 700 m². De gemiddelde oppervlakte van de speelweide ligt door een aantal grote uitschieters met ruim 1.200 m² aanzienlijk hoger.

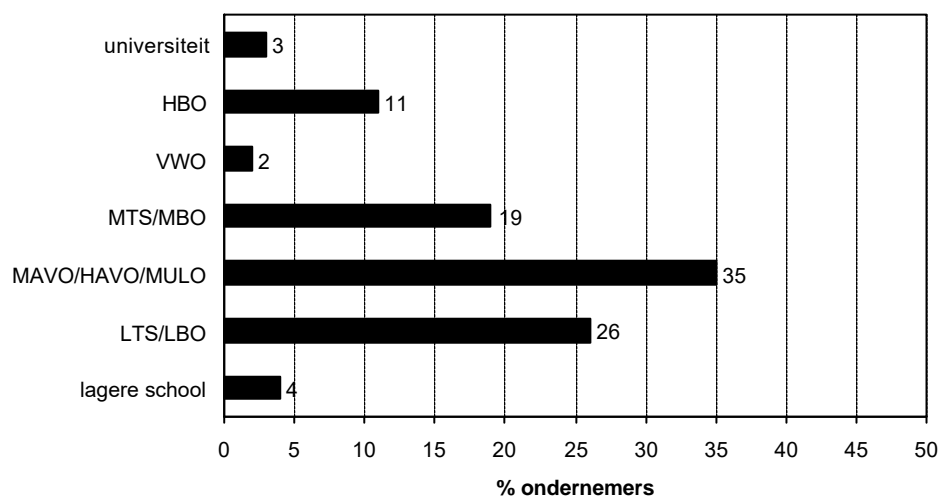
tabel 7 oppervlakte van de buitenkennels en speelweides; percentage pensions

aantal m ²	buitenkennel	speelweide
0 (= beschikt hier niet over)	17	19
1 tot 50	19	2
50 tot 100	12	3
100 tot 250	24	12
250 tot 1.000	17	29
1.000 tot 2.000	6	12
2.000 en meer	5	23
totaal	100	100

4.2 Opleiding ondernemer

De meeste ondernemers hebben een MAVO/HAVO/MULO-opleiding als hoogste algemene opleiding afgemaakt (zie figuur 7). Daarnaast heeft een grote groep ondernemers als hoogst afgemaakte opleiding LTS/LBO en MTS/MBO.

figuur 7 hoogst afgemaakte algemene opleiding van de ondernemer

Vrijwel alle ondernemers hebben naast algemeen onderwijs ook één of meer beroepsgerichte cursussen of opleidingen gevolgd (91%). Ruim 40% heeft de vakbekwaamheids cursus bij de [] gevolgd. Een even grote groep heeft de vakbekwaamheids cursus bij de Stichting Opleidingen Dierenbranche gevolgd. Andere veelgenoemde opleidingen/cursussen hebben betrekking op het gedrag van dieren, fokken, trimmen en EHBO voor dieren.

4.3 Samenwerking en doorverwijzing

87% van de dierenpensions werkt samen met een dierenarts. In de meeste gevallen gebeurt dit op factuurbasis (96%). 3% heeft een vast contract en bij de overige 1% van de pensions worden beide vormen naast elkaar toegepast.

Ongeveer 40% van de pensions werkt samen met andere pensions. Bij de *dierenpensions met asiel* gebeurt dit op beperktere schaal (ongeveer 20% van de pensions). De samenwerking vindt voornamelijk plaats in de vorm van het doorverwijzen van klanten.

4.4 Kostenstructuur en resultaat

Het bedrijfsresultaat is de resultante van de omzet, verminderd met de inkoopkosten (zoals van de inkoopwaarde van bijvoorbeeld diervoeding en detailhandelsverkoop (doorverkochte diervoeding)), de personeelskosten en de overige bedrijfskosten (administratie, huur, energie, autokosten etc.).

In tabel 8 is een exploitatieoverzicht gegeven van het gemiddelde van alle pensions, *zonder rechtspersoonlijkheid*. Omdat de meeste bedrijven geen rechtspersoon zijn, hebben de verstrekte gegevens betrekking op eenmanszaken, vennootschappen onder firma en commanditaire vennootschappen.

De personeelskosten maken 22% van de omzet uit. Het gemiddelde resultaat voor belastingen bedraagt bij de pensions zonder rechtspersoonlijkheid 34% van de gerealiseerde omzet.

tabel 8 exploitatieoverzicht 1996; gemiddeld van alle pensions zonder rechtspersoonlijkheid, in procenten van de omzet

omschrijving	in procenten van de omzet
omzet	100
inkoop	23
personeelskosten	22
overige kosten	21
bedrijfsresultaat voor belasting	34

4.5 Aantal pensionplaatsen en bezettingsgraad

De dierenpensions hebben gemiddeld ruim 50 pensionplaatsen voor honden. In totaal gaat het daarbij om zo'n 20.000 plaatsen. Het aantal pensionplaatsen voor katten bedraagt gemiddeld 35. Dit komt neer op een totale capaciteit van bijna 14.000 pensionplaatsen voor katten. Het aantal pensionplaatsen voor andere dieren bedraagt gemiddeld 5, wat neerkomt op een totaal van 1.750.

De niet-commercieel opererende dierenpensions/asielen hebben gezamenlijk een pensioncapaciteit voor ruim 2.200 honden, 1.750 katten en 2.900 overige dieren. Van de dierenasiel-

len die in 1997 nog geen pensionactiviteiten ontplooiden, is één op de acht dit in 1998 wel van plan. Het zal daarbij naar schatting om in totaal zo'n 900 plaatsen gaan.

De gemiddelde bezettingsgraad van zowel plaatsen voor katten als die voor honden is in 1997 ten opzichte van 1996 verbeterd. De bezettingsgraad voor katten bedroeg in 1997 28% (1996: 26%). De bezettingsgraad voor honden bedroeg in 1997 38% (1996: 35%). Bij de niet-commercieel opererende pensions lag de bezettingsgraad bij zowel katten als honden, met respectievelijk 37 en 47%, hoger.

4.6 Tarieven

Honden

De meeste pensions die een pension voor honden hebben, hanteren aparte tarieven naar grootte van de hond (81%). De dierenpensions die één tarief hanteren, rekenen gemiddeld 15 gulden per dag. Bij de pensions die meerdere tarieven hanteren wordt voor (zeer) grote honden gemiddeld 16 gulden gerekend, voor middelgrote honden 14,50 gulden en voor kleine honden 13 gulden. Bij de niet-commercieel opererende pensions liggen de gemiddelde tarieven op hetzelfde niveau.

Katten

Voor katten worden door 10% van de pensions die plaats bieden aan katten, verschillende tarieven gerekend naar kort ■■■ en lang ■■■ 90% rekt één tarief. De pensions die voor katten een vast tarief hanteren, rekenen gemiddeld 9 gulden per dag. Bij de pensions die meerdere tarieven hanteren, wordt gemiddeld 9 gulden gerekend voor kortharige katten en 10 gulden voor langharige katten.

Ongeveer 60% van de pensions verleent korting op een verblijf voor een langere periode.

4.7 Klantenwerving

De belangrijkste wijze waarop klanten met het pension in contact komen is door mond-tot-mondreclame, gevolgd door vermelding in de Gouden Gids, doorverwijzing door de dierenarts en via de telefoongids (zie tabel 9). Onder de categorie 'anders' worden onder meer genoemd het adverteren in club- en verenigingsblaadjes, doorverwijzen door trimsalon en doorverwijzen door dierenasiel.

tabel 9 wijze waarop klanten met het bedrijf in contact komen; meerdere antwoordcategorieën mogelijk

omschrijving	percentage bedrijven
mond-tot-mondreclame	99
Gouden Gids	69
doorverwijzing door dierenarts	63
telefoongids	50
advertenties in regionale dagbladen	17
advertenties in huis-aan-huisbladen	15
actieve acquisitie (telefonisch, bezoek)	15
advertenties in vakbladen	10
folders/mailings	7
vakbeurzen/tentoonstellingen	5
advertenties in landelijke dagbladen	3
anders	12

Bij de meeste dierenpensions (49%) komen de klanten vooral uit de regio. Eén op de drie pensions geeft aan dat de klanten vooral uit de directe omgeving komen. 18% heeft klanten uit (vrijwel) het hele land. Dit geldt met name voor de *dierenpensions met asiel*.

4.8 Erkenningsregeling

In 1998 wordt door de Stichting Dierbaar een start gemaakt met de ontwikkeling van een erkenningsregeling voor dierenpensions. Het doel van de erkenningsregeling is een kwaliteitskeurmerk te introduceren zoals dit ook al operationeel is voor de hondentrimsalon en de aquariumspeciaalzaak. De eisen zullen betrekking hebben op vakbekwaamheid, de interne organisatie en de faciliteiten waarover het pension moet beschikken. 45% van de pensions geeft aan, te willen deelnemen aan een erkenningsregeling voor dierenpensions. Eenderde van de pensions weet het nog niet.

4.9 Investerings

Driekwart van de pensions heeft in de afgelopen twee jaar geïnvesteerd. De meeste investeringen betroffen aanpassingen in het kader van de Wet Milieubeheer, uitbreiding van het aantal verblijven, uitgaven op het gebied van de automatisering of uitgaven voor de inrichting van het kantoor (zie tabel 10). Onder de categorie 'anders' werd onder meer genoemd (uitbreiding van) speelweide, inrichting van trimsalon, start van een dierentaxi, het overdekken van kennels, en toestellen voor de hondenschool.

Ruim 60% heeft plannen om in de komende twee jaar te investeren. De meeste pensions hebben plannen voor uitbreiding van het aantal dierenverblijven (26%). Ook op het gebied van automatisering zullen door een grote groep pensions investeringen gepleegd worden (19%).

tabel 10 percentage bedrijven die in de afgelopen twee jaar hebben geïnvesteerd

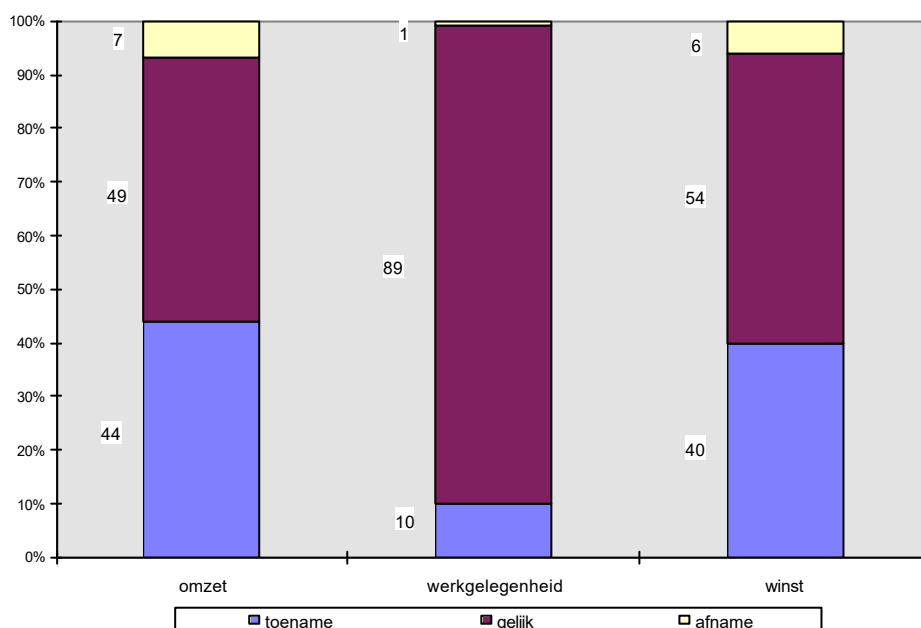
investeringsgoed	percentage bedrijven
aanpassingen i.v.m. Wet Milieubeheer	29
uitbreiding aantal verblijven	28
automatisering	27
inrichting kantoor	24
renovatie	21
vervoermiddelen	16
aanpassingen i.v.m. Honden- en Kattenbesluit	10
aanpassingen i.v.m. Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren	9
aanpassingen i.v.m. verplichtingen volgens Arbowet	5
anders	17

5 Toekomstverwachtingen

5.1 Omzetontwikkeling

44% van de pensions verwacht in 1998 een hogere omzet te realiseren dan in 1997 (zie figuur 8). Het *dierenpension met asiel* is minder optimistisch gestemd dan de overige dierenpensions. Een kwart van deze pensions verwacht over 1998 zelfs een lagere omzet te zullen realiseren. Naar verwachting zal de brancheomzet van de dierenpensions in 1998 met 6% toenemen tot een niveau van circa 44 miljoen gulden.

figuur 8 verwachte ontwikkeling van de omzet, werkgelegenheid en winst in 1998

5.2 Werkgelegenheidsontwikkeling

Het merendeel van de pensions verwacht dat de werkgelegenheid in 1998 niet zal veranderen (zie figuur 8). Eén op de tien pensions verwacht dat het personeelsbestand in 1998 zal groeien met één persoon. Dit komt neer op een totale werkgelegenheidsgroei van circa 35 personen.

5.3 Winstontwikkeling

De verwachtingen rond de winstontwikkeling vertonen nagenoeg hetzelfde patroon als die van de omzetontwikkeling (zie figuur 8). Bij de *dierenpensions met asiel* is overwegend de verwachting dat de winstpositie niet zal veranderen.

6 Informatie over de branche

Organisaties

besluit

[REDACTED]

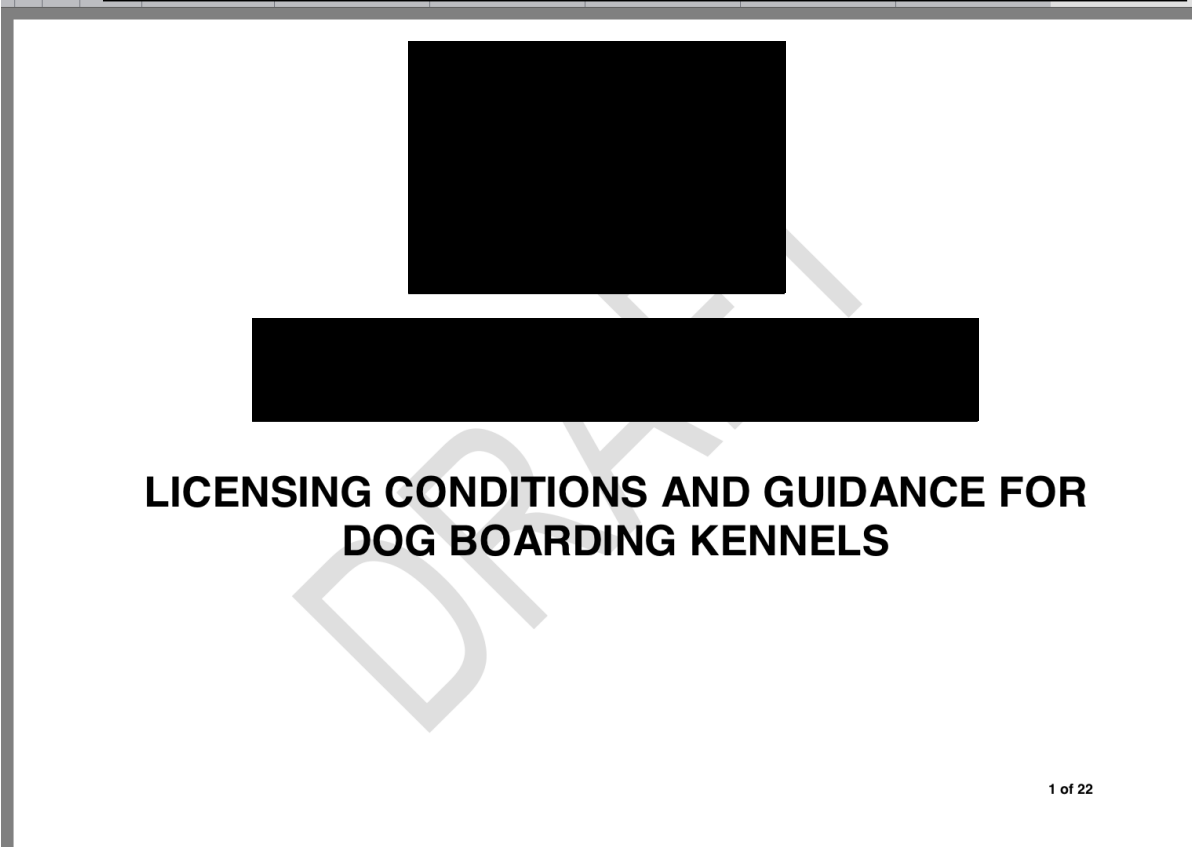
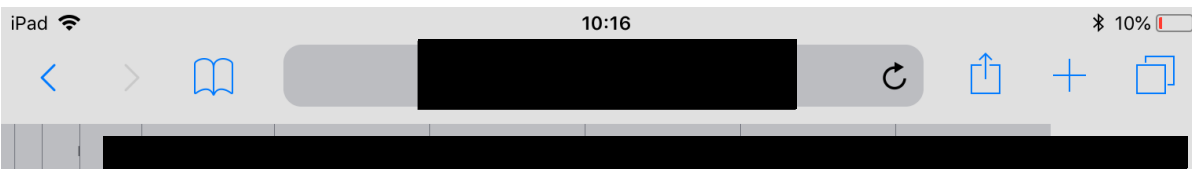
[REDACTED]

Onderbouwing max 20-40 honden per arbeidskracht

- 1- **Ervaringsdeskundigen** geven dit aan (navraag gedaan bij asiieldierenarts, managers van 3 asielen/pensions)
- 2- Onderzoek **WUR 1998**, Bedrijfsleven in beeld/ Hondenpensions van drs. ██████
-> gemiddeld 50 plaatsen voor honden en max. 2 vaste krachten werkzaam in pensions (hierbij komen daarnaast nog vrijwilligers) Pagina 9: *Er zijn in deze branche bij de meeste pensions ten hoogste 2 personen vast werkzaam: bij 42% van de pensions is één persoon vast werkzaam en bij 40% twee personen*
Pagina 17 onderaan: *De dierenpensions hebben gemiddeld ruim 50 pensionplaatsen voor honden*
En pagina 18 bovenaan: *De bezettingsgraad voor honden bedroeg in 1997 38% (1996: 35%). Bij de niet-commercieel opererende pensions lag de bezettingsgraad bij zowel katten als honden, met respectievelijk 37 en 47%, hoger.*
- 3- Norm Dierenpensions ██████ (branche organisatie in Nederland) ->
Uw bedrijfsvoering voldoet aan de voorschriften uit wettelijke regelingen, zoals Milieuwetten, Arbo-wet, Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren/Honden- en Kattenbesluit. (pagina 2 onder punt 3 onderaan)
- 4- Normen uit UK, NZ en Australië (zie beneden)
4a-UK: 4.3.b ***under no circumstances will the total number of dogs on the licence exceed 40 for every full time attendant***
4b-NZ: Code of practise pet boarding establishments -> **Sufficient staff ratio per animal/ must not exceed 1:30**
4c-AU: PIAA= pet industrie association: standards and guideline for best practices boarding facilities/ establishments : **minimum of one staff member ... for every 40 dogs**
- 5- Sheltervet.org, Noord Amerika (zie beneden), maakt een inschatting van het aantal minuten dat per dag minimaal nodig is om te voeren en schoon te maken per hond/hok. Zij komen daarbij op een minimum van 15 minuten, waarbij dit opgesplitst wordt in 6 minuten om te voeren en 9 minuten om schoon te maken. Zij geven daarbij het voorbeeld van 40 honden = 10 uur werk per dag, minimaal.

Ad 4a

iPad 10:15 valeofglamorgan.gov.uk 11%	
<ul style="list-style-type: none"> b. When kennels are left unattended for short periods, a name and contact number must be displayed in a prominent position and the kennels must be left secure. c. Those that supervise must have a thorough and detailed knowledge of the licensing conditions and comply with them at all times. d. Dogs must be visited at regular intervals, as necessary for their health, safety and welfare. 	<p>Staff must have access to and be familiar with the Code of Practice for the Welfare of Dogs and all other relevant legislation.</p> <p>Any non-compliance with licensing conditions could reflect adversely on the supervisory staffs' level of competence.</p> <p>There are accredited training providers that offer relevant courses which licensees may consider worthwhile for their staff.</p> <p>Regular intervals must be a minimum of three times a day.</p>
<p>4.3 Maximum number of Dogs Boarded & Staff</p> <ul style="list-style-type: none"> a. The maximum number of dogs kept at any one time on the establishment is stated on the licence and must not be exceeded. b. Under no circumstances will the total number of dogs on the licence exceed 40 for every FULL time attendant and 20 for every PART-time attendant working at the premises. c. The number of dogs allowed to be boarded will be reduced if there is a failure to comply with licensing requirements. d. Each dog must be provided with a separate kennel except that dogs from the same household may share a kennel with the written consent of the dogs' owner, provided its size is adequate for their comfort. 	<p>The number of staff should be sufficient to ensure that whilst boarded each dog is given adequate individual attention to ensure its health & welfare needs.</p> <p>Consideration will be made by the licensing authority to the establishment as a whole; to include available accommodation, exercise facilities, health & welfare requirements met and level of continued licence compliance.</p> <p>Where the licensing authorities are not content with the ability of the proposed licence holder or existing licence holder, they should reduce the number of dogs an attendant can look after. This may be evidenced by failure to meet licence conditions e.g. lack of exercising dogs and poor cleanliness.</p> <p>A full time attendant is someone who works a minimum of 30 hours per week and a part time attendant a minimum of 15 hours.</p>

LICENSING CONDITIONS AND GUIDANCE FOR DOG BOARDING KENNELS

1 of 22

Contents

1. GENERAL CONDITIONS

- 1.1 Licence Display
- 1.2 Authority Approval

2. ACCOMMODATION & ENVIRONMENT

- 2.1 Construction
- 2.2 Size of Quarters
- 2.3 Bedding
- 2.4 Temperature & Heating
- 2.5 Lighting
- 2.6 Ventilation
- 2.7 Cleanliness
- 2.8 Strays
- 2.9 Pest Control
- 2.10 Drainage & Waste Disposal

3. DIET & NUTRITION

- 3.1 Food & Drink
- 3.2 Food Preparation & Storage Facilities

4. NORMAL BEHAVIOUR

- 4.1 Exercise Facilities
- 4.2 Supervision
- 4.3 Maximum Number of Dogs Boarded & Staff Requirements

- 5.6 Protection from Fire
- 5.7 Safety of Electrical Equipment

6. RECORD KEEPING

- 6.1 Register
- 6.2 Identification of Kennels

7. ANIMAL WELFARE ACT 2006

- 7.1 Routine Medication
- 7.2 Socialisation
- 7.3 Visual Stimulation
- 7.4 Identification of Dogs

RECOMMENDED

Insurance Policy

OTHER MATTERS RELATING TO THE OPERATION OF A LICENSED ESTABLISHMENT

- A – Appeals Procedure
- B – Fire Precautions Guidance
- C – Health and Safety

Ad 4b

iPad

10:13

11%

PET BOARDING ESTABLISHMENTS

CODE of PRACTICE

For

BOARDING KENNELS

AsureQuality Limited | Pet Boarding Establishments
Kennel Code of Practice | Version 4.2

- If an owner arrives without the required certification, the dog/s must wait in the car until the necessary verification can be confirmed from the pet owner's veterinarian.

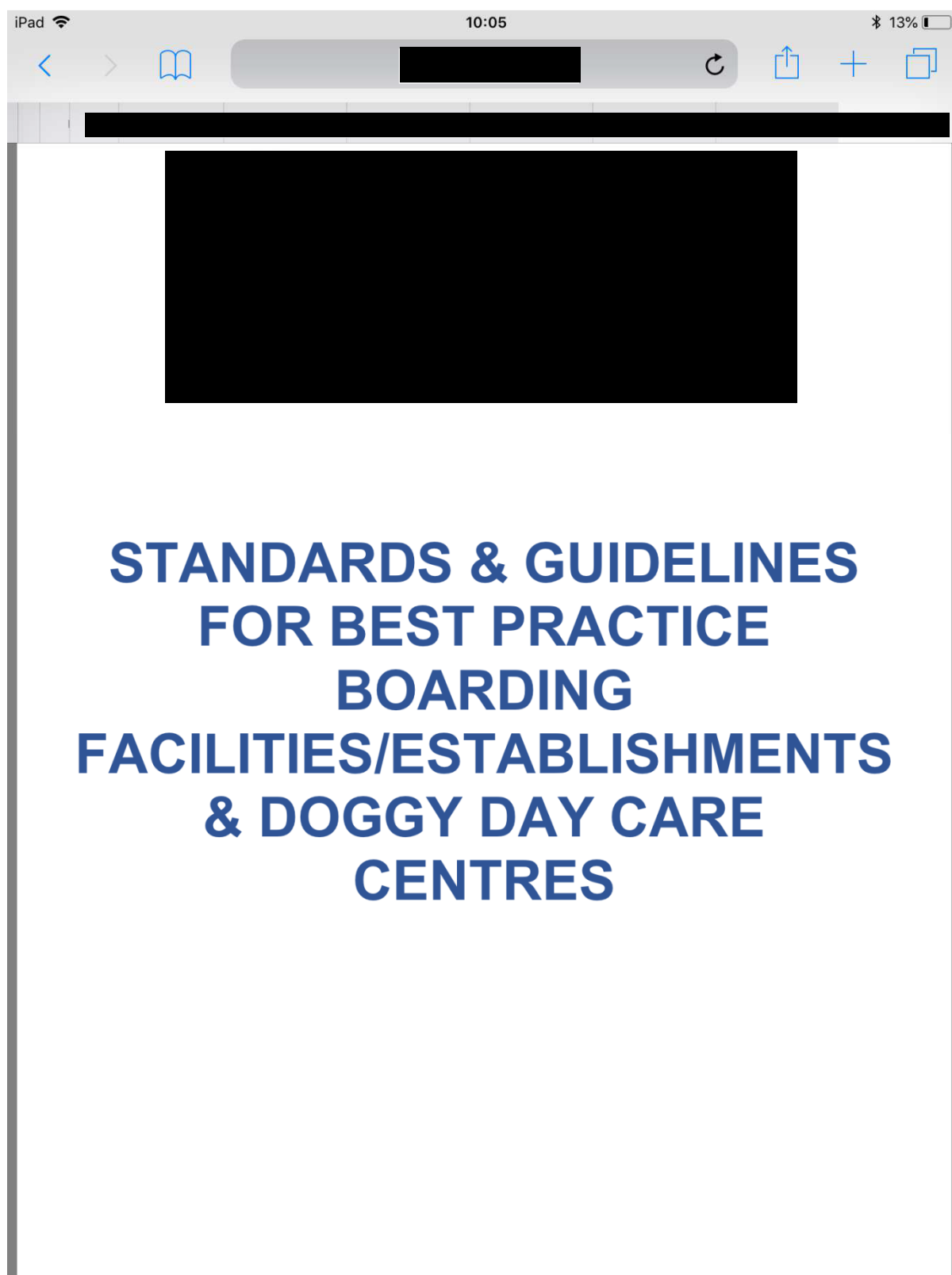
6.5 Staff

- There must be sufficient staff ratio per animal to ensure that the highest level of care can be given to all dogs where the establishment is designed in such a way that a staff ratio of 1:25/30 can be catered to and all dogs receive the optimum amount of care. The ratio must not exceed 1:30 even in busy times
- Staff should have respect for animals and be trained by management on the handling of dogs. They should be provided with procedures, which give a complete description on the various aspects of running the kennels that is relevant to their duties. Procedures (Refer to Section 18) should be reviewed and updated annually with a front page signoff that this has been completed.
- All staff should have on the job training or have attended an external course in first aid for animals. All relevant training should be recorded in the staff training file.
- Staff details such as training records and qualifications should be maintained by management.
- No person under the age of 14 years of age should be employed in this type of facility.

6.6 Complaints

- Boarding facilities should have a complaints process that is followed and of which staff are aware (Refer to Section 18).
- All relevant details pertaining to the complaint, such as date, time and nature of the complaint should be recorded either on the owner's record card or placed on file.
- If the complaint is in the form of a letter, all correspondence should be filed and archived for at least 2 years in the event that the complaint is referred to the SPCA or MAF for further investigation.
- All complaints should be properly addressed and responses communicated to the

Ad 4c

The image shows a screenshot of an iPad browser interface. At the top, the status bar displays 'iPad', signal strength, Wi-Fi, the time '10:05', and a battery level of '13%'. Below the status bar is the browser's address bar, which contains a redacted URL. To the left of the address bar are navigation icons (back, forward, and a bookmark icon), and to the right are icons for refresh, share, and tabs. Below the address bar is a horizontal list of tabs, with the first tab also redacted. The main content area of the browser displays a large black rectangular redaction at the top, followed by the following text in a bold, blue, sans-serif font:

**STANDARDS & GUIDELINES
FOR BEST PRACTICE
BOARDING
FACILITIES/ESTABLISHMENTS
& DOGGY DAY CARE
CENTRES**

Staff Ratio

Staffing ratio during business hours assumes that staff may be required to work in shifts to maintain feeding and cleaning throughout the day. Shifts do not need to be a minimum of 8 hours; however the facility/establishment must have the minimum staff ratio for a period of 8 hours.

- The minimum of one staff member (includes any staff member including the proprietor, owner person in charge and animal attendant) must be on site at the facility/establishment/centre for every 40 dogs or 55 cats (or equivalent) housed in the facility/establishment/centre during business hours and 1 staff member/caretaker must be available after hours. Staff ratios for public holidays must be the same as for business hours whilst cleaning, feeding and exercise are undertaken, and then can be reduced to the staff ratio for after hours.
- Overnight staff may need to support and undertake emergency activities should the need arise.
- In addition, sufficient staff, as listed above, must be 'on call' to attend to animals in the facility/establishment/centre in the case of an emergency and must be able to travel to the facility/establishment/centre within 30 minutes of being contacted.

Guidelines

Staff employed to care for the animals in the facility/establishment/centre should have formal qualifications and experience in the care and management of the animals in their care. Staff should be given the opportunity to re-train and upskill on a regular basis.

Training should include:

- current animal behaviour and social needs of the animal
- handling animals on receipt and release of dogs and cats into and out of the facility/establishment/centre, including transportation and capture
- animal husbandry techniques
- identification of common diseases in dogs and cats, signs of ill health, stress etc. which prompts the requirement of veterinary attention
- procedures required for management and care of sick and injured dogs and cats
- special requirements for young or old animals
- control of parasites and preventative measures

guidelines.

Supervision

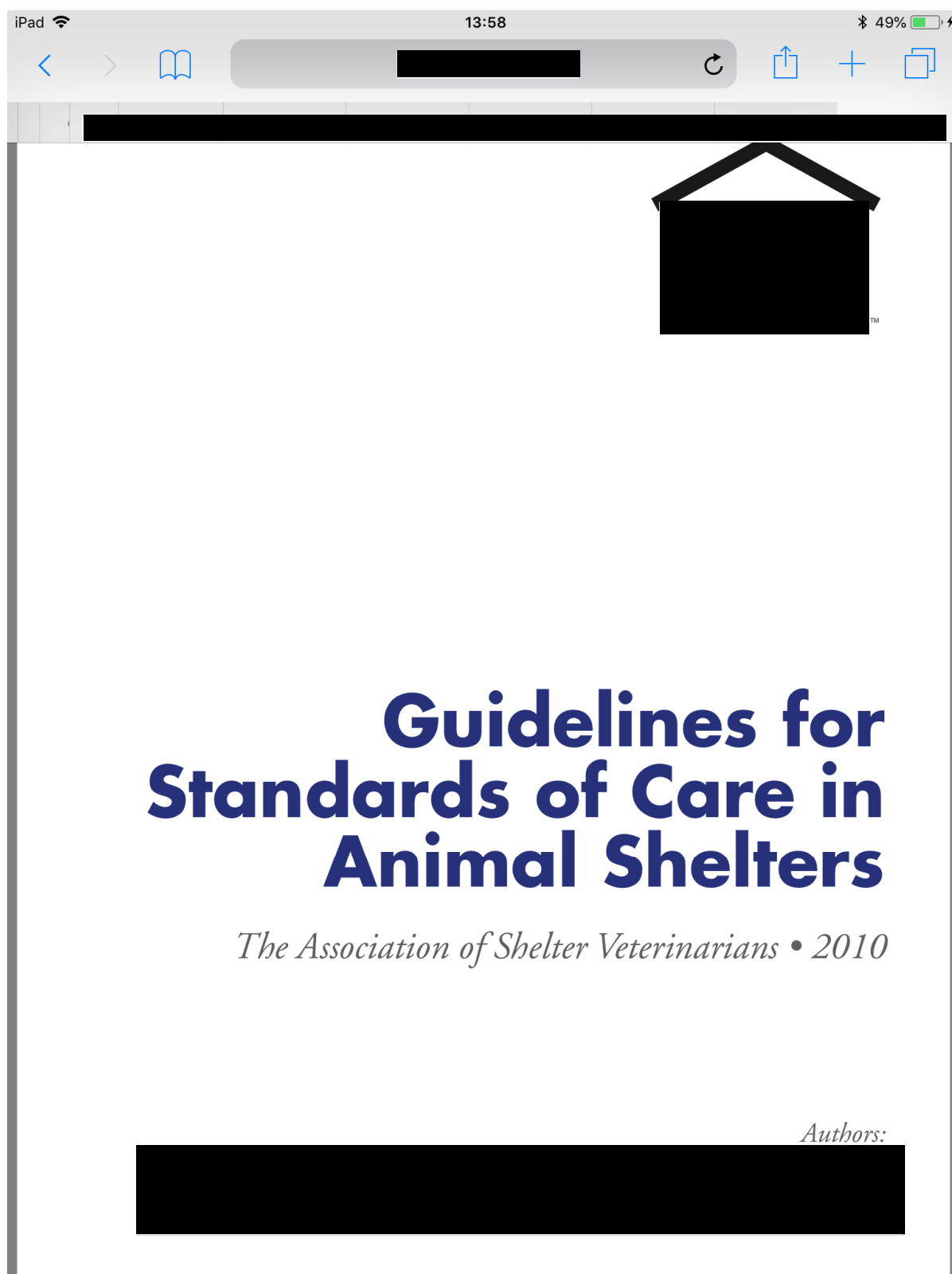
Staff ratios – animals to staff per enclosure at facility/establishment/centre must at least meet the requirements shown in Table 3 below.

Table 2: Dog & enclosure ratio per staff member

No. of dogs at facility	Min. no. of staff	Max. no. of dogs per exercise area per min. no. staff
1–10	1	6
11–20	2	12
31–40	3	17
For every 10 dogs over 40	Add 1 extra staff member	17

- For example, if there is one staff member at the facility there can be no more than 10 dogs held and they must be separated into at least 3 separate enclosures with no more than 6 dogs per enclosure.
- At least one staff member must be on call to come in and assist where necessary. It is recommended that if more than 10 dogs are booked in for a day, an extra staff member is present, particularly during main check in and check out times.
- At least two staff members must be present when introducing a new dog to the group play area – one to supervise the entry of the new dog and one or more to manage the dogs already in the play area.
- Where enclosures are separated by physical barrier (i.e. different room) a staff member must be in visual and audible range of animals in each enclosure at all times.

Ad 5

The image shows a screenshot of an iPad browser interface. At the top, the status bar displays 'iPad', signal strength, Wi-Fi, the time '13:58', and a battery level of '49%'. The browser's address bar is redacted with a black box. Below the address bar, there is a horizontal navigation bar with several icons, including a back arrow, a forward arrow, a bookmark icon, a refresh icon, a share icon, a plus sign, and a tab icon. The main content area of the browser displays the cover of a document. At the top right of the cover is a logo consisting of a black silhouette of a house with a white roof and a black square below it, with a small 'TM' trademark symbol to its right. The title of the document is 'Guidelines for Standards of Care in Animal Shelters' in a large, bold, dark blue font. Below the title, the author information is written in a smaller, italicized font: 'The Association of Shelter Veterinarians • 2010'. At the bottom right of the cover, the word 'Authors:' is written in a smaller, italicized font, followed by a large black rectangular redaction box covering the names of the authors.

managing each animal's shelter stay that takes into consideration the organization's ability to provide care that meets the recommendations outlined in this document. The capacity to provide humane care depends on the number and condition of animals admitted and their duration of stay; the size and condition of the facility; staffing levels and training; and other factors as well as the number of available enclosures. There are many ways to maintain a population within an organization's capacity for care whether in a shelter or home-based rescue organization. Active population management is one of the foundations of shelter animal health and well-being (Hurley 2004a), and must be based on an appreciation that capacity to provide humane care has limits for every organization, just as it does in private homes. When a population is not managed within an organization's capacity for care, other standards of care become difficult or impossible to maintain.

Capacity to provide humane care has limits for every organization, just as it does in private homes.

1. Capacity for Care

Every sheltering organization has a maximum capacity for care, and the population in their care must not exceed that level. Factors that determine capacity for care include: the number of appropriate housing units; staffing for programs or services; staff training; average length of stay; and the total number of reclaims, adoptions, transfers, release, or other outcomes. Many factors can alter the capacity for care. For example, loss of animal care staff, or

as more flexibility when choosing appropriate enclosures for each animal. Maximum housing capacity must not be exceeded. Even though enclosures may be available, it may be necessary to leave some empty due to other constraints on capacity for care (e.g., staffing levels and opportunities for enrichment).

The National Animal Control Association (NACA) and the Humane Society of the United States (HSUS 2010) recommend a minimum of 15 minutes of care time per day for feeding and cleaning each animal housed in the shelter (9 minutes for cleaning and 6 minutes for feeding) (HSUS 2010; NACA 2009b). For example, if 40 animals are present, a minimum of 10 hours of care would be required for basic care (40 animals @ 15 minutes/animal = 10 hours). Ability to provide services such as medical and behavioral evaluation or treatment, adoption, spay/neuter or euthanasia can be similarly evaluated based on average time for service (Newbury 2009a, 2009b). Staffing or volunteer work hours must be sufficient to ensure that the basic needs of animals in the shelter are met each day.

Length of stay has a dramatic effect on the experience and needs of animals in shelter care. The type of care and enrichment provided to sheltered animals must be appropriate to the length of stay (Patronek 2001). Average or median length of stay is also a key factor contributing to the number of animals

Datum/plaats: 15-1- 2015, Utrecht
Betreft: deskundigheidsverklaring

Onderwerp: socialisatie, socialisatie deficiënties en de gevolgen voor dierenwelzijn_hond.

Samenvatting socialisatie

Een socialisatieperiode is een zogenaamd gevoelige periode in het leven van het jonge dier waarin het dier zeer snel en efficiënt informatie kan en moet opnemen uit de leefomgeving om later op normale wijze soortspecifiek gedrag te kunnen vertonen en om soortspecifieke interacties te kunnen aangaan met zijn leefomgeving; tevens om normaal te kunnen reageren op de in de omgeving optredende gebeurtenissen.

Onderzoek heeft geleerd, dat hoe prikkelarmer de opgroeisituatie is, des te slechter het dier zich in het latere leven kan aanpassen aan nieuwe gebeurtenissen in de leefomgeving. De daaruit voortvloeiende gedragsproblemen zijn niet tot zeer moeilijk te rectificeren. De mate van de ernst van deficiëntie is afhankelijkheid van de mate van de tekortkoming in de vroege levensfase.

In de socialisatieperiode moet het jonge dier geleidelijk aan allerlei relevante prikkels worden bloot gesteld. Bij een chronische tekort zal dit leiden tot gedragsproblemen, waaronder pathologische angst of excessieve (angst)agressie de meest bekende vormen zijn.

Risicovolle omstandigheden en contexten voor het ontstaan van socialisatie deficiënties zijn bijvoorbeeld: honden in een schuur vinden op het platte land zonder of met zeer weinig contact met mensen, pups uit de internationale handel en/of op transport, zwerfhonden, pups met lichamelijke verwaarlozing, etc..

Wij hebben van u de vraag ontvangen om als deskundigen op het gebied van diergedrag en dierenwelzijn, [REDACTED], [REDACTED], een verklaring op te stellen met betrekking tot socialisatie, socialisatie deficiënties en de gevolgen voor dierenwelzijn, met speciale aandacht voor de hond.

Uw vraag is algemeen gesteld en wij hebben getracht om in lijn met de vraagstelling enkele algemene aandachtspunten omtrent dit onderwerp te benoemen en te bespreken. Het onderwerp kent echter vele facetten die nog verder uitgediept kunnen worden. Wij pretenderen derhalve zeker niet volledig te zijn.

In de navolgende tekst zullen wij allereerst het begrip socialisatie definiëren en uitleggen, vervolgens zal uiteengezet worden wat er moet gebeuren om hieraan een correcte invulling te geven in de praktijk en wat de (gedragsmatige) consequenties zijn indien dit niet gebeurt bij onze huisdieren. Tot slot zullen we het fenomeen socialisatie belichten in het kader van het begrip dierenwelzijn en risicocontexten benoemen.

Het onderwerp socialisatie is in Nederland ingebed in het Besluit houders van dieren (d.d. 5 juni 2014), artikel 3.22 (Indien een gezelschapsdier in een inrichting verblijft tijdens de periode waarin het dier ontvankelijk is voor socialisatie, wordt ervoor zorg gedragen dat het dier:

- a. went aan de omgang met de mens en relevante diersoorten en aan houderijomstandigheden en
- b. in voldoende mate in de gelegenheid is tot het leren en tonen van soorteigen gedrag).

Hiermee is de importantie van het onderwerp tevens onderstreept in de Nederlandse regelgeving.

Definitie socialisatie

Een socialisatieperiode is een zogenaamd *gevoelige periode* in het leven van het jonge dier waarin het dier zeer snel en efficiënt informatie kan en moet opnemen uit de leefomgeving om later op normale wijze soortspecifiek gedrag te kunnen vertonen en om soortspecifieke interacties te kunnen aangaan met zijn leefomgeving; tevens om normaal te kunnen reageren op de in de omgeving optredende gebeurtenissen. De resultaten van de invulling van deze gevoelige periode kunnen levenslange consequenties tot gevolg hebben en zijn daardoor vaak moeilijk terug te draaien door bijvoorbeeld her-conditionering in een gedragstherapeutisch traject. De reden hiervoor is, dat de hersenontwikkeling wordt beïnvloed door het al of niet optreden van relevante gebeurtenissen in die gevoelige fase, en dit beperkt de mogelijkheden tot latere beïnvloeding. In de oude literatuur wordt ook wel eens gesproken over *kritieke perioden* om het belang van deze essentiële korte levensperiode te benadrukken.

Zeer vroeg in de ontwikkeling vinden imprintings processen plaats, die zeer kort duren (enkele uren tot een dag), waarbij het pasgeboren dier zich bindt aan het moederdier en *vice versa*. De exacte duur van deze processen verschilt van soort tot soort. Bij sommige soorten wordt dan ook de soortidentiteit vastgelegd. Tegelijkertijd en erna vindt de primaire socialisatiefase plaats, die begint

als de zintuiglijke ontwikkeling ver genoeg is voortgeschreden om relevante prikkels te kunnen opnemen en verwerken, en waarbij het jonge dier kennis dient te maken met diverse relevante leefomstandigheden en stimuli uit de leefomgeving.

Socialisatie speelt een rol bij vele zoogdier- en vogelsoorten. De precieze gevoelige fases zijn echter niet bij alle diersoorten goed onderzocht en soms ook niet bekend. In tabel 1 wordt een kort overzicht gegeven van de socialisatieperioden, zoals bekend bij enkele reguliere gezelschapsdiersoorten.

Tabel I. Socialisatieperioden van een aantal reguliere diersoorten die als gezelschapsdier wordt gehouden.

Diersoort	1 ^e socialisatieperiode	Opmerkingen
Hond	3 - 12 weken	2 ^e socialisatieperiode 12wkn-1/2 j.
Kat	2 - 7 weken	2 ^e socialisatieperiode 8-16 w?
Papegaai	? - 1j?	NB. Verschillende soorten
Paard	4 - 12 weken	Merrie-veulen binding: > 2 dagen
Konijn	2 - 8 weken	
Fret	4 - 10 weeks	vermoedelijk

Socialisatieperiode bij de hond

Deze gevoelige periode voor socialisatie is qua aanvang en lengte soortspecifiek. Bij de gemiddelde hondpup vangt deze gevoelige periode aan rond de 3 weken en sluit af rond de 12 weken. Uit onderzoek blijkt echter dat begin en einde niet geheel strikt afgebakend zijn, want er zijn sterke aanwijzingen dat rassen mogelijk kunnen verschillen betreffende het begin en het einde van deze periode. Ook is het zo dat variatie tussen individuen kan gaan optreden in afhankelijkheid en wisselwerking met het stimulusaanbod van de vroege leefomgeving (kwantiteit en kwaliteit) en contexten (bijv. ouderdieren wel of niet aanwezig). Socialisatie is dus een complex proces met veel essentiële leermomenten en met niet altijd op voor hand aanwijsbare beïnvloedende factoren, maar met als uitgangspunt en gevolg dat wanneer er geen noodzakelijke stimulatie plaatsvindt in deze juiste periode, dit tot grote irreversibele consequenties kan leiden voor de gedragsmatige inclusief de daaraan gekoppelde (hersenen)fysiologie acties en reacties van een individu; nu en in de toekomst.

Consequenties van een slechte socialisatie (socialisatie deficiënt zijn)

Zowel in de imprintingsfase als in de socialisatieperiode wordt de hersenontwikkeling beïnvloed door de aard van en het aantal prikkels, waarmee het jonge dier wordt geconfronteerd. Onderzoek heeft geleerd, dat hoe prikkelarmer de opgroeisituatie is, des te slechter het dier zich in het latere leven kan aanpassen aan nieuwe gebeurtenissen in de leefomgeving. Met andere woorden, de *coping capaciteit* is verminderd en dat betreft ook het leervermogen.

De specifieke gedragsmatige acties en reacties die duiden op een socialisatie deficiëntie in de vroege levensfase uiten zich voornamelijk in angstgedrag: angst voor allerlei onbekende gebeurtenissen, stimuli en onbekende levende wezens, inclusief de mens en andere honden, die niet tot zeer moeilijk is te rectificeren. Vanuit deze angst kan zich tevens agressief gedrag ontwikkelen die in sommige gevallen van aanvankelijk defensief (verdedigend) naar meer offensief (aanvallend) kan veranderen. In de literatuur zijn tevens beschrijvingen beschikbaar dat socialisatie deficiënties kunnen resulteren in hyperactiviteit en hypersensitiviteit voor de leefomgeving. Probleemgedrag dat vaak resulteert tot afstand en/of herplaatsing, omdat de hond nauwelijks iets is aan te leren, niet is in te nemen en ook vaak onbereikbaar is voor de baas.

Van belang is verder erop te wijzen dat socialisatie deficiënties in verschillende vormen en mate van ernst kunnen optreden. Een aantal voorbeelden wat betreft uitingsvormen:

- 1) Honden met een karakteristiek uiterlijk (bijv. witte honden, of langharige honden) die in de socialisatiefase alleen honden van het eigen ras hebben gezien kunnen angst en/of angstagressie ontwikkelen voor anders uitzijnde honden.
- 2) Honden die niet met jonge kinderen kennis hebben gemaakt kunnen een deel-socialisatie deficiëntie ontwikkelen voor kinderen en zijn daarvoor bang. NB. Kinderen van ongeveer 10 jaar worden door honden als volwassene geïnterpreteerd.
- 3) Honden die alleen de fokker(s) hebben gezien en geen andere personen kunnen een angst ontwikkelen voor onbekende mensen.
- 4) Honden die bij de fokker alleen mannelijke verzorgers hebben gezien kunnen een angst ontwikkelen voor vrouwen.
- 5) Angst voor verkeer of andere gebeurtenissen kan ontstaan indien niet of onvoldoende met daarmee samenhangende beelden en geluiden is kennism gemaakt.

De mate van de ernst van deficiëntie is in afhankelijkheid van de mate van de tekortkoming in de vroege levensfase (nooit ervaren, een keer ervaren, meerdere keren doch weinig, etc.).

Gewezen moet worden op het feit dat niet iedere angst bij een dier toegeschreven kan worden aan een socialisatie deficiëntie, even zo goed als niet elke socialisatie deficiëntie leidt tot angst. Een socialisatie deficiëntie is een achterliggende oorzaak die na een zorgvuldige anamnese mogelijk gekoppeld kan worden aan een gedragsmatig probleem zoals bijvoorbeeld angst.

Angstgedrag is wel goed te herkennen bij de hond (zie tabel 1- angst herkennen bij de hond). Gekoppeld aan risicovolle omstandigheden en contexten, zoals bijvoorbeeld honden in een schuur vinden op het platte land zonder of met zeer weinig contact met mensen, pups uit de internationale

handel en/of op transport, zwerfhonden, pups met lichamelijke verwaarlozing, etc., kan men redelijkerwijs wel een socialisatie deficiëntie vermoeden.

TABEL 1. ANGSTGEDRAG HERKENNEN BIJ DE HOND.

Angstgedrag herkennen bij de hond	
Houding	Lage houding (lage lichaamshouding: oren naar achteren, staart laag gedragen, door de poten gezakt).
Bewegingen	Nauwelijks meer bewegen, <i>bevrozen</i> van angst (<i>freezing</i>). Eventueel wel trillen. Te schakelen onder een passieve angstuiging, een angstvorm die overigens vaak is waar te nemen bij ernstige socialisatie deficiënties.
	Bewegingen soms vertraagd, mits geen deins, vlucht of paniek. Bewegingen zoals over de grond heen kruipen in een lage houding.
	Deinzen (korte afstand): snelle korte beweging naar beneden (in elkaar duiken) en/of naar achteren, min of meer op plaats; hond meestal wel alert op omgeving.
	Wijken (korte afstand): enkele stappen achteruit t.o.v. angstopwekkende stimulus (kan snel en langzaam); hond meestal alert op omgeving.
	Vlucht (langere afstand): met een snelle beweging zich verwijderen van angstopwekkende stimulus; mogelijk nog enigszins bereikbaar voor baas.
	Paniek: opperste angststatus; zeer snelle soms ongecontroleerde bewegingen, weg van de angstopwekkende stimulus. Niet meer bereikbaar voor de baas.
	Eventuele extra gedragingen bij alle hierboven genoemde opties: bibberen, beven, trillen.
Kijkgedrag	Pupil vergroting.
	Wegkijken van stimulus: kop afdraaien van angstopwekkende stimulus .
	Schok gluren: schoksgewijs kijkgedrag om en rondom angstopwekkende stimulus.
	Oogwit kijken: ogen wegdraaien om toch de angstopwekkende stimulus zo onopvallend mogelijk in de gaten te houden, waarbij de kop in afgewende positie wordt behouden. Door het wegdraaien van de ogen wordt het oogwit goed zichtbaar aan één zijde van de oogbol.
Fysiologie	Hartslagverhoging en versnelling ademhaling (laatste soms goed zichtbaar indien dichtbij de hond).

Vocalisaties	Angstblaf: hoog geïntoneerde blaf.
	Piepen, janken.

De invulling van de socialisatieperiode

In de socialisatieperiode moet het jonge dier geleidelijk aan allerlei relevante prikkels worden blootgesteld. Voor onze huisdieren zijn relevante prikkels soortgenoten (van diverse kleuren en vormen), volwassenen en kinderen van verschillende leeftijd en huidskleur, andere diersoorten, huisgeluiden en gebeurtenissen (o.a. pannen, stofzuiger, muziek) en geluiden die samenhangen met de buitenomgeving op straat (o.a. paraplu's, verkeer, openbaar vervoer, mensendrommen, vuurwerk). Dit kan gefaseerd in een socialisatieprogramma worden toegediend (NB. uiteraard niet alles te gelijk en te jonge pups niet gelijk blootstellen aan de meest heftige prikkels).

Tijdens deze gevoelige periode wordt de soort- en sekse-identiteit vastgelegd en de eigenschappen van die soorten, waartegen het dier later soortspecifiek sociaal gedrag zal vertonen. Ook wordt de mate van flexibiliteit vastgelegd, waarmee het dier zich later aan nieuwe prikkels kan aanpassen.

Over de duur van de toediening van prikkels die nodig is om een voldoende socialisatie te bereiken, is niet veel bekend. Voor een laboratoriumsituatie is gebleken dat enkele minuten expositie aan (diverse) mensen per dag per pup voldoende kan zijn om aan mensen gesocialiseerd te raken. Voor een voldoende socialisatie voor de veel variabelere huissituatie wordt een aanzienlijk langere duur aanbevolen. Ideaal is opgroeien in een huissituatie, waarmee wordt bereikt dat een voldoende variatie aan prikkels wordt gepresenteerd alsmede een voldoende duur van die presentaties wordt bereikt. Daarna, in de secundaire socialisatiefase (tussen het eind van de primaire socialisatiefase en de puberteit) dient herhaling van het geleerde plaats te vinden. Het is dus fout om na het eind van de primaire socialisatiefase te stoppen met socialiseren. Een ieder die jonge dieren aanhoudt tot in de secundaire socialisatiefase dient zich in te spannen het socialiseren voor te zetten en, beter nog, de set prikkels waaraan het dier wordt blootgesteld, uit te breiden. Het vermoeden is overigens dat traumatische ervaringen (hevige aversieve ervaringen) in de secundaire socialisatieperiode, die ook wel angstfase wordt genoemd, eveneens een grote impact kunnen hebben op het latere functioneren bijvoorbeeld door trauma vorming.

Ouder onderzoek heeft laten zien, dat verblijf in een kennelsituatie (één hond per kennel, in het eerste halve jaar) het leervermogen op later leeftijd negatief beïnvloedt. Dit betekent, dat in kennels gehouden jonge honden zeer regelmatig die kennels dienen te verlaten om met honden/personen/zaken, etc. in interactie te kunnen treden om te leren dat zij die stimuli kunnen beïnvloeden.

Verantwoordelijkheden

Een ieder die dieren fokt en opvoedt moet op de hoogte te zijn van het enorme belang van de eerste levensfase van jonge dieren. Voor een gemiddelde Nederlandse huishond betekent dat de verantwoordelijkheid voor de invulling van de primaire socialisatieperiode (i.e. 3-12 weken, maar ook de secundaire socialisatieperiode van 12 weken- ½ j.) in de praktijk deels onder de verantwoordelijkheid van de fokker valt en deels onder de verantwoordelijkheid van de nieuwe eigenaar (de wettelijk vastgelegde leeftijd van 7 weken in acht genomen waarop scheiding van het moederdier mag plaatsvinden). In afwijkende situaties, bij ziekte en infectiegevaar, bij de handel, bij inbeslagname, bij doorverkoop, bij asielhonden, etc. kan deze verantwoordelijkheid uiteraard anders verdeeld zijn of bij andere personen liggen (anders dan fokker en eigenaar).

Koppeling met welzijn

Dierenwelzijn is een veelomvattend begrip dat zowel het fysieke als het geestelijke welzijn van een dier omvat. De faculteit diergeneeskunde hanteert derhalve de volgende definitie van Ohl & Hellebrekers (Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 2009): *Een individu verkeert in een staat van welzijn als het in staat is zich actief aan te passen aan zijn levensomstandigheden en daarmee een toestand te bereiken die het individu als positief ervaart.*

De koppeling tussen socialisatie deficiënties met welzijn is aan de hand van deze definitie, waarin het vermogen tot aanpassen centraal staat, goed te onderbouwen met het gegeven dat een prikkelarme opgroeisituatie zal leiden tot een dier dat zich in het latere leven slecht zal aanpassen aan nieuwe gebeurtenissen. De mogelijkheid om op *normale* wijze met omgevingsstimuli en -uitdagingen om te gaan, wordt ook wel coping capaciteit genoemd. Slecht gesocialiseerde dieren hebben een verlaagde coping capaciteit, omdat zij niet in staat zijn om zich binnen de mogelijkheden van hun *normale* soortspecifieke gedragsrepertoire aan te passen aan hun leefomgeving. Bij een chronische blootstelling zal dit leiden tot pathologisch gedrag (i.e. *niet normaal gedrag*), waaronder pathologische angst of excessieve agressie de meest bekende vormen zijn bij socialisatie deficiënties.

De socialisatie deficiëntie en de gevolgen daarvan kan men tevens koppelen aan de reeds in 1965 door de *Brambell Committee* (EU) gelanceerde de vijf vrijheden, genoemd als algemene richtlijnen om in de praktijk toepasbare criteria voor het welzijn van dieren te kunnen definiëren. Genoemd zijnde (met voorbeeld):

(1) Vrij zijn van dorst, honger en ondervoeding.

(door de beschikbaarheid van vers water en voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd).

- (2) Vrij zijn van fysiek en fysiologisch ongerief.**
(door een geschikte en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust- en schuilplaats).
- (3) Vrij zijn van pijn, verwondingen en ziektes.**
(door deze te voorkomen en wanneer deze toch optreden, door ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen).
- (4) Vrij zijn om het normale gedrag te kunnen uitvoeren.**
(door voldoende bewegingsvrijheid te geven, in een daartoe geschikte [stal]ruimte, het aanbieden van een prikkelrijke omgeving, die uitnodigt tot het vertonen van normaal soorteigen gedrag, en door sociale huisvesting met soortgenoten. NB. in ieder geval bij sociale dieren).
- (5) Vrij zijn van angst en chronische stress.**
(door huisvesting en management te hanteren die angst en stress zullen voorkomen; door een goede socialisatie om angst voor mensen, andere dieren en stimuli in de toekomst te voorkomen).

Bij een socialisatie deficiëntie kan geconcludeerd worden dat de vrijheden 2, 4 en 5 in het gedrang kunnen komen, waarvan hieronder een korte toelichting.

Uiteraard in afhankelijkheid van de aard en ernst van de deficiëntie zal er sprake zijn van fysiek en fysiologisch ongerief (vrijheid 2): de continue fysiologische stressreactie opgeroepen door de chronische angst bij socialisatie deficiënte honden, leidt tot een gesensitiseerd stresssysteem met veelal ook meetbare permanente hoge stresshormoonlevels (cortisol) en/of een sensitiseert stresssysteem aan te tonen met bijvoorbeeld een ACTH-challenge test. Deze dieren staan dus, naast de mogelijk observeerbare gedragsuitingen van stress, ook fysiologisch gezien onder hoogspanning waarbij het stresssysteem niet meer op baseline niveau kan komen, dan wel herstelt. Een gevolg hiervan kan weer zijn dat er een verhoogde gevoeligheid voor ontstekingen en (m.n. infectieuze) ziekten ontstaat omdat het functioneren van het immuunsysteem negatief wordt beïnvloed door verhoogde cortisolconcentraties in het lichaam.

Voorts is een slecht gesocialiseerd dier vanwege de hoge mate van angst die daar veelal uit voort vloeit, niet instaat zijn normale soortspecifieke gedrag uit te voeren in een reguliere leefomgeving die wij onze huishond te bieden hebben (vrijheid 3): angst maakt dat vele andere gedragsmatige behoeften worden onderdrukt en soms geheel niet meer worden uitgevoerd. Leerprocessen nemen af. In zeer ernstige gevallen zal het dier zelfs niet meer voldoende eten en voldoende slaap tot zich nemen. Dat de vijfde en tevens laatste vrijheid in het gedrang komt spreekt voor zich na bovenstaande informatie: een socialisatie deficiëntie uit zich meestal in een permanent verhoogd angst- en stressniveau.

Het herkennen van huisvestingssituaties met een risico voor socialisatie deficiënties.

Tot slot volgt hieronder een opsomming van enkele situaties die mogelijk sneller zouden kunnen leiden tot socialisatie deficiënties en waarbij men extra alert zou moeten zijn. Situaties moeten genoemd worden waarbij jonge pups gedurende de socialisatiefase:

- 1) Opgroeien op een afgelegen boerderij;
- 2) Opgroeien in een niet gebruikte stal;
- 3) Opgroeien met contact met slechts één of twee personen;
- 4) Opgroeien in een ander soortige prikkelarme omgeving (bijv. aparte kennel achterop een afgesloten terrein, afgesloten kamer; Dolav bakken);
- 5) Opgroeien zonder contact met jonge kinderen;
- 6) Opgroeien zonder (visueel?) contact met andere dieren.

Een vermoeden van een socialisatie deficiëntie kan bovendien gerechtvaardigd zijn als men bij een persoon pups aantreft die zeer bang zijn (voor nieuwe dingen of personen), maar kan met name in de bovengenoemde contexten en situaties plausibeler worden geacht.

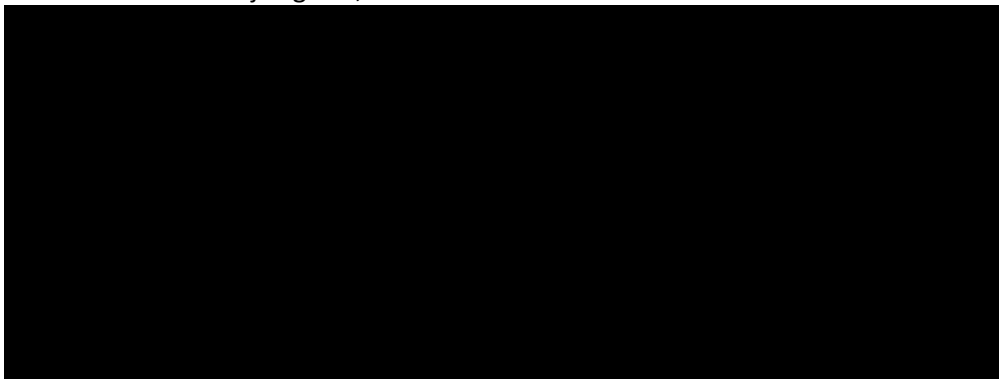
Tot slot moet opgemerkt worden dat het huisvesten van jonge, min of meer gesocialiseerde dieren kan leiden tot een de-socialisatie als na de primaire socialisatiefase de dieren weer in een prikkelarme omgeving worden gehuisvest. Het geleerde in de primaire socialisatiefase kan verloren gaan als het in de secundaire socialisatiefase niet wordt opgefrist.

Uiteraard is het zo dat angst ook een genetisch basis heeft. Niet alle excessieve angst bij jonge dieren kan dus, zoals hierboven eerder genoemd, aan het falen van een socialisatie worden geweten en andere of meerdere oorzaken kunnen ten grondslag liggen. Het is echter wel de combinatie tussen de huisvestingssituatie, de context en de waargenomen angst, die tot een diagnose socialisatie deficiëntie kan leiden, dan wel dat (als men jonge pups in een prikkelarme omgeving aantreft) men moet constateren dat het risico bestaat op het zich ontwikkelen van een socialisatie deficiëntie. Ook dat zou o.i. moeten leiden tot ingrijpen.

Wij hopen dat wij met onze uiteenzetting meer verduidelijking hebben gegeven over de onderwerpen ten aanzien van het fenomeen socialisatie, socialisatie deficiënties, risicocontexten en de verbanden met dierenwelzijn.

Mocht u nog verdere vragen hebben dan zijn wij uiteraard altijd bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

etholoog

etholoog

Datum/plaats: 07 01 2015, [REDACTED]
Betreft: Deskundigheidsverklaring
Onderwerp: Langdurig gebruik van bench huisvesting voor hond en kat

Samenvatting

Een bench voor een hond of kat is bedoeld als tijdelijke of incidentele huisvesting. Het langdurig of zelfs permanent huisvesten van een hond of kat in een bench is zeer ongewenst en ongeschikt. Een bench is een zeer beperkte ruimte, die stimulus arm is en een dier geen enkele gelegenheid geeft om zijn dagelijkse soort specifieke behoeften uit te voeren. Een langdurig verblijf in een beperkte en stimulusarme omgeving kan leiden tot medische problemen en afwijkingen in het gedrag en de fysiologie van het dier en voldoet niet aan de vijf vrijheden die zijn opgesteld door de Brambell Committee (1965) als richtlijn voor dierenwelzijn.

Wij hebben van u de vraag ontvangen om als deskundigen op het gebied van diergedrag en dierenwelzijn, [REDACTED], een verklaring op te stellen met betrekking tot bench huisvestingssystemen en het langdurig verblijf hierin van hond en kat. In de navolgende tekst zullen wij allereerst eerst het begrip dierenwelzijn uiteenzetten om vervolgens vanuit dit frame het langdurig huisvesten van dieren in een bench en de daaruit voortvloeiende consequenties voor dierenwelzijn te bespreken.

Dierenwelzijn

Dierenwelzijn is een veelomvattend begrip dat zowel het fysieke als het geestelijke welzijn van een dier omvat. De faculteit Diergeneeskunde hanteert derhalve de volgende definitie van Ohl & Hellebrekers (Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 2009): *Een individu verkeert in een staat van welzijn als het in staat is zich actief aan te passen aan zijn levensomstandigheden en daarmee een toestand te bereiken die het individu als positief ervaart.*

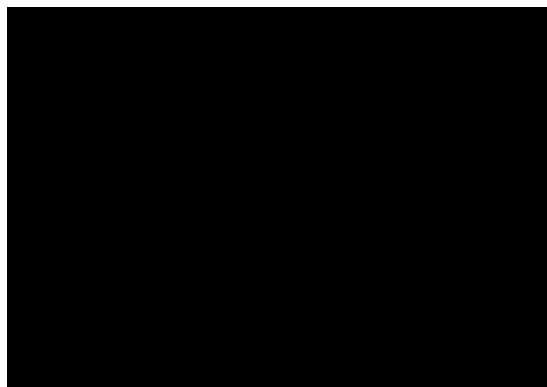
De kennis over welzijn kan worden ontleend aan fysieke parameters, maar ook aan het gedrag. Reeds in 1965 zijn door de *Brambell Committee* (EU), de vijf vrijheden genoemd als algemene richtlijnen om in de praktijk meer eenduidig het welzijn van dieren te kunnen nastreven. Zij worden tot de dag van vandaag algemeen gehanteerd en geïnterpreteerd conform de beschikbare en voortschrijdende wetenschappelijk kennis en zijn op advies van de Europese commissie verwerkt in het Welfare Quality project[®] (2009), en recentelijk ingebed in de Wet Dieren.

Wij noemen u deze vrijheden hieronder, met daarbij een korte, en overigens niet volledige interpretatie over hoe het welzijn in de praktijk kan worden nagestreefd dan wel geoptimaliseerd:

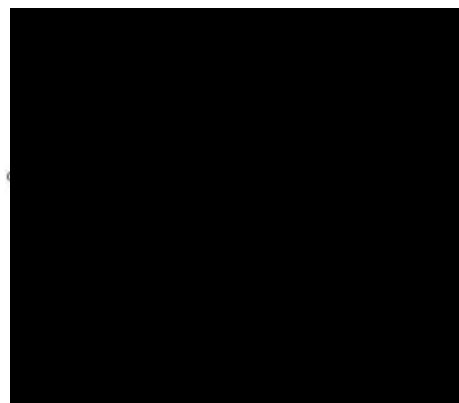
- (1) **Vrij zijn van dorst, honger en ondervoeding.**
(door de beschikbaarheid van vers water en voer kan een optimale gezondheid en energiehuishouding worden gegarandeerd).
- (2) **Vrij zijn van fysiek en fysiologisch ongerief.**
(door een geschikte en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust- en schuilplaats).
- (3) **Vrij zijn van pijn, verwondingen en ziektes.**
(door deze te voorkomen en wanneer deze toch optreden, door ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen).
- (4) **Vrij zijn om het normale gedrag te kunnen uitvoeren.**
(door voldoende bewegingsvrijheid te geven, in een daartoe geschikte [stal]ruimte, het aanbieden van een prikkelrijke omgeving, die uitnodigt tot het vertonen van normaal soorteigen gedrag, en door sociale huisvesting met soortgenoten. NB. in ieder geval bij sociale dieren).
- (5) **Vrij zijn van angst en chronische stress.**
(door huisvesting en management te hanteren die angst en stress zullen voorkomen; door een goede socialisatie om angst voor mensen, andere dieren en stimuli in de toekomst te voorkomen).

Normaal gebruik van een bench en de beperkingen

Een bench is een kooiconstructie voor hond of kat die is bedoeld voor het incidenteel en tijdelijk huisvesten van een dier. Op de markt zijn transport benches en huiskamer benches (Figuur 1 en 2); uiteraard in vele vormen en maten.

Figuur 1. Veel gebruikt transport bench model voor katten. In vele maten op de markt beschikbaar.

Figuur 2. Veel gebruikt model huiskamer bench voor honden (draad kooi). In vele maten op de markt beschikbaar.

Bij honden wordt de huiskamer bench veel gebruikt als slaap- of rustplek, of om een hond kortstondig van het huiskamergebeuren te scheiden. Bij katten worden juist ook transport benches in de huiskamer gebruikt; dit om de rusten, te schuilen en als veilige verstopplek. De transport bench staat bij veel eigenaren vooral ook in de huiskamer om de kat te laten wennen en gewend te laten zijn aan de bench als voorbereiding op een eventueel komend transport.

Zowel transport benches als huiskamer benches zijn bedoeld voor het tijdelijk huisvesten van één dier, en niet van meerdere dieren bij elkaar.

De bench wordt met name bij honden ook bij gedragsproblemen ingezet om bijvoorbeeld sloopedrag te voorkomen, bij agressief gedrag, hyperactiviteit, of bij verlatingsangst. Voor veel van dit soort gedragsproblemen is de bench een niet geëigende ongewenste oplossingsrichting en slechts symptoombestrijding waarbij de oorzaak van het ontstaan van het gedragsprobleem niet wordt aangepakt en het gedragsprobleem juist erger wordt. Wel kan een bench een onderdeel zijn van een gedragstherapeutisch traject, maar is dan alleen een facet van een zorgvuldig opgesteld totaal behandelplan dat past bij die hond of kat en waarbij zorgvuldige instructies gegeven zullen worden over het gebruik ervan door een deskundige.

Bij *normaal* gebruik van een huiskamer bench (hond) zal de bench het merendeel van de tijd open horen te staan, zodat het dier een keuzemogelijkheid heeft om zich zelf hier wel of niet in terug te trekken al naar gelang zijn motivatie en behoefte. Een bench moet positief zijn voor een dier en soms ook van te voren getraind worden om het verblijf erin positief te maken. Bij een gedwongen verblijf in een bench zal al snel blijken dat het dier de bench als aversief c.q. negatief gaat ervaren, hetgeen zich zal uiten in angst- en/of ontsnappingsgedrag, weerstand en verzet om de bench te betreden, apathie (i.e. passieve lusteloos ogende gedragsreactie) en/of stressuitingen (hond: o.a. hijgen, vocaliseren; kat: o.a. "elleboog zitten": actiebereide houding; vocaliseren).

Een diervriendelijke bench is voorts voorzien van een zachte ondergrond (bijv. bench kleed, rubberen mat etc.); voor de afleiding en om het bench verblijf positiever te maken kan gebruik worden gemaakt van een veilig speeltje of flos in de bench.

Aangezien een bench normaliter zelden dicht zou moeten staan, wordt hier bij voorkeur niet het eten en voer in gezet in verband met de hygiëne; voer en drinken staat dan gewoon op een daarvoor bestemde (vaste) voer- en drinkplek in huis. Bij een langer verblijf in een bench moet eten en drinken uiteraard wel beschikbaar zijn; zoals hierboven al opgemerkt heeft dit uiteraard gevolgen voor de hygiëne waarmee al een eerste argument is gegeven dat een bench niet voor de lange termijn is bedoeld.

Een huiskamer bench moet minstens van zo'n omvang zijn dat een dier comfortabel kan liggen (gestrekt en opgerold), rechtop kan staan en/of zitten en zich kan omkeren.

Transport benches zijn meestal iets kleiner van formaat dan huiskamer benches. Zij zijn bovendien zo uitgerust dat het dier meestal weinig zicht heeft op zijn omringende omgeving: meestal een klein voorluikje en wat ventilatiegaten. Dit is voor een incidenteel transport wenselijk voor de rust van het dier, maar voor een langer en zeker voor een permanent verblijf zeer ongewenst. Een transport bench moet minstens van zo'n omvang zijn dat een dier kan zitten, liggen en omkeren. In een transport bench kunnen dieren zich meestal niet liggend strekken. Transport benches zijn daarom ook alleen bedoeld voor een kort transport van een huisdier, bijvoorbeeld voor een ritje naar de dierenarts.

De bench gebruikt als inadequaal huisvestingssysteem

In de praktijk blijkt dat benches met regelmaat worden gebruikt als een soort van permanent huisvestingssysteem. Huisdieren worden hierbij langdurig opgesloten en sommige dieren komen er zelfs helemaal niet meer uit. Dit kan leiden tot bijzonder onwenselijke situaties, waarbij het welzijn van het huisdier wordt geschonden.

Een bench is een zeer beperkte ruimte, die stimulus arm is en een dier geen enkele gelegenheid geeft om zijn dagelijkse soort specifieke behoeften uit te voeren. Deze primaire dagelijkse behoeften van een dier liggen in een afwisseling van beweging, eten, drinken, lichamelijke verzorging, ontlasten, rusten, slapen, en sociaal contact (in het bijzonder voor sociale dieren). Hoe lang en hoe vaak elk bovengenoemd gedragsonderdeel uitgevoerd moet worden, is afhankelijk per individu / per ras/ per soort en per gedragsonderdeel, maar duidelijk mogen zijn dat een bench in geen van deze behoeften kan voorzien indien deze voor een langere tijd wordt ingezet. Hoe lang een bench verblijf moet zijn om *te lang* genoemd te worden, kan eveneens per soort en individu verschillen en is mede afhankelijk van situatie en context.

Een langdurig verblijf in een beperkte en stimulusarme leefomgeving kan leiden tot afwijkingen in het gedrag en de fysiologie. Dit soort verbanden zijn goed beschreven in de literatuur en ook goed wetenschappelijk onderbouwd. Dieren kunnen in dit soort situaties op de lange termijn agressief worden of juist angstig, gaan slopen, de reproductiviteit gaat achteruit (voor fokkers belangrijk), en eventueel kunnen de dieren stereotypieën of automutilatief gedrag gaan ontwikkelen.

Chronische stress kan fysiologisch zichtbaar worden gemaakt met metingen van cortisol en ACTH (in bloed, speeksel, urine of feces), waar dan hoge concentraties van zijn waar te nemen die ver reiken boven de normale baseline van die soort. Een langdurig aanhoudende hoge cortisol concentratie in het lichaam kan vervolgens weer leiden tot een verhoogde gevoeligheid voor ontstekingen (maag en darmzweren) en m.n. infectieuze ziekten (chronische blaasontsteking resp. niesziekte bij de kat als specifieke risico's), omdat cortisol het functioneren van het immuunsysteem negatief beïnvloedt.

Een langdurig verblijf in een bench van hond of kat zal een eigenaar noodzaken in de bench ook voer en drinken aan te bieden. In sommige situaties is het verblijf in een bench zo lang achtereen, dat dieren ook genoodzaakt zijn om in hun verblijf te urineren en ontlasten (honden moeten minstens 3 maal per dag urineren en/of ontlasten). Zowel honden als katten vinden het onaangenaam om dichtbij hun drink of voerplaats te ontlasten; dit is ook aangetoond in experimenten als je dieren de vrije keuze geeft. Voor een in principe zindelijk dier als een hond en kat levert dit stress op. Uiteraard moeten ook vanuit hygiënische overwegingen voedsel en ontlasting ver van elkaar gescheiden zijn.

Zowel transport benches als huiskamer benches zijn bedoeld voor het tijdelijk huisvesten van één dier, en niet van meerdere dieren bij elkaar. Dit niet alleen vanwege de beperkte ruimte die een bench biedt, maar ook om conflicten en conflict-escalatie te vermijden tussen dieren die zich niet kunnen onttrekken aan de situatie bij een dergelijke huisvestingssituatie. Dit kan tot uitermate

stresserende situaties leiden en eventueel in het ergste geval tot zware verwondingen van de dieren onderling indien de eigenaar niet in staat is tot tijdig ingrijpen (bijv. bij afwezigheid).

Een langdurige bench huisvesting zal een dier niet in staat stellen om voldoende sociaal gedrag te vertonen en om te leren van sociale interacties tussen mens, dier en omgeving. Voor pups en kittens in een permanente bench huisvesting zou dit grote consequenties kunnen hebben voor een correcte en adequate invulling van hun socialisatiefase. In de socialisatieperiode moet een jong dier geleidelijk aan allerlei relevante prikkels worden blootgesteld. Een prikkelrijke leefomgeving is hiervoor een vereiste. Een chronische tekort aan prikkels kan leiden tot gedragsafwijkingen die niet tot zeer moeilijk te rectificeren zijn. De meest voorkomende gedragsafwijkingen bij socialisatie deficiënties zijn pathologische angst of excessieve (angst)agressie.

Sleutelwoorden voor dierenwelzijn zijn controleerbaarheid en voorspelbaarheid. Deze uitgangspunten wordt royaal ondersteund door vele experimenten uit wetenschappelijk onderzoek. Controleerbaarheid houdt in dat een dier vrije keuzes kan maken en zich zodoende kan aanpassen aan veranderende omstandigheden in zijn leefomgeving. Een bench is nu bij uitstek een leefomgeving om vrijwel alles oncontroleerbaar te maken voor een dier, zeker als deze in gesloten toestand wordt gebruikt. Hiermee worden voor het dier letterlijk de keuzemogelijkheden afgesloten om adequaat te reageren op zijn interne gedragsmatige behoeften en externe gebeurtenissen.

Het ter plaatse zichtbaar maken van tekortkomingen bij bench huisvesting

[1] Indien een dier een langere tijd niet in staat is geweest om zijn normale soortspecifieke gedrag uit te voeren (vrijheid 5) dan is dit in de praktijk vrij makkelijk te zien aan de hand van een **rebound effect**. Een rebound wil zeggen dat een bepaald gedrag dat een langere tijd niet uitgevoerd kon worden op het moment dat het weer wel uitgevoerd kan worden vervolgens door het dier extra intens, veel meer, of veel langer, wordt uitgevoerd. Als het ware lijkt het dier zodoende voor de restrictieve periode te compenseren.

Een voorbeeld: een hond die voor een langere tijd in een bench heeft gezeten en onvoldoende lichaamsbeweging heeft gehad, zal bij het openen van de bench deur uit de bench rennen en gedurende een langere tijd dan normaal is te verwachten, veel activiteit gaan vertonen met een hogere intensiteit (met opspringen en cirkelen, etc.).

[2] Het is goed om een leefomgeving of een huisvestingsysteem te bezien vanuit het perspectief van een dier: oncontroleerbare situaties zijn altijd stresserend voor een dier. Een klein

huisvestingssysteem met weinig stimulatie en mogelijkheden zoals een bench huisvesting, is een typisch voorbeeld van een oncontroleerbare situatie. Gezonde dieren kunnen hier kortstondig wel mee omgaan. In chronische omstandigheden echter leidt dit vrijwel altijd tot gedragsmatige, fysiologische en/of medische afwijkingen.

Conclusies ten aanzien van de vijf vrijheden van Brambell

Kort samengevat en met het oog op de vijf vrijheden van Brambell komen wij tot de conclusie dat een langdurige bench huisvesting de volgende consequenties heeft voor dierenwelzijn:

[1] aangezien het onmogelijk is om in of met een bench een adequate invulling te geven aan de hierboven genoemde *normale* gedragingen is sprake van de schending van vrijheid 4 van de Brambell committee, *Vrij zijn om het normale gedrag te kunnen uitvoeren*.

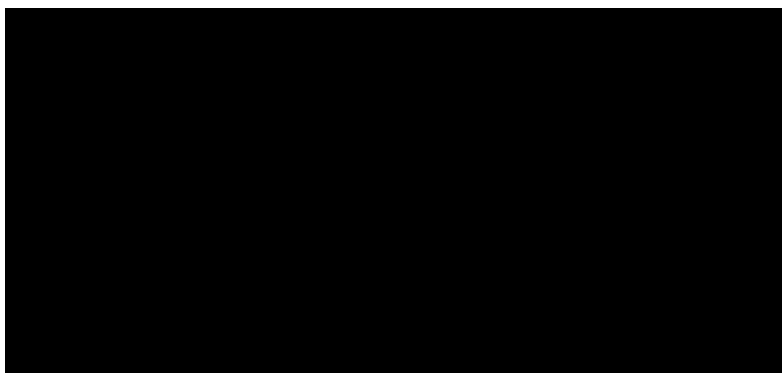
[2] Bij het langdurig inzetten van een bench als huisvestingssysteem zonder andere mogelijkheden om bovengenoemde gedragingen uit te voeren is sprake van de schending van vrijheid 2, *Vrij zijn van fysiek en fysiologisch ongerief* leidend tot de schending van de 5^e vrijheid *Vrij zijn van angst en chronische stress*, eventueel resulterend in de schending van vrijheid 3, *Vrij zijn van pijn, verwondingen en ziektes*.

[3] Het voldoen aan vrijheid 1, *Vrij zijn van dorst, honger en ondervoeding* zal bij permanente huisvesting in een bench leiden tot hygiëne problemen, hetgeen dus ook een onwenselijke situatie zal geven; eveneens een bewijs dat een bench een inadequaar huisvestingssysteem is voor langdurige huisvesting en uitsluitend kort durend dan wel flexibel ingezet moet worden (met deurtje open).

Dus, een bench voor een hond of kat is bedoeld als tijdelijke of incidentele huisvesting. Het langdurig of zelfs permanent huisvesten van een hond of kat in een bench is zeer ongewenst en ongeschikt. Een bench is een zeer beperkte ruimte, die stimulus arm is en een dier geen enkele gelegenheid geeft om zijn dagelijkse soort specifieke behoeften uit te voeren. Een langdurig verblijf in een beperkte en stimulusarme omgeving kan leiden tot medische problemen en afwijkingen in het gedrag en de fysiologie van het dier en voldoet niet aan de vijf vrijheden die zijn opgesteld door de Brambell Committee (1965) als richtlijn voor dierenwelzijn.

Mocht u nog verdere vragen hebben dan zijn wij uiteraard altijd bereid deze te beantwoorden.

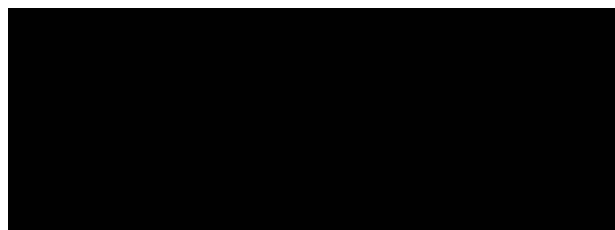
Met vriendelijke groet,

etholoog

etholoog

[Redacted text block consisting of five horizontal black bars of varying lengths]

Wanneer u als houder van een dierenpension in aanmerking wilt komen voor een certificaat van Dierbaar voor u bedrijf, dan moet u voldoen aan de volgende Norm:

1. Algemeen

- Uw dierenpension moet van buiten als zodanig duidelijk herkenbaar zijn.
- Uw dierenpension moet een professionele uitstraling hebben. Enkele kenmerken hiervan zijn:
 - Een goed verharde toegangsweg naar uw bedrijf;
 - Voldoende verharde parkeerplaatsen op uw bedrijfsterrein (of daaraan palend);
 - Een adequate bewegwijzering naar en op het bedrijfsterrein;
 - Een deugdelijke buitenverlichting op het bedrijfsterrein en bij de bedrijfsgebouwen;
 - De bedrijfsgebouwen zijn goed onderhouden ;
 - Een keurig schoongehouden bedrijfsterrein;
 - Een goede opvang en aanspreekpunt voor bezoekers.

2. Organisatie en beleid

- Over uw dierenpension dient in een folder/brochure tenminste de volgende informatie te zijn vastgelegd:
 - De kernactiviteiten;
 - De beschikbare capaciteit en soorten dieren die opgevangen kunnen worden;
 - De manier waarop de dieren worden gehuisvest (solitair, als duo, of in groepsverband);
 - De leveringsvoorwaarden die worden gehanteerd;
 - De openingstijden;
 - De tarieven die worden gehanteerd;
 - De verplichte en eventueel aanvullende entingen;
 - De manier van verzorging van de gastdieren.
- Binnen uw dierenpension zijn de zaken zodanig opgezet, dat aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - Er zijn één of meer ziekenboegen aanwezig;
 - Er is een voortdurende toegang van de dieren tot een zindelijke drinkgelegenheid, waar vers drinkwater voorradig is;
 - Het bij elkaar huisvesten van honden en katten in één binnen- of buitenverblijf is uitgesloten. Honden en katten mogen elkaar niet kunnen zien;
 - Bij huisvesting van andere dieren dan honden en katten, wordt elk van deze diersoorten ook in een aparte ruimte gehuisvest;
 - Er zijn nestruimten beschikbaar voor drachtige honden en katten;
 - Er worden geen kadavers bewaard in ruimten waar honden, katten of andere gastdieren zijn gehuisvest;
 - Er zijn goede ventilatiemogelijkheden;
 - Er is voldoende toetreding van daglicht in de dierenverblijven.
- Wanneer u medewerkers in dienst heeft of gebruik maakt van hulpkrachten, is het uw taak als eigenaar/bedrijfsleider dat u instructies geeft over welke taken uitgevoerd moeten worden en hoe deze uitgevoerd moeten worden. U dient toe te zien op de naleving van de instructies.

3. Bedrijfsvoering

- De afspraken en gegevens die tussen u en de klant worden gemaakt, worden schriftelijk vastgelegd.
- U bent verplicht om de belangrijkste gegevens en kenmerken van het gastdier te registreren.
- In het belang van de gezondheid en het welzijn van het gastdier zorgt u (zo nodig in overleg met een dierenarts) voor:
 - Afdoende maatregelen en voorzieningen bij een eventueel transport van het gastdier;
 - Het treffen van corrigerende maatregelen bij het constateren van achteruitgang in de gezondheid van het gastdier;
 - Het verzorgen van een aantal (per gastdier te bepalen) tussentijdse keuringen;
 - Het nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen om diefstal of uitbraak van een gastdier te voorkomen.
- Tussen u en de klant wordt afgesproken dat:
 - Direct melding wordt gemaakt van het gastdier of andere calamiteiten (behoudens overmacht of indien de klant dit niet wenst);
 - Na afloop van het verblijf mondeling verslag wordt gedaan over mogelijk afwijkingen bij of bijzonderheden over het gastdier.
- Uw bedrijfsvoering voldoet aan de voorschriften uit wettelijke regelingen, zoals Milieuwetten, Arbo-wet, Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren/Honden- en Kattenbesluit.

4. Personeel en vakbekwaamheid

- De vakbekwaamheid van de eigenaar/bedrijfsleider moet worden aangetoond door middel van een diploma wat voldoet aan de wettelijke eisen.
- Wanneer er andere dieren dan honden en katten worden opgevangen, moet hiervoor de nodige vakbekwaamheid van deze diersoorten aanwezig zijn.
- De vakkennis moet up-to-date worden gehouden, door het volgen van applicatiecursussen en het raadplegen van vakliteratuur.
- De voorschriften van de Arbo-wet dienen zorgvuldig te worden nageleefd, hetgeen o.a. inhoudt dat aandacht moet worden geschonken aan:
 - De arbeidsomstandigheden en het oplossen van eventuele knelpunten (veiligheid en gezondheid);
 - De wijze van registratie van verzuimgegevens en een goede verzuimbegeleiding.
- De eigenaar/bedrijfsleider moet ervoor zorgen dat het personeel op de hoogte is van:
 - De omgangsregels met klant en dier;
 - Ieders taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.Tevens wordt ervoor gezorgd dat de instructies worden nageleefd.

5. De positie van de klant

- De dienstverlening aan de klant en de daarbij te hanteren werkwijzen moeten duidelijk worden vastgelegd.
- Er wordt een code vastgesteld omtrent het gedrag dat van de klant mag worden verwacht.
- Klachten dienen te worden geregistreerd en er moet een vaste werkwijze worden gevolgd met betrekking tot de behandeling van klachten.

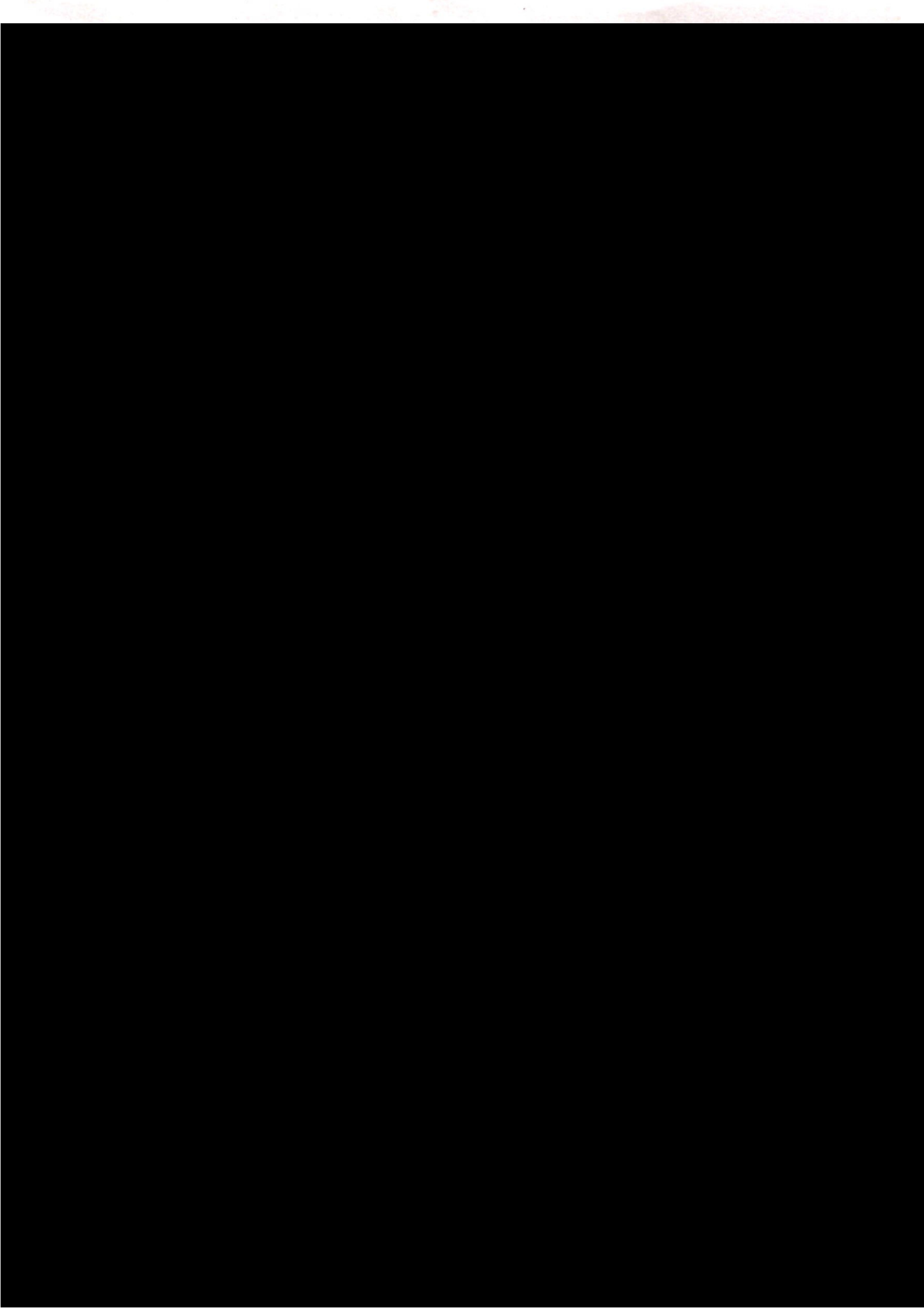
6. Inkoop en kwaliteit van goederen en voeders

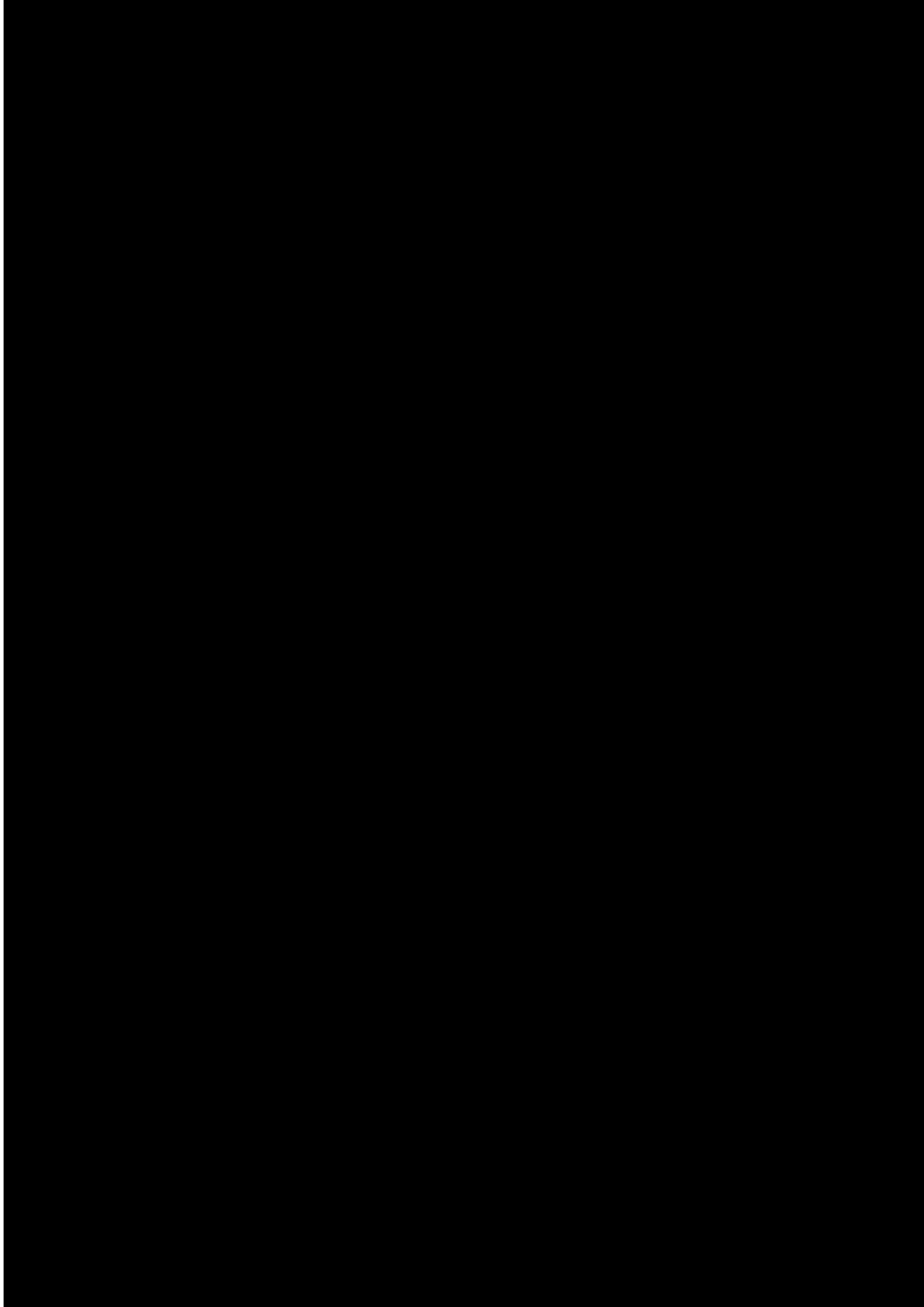
- U koopt goederen en voeders in die aan de gestelde (kwaliteits)eisen voldoen. Dit wordt bij aflevering gecontroleerd.
- U zorgt voor een geschikte opslagruimte van de goederen en voeders. De diergeneesmiddelen moet op een centrale (niet bereikbaar voor onbevoegden) worden opgeborgen. Tevens worden zij bewaard volgens de eisen van houdbaarheid.

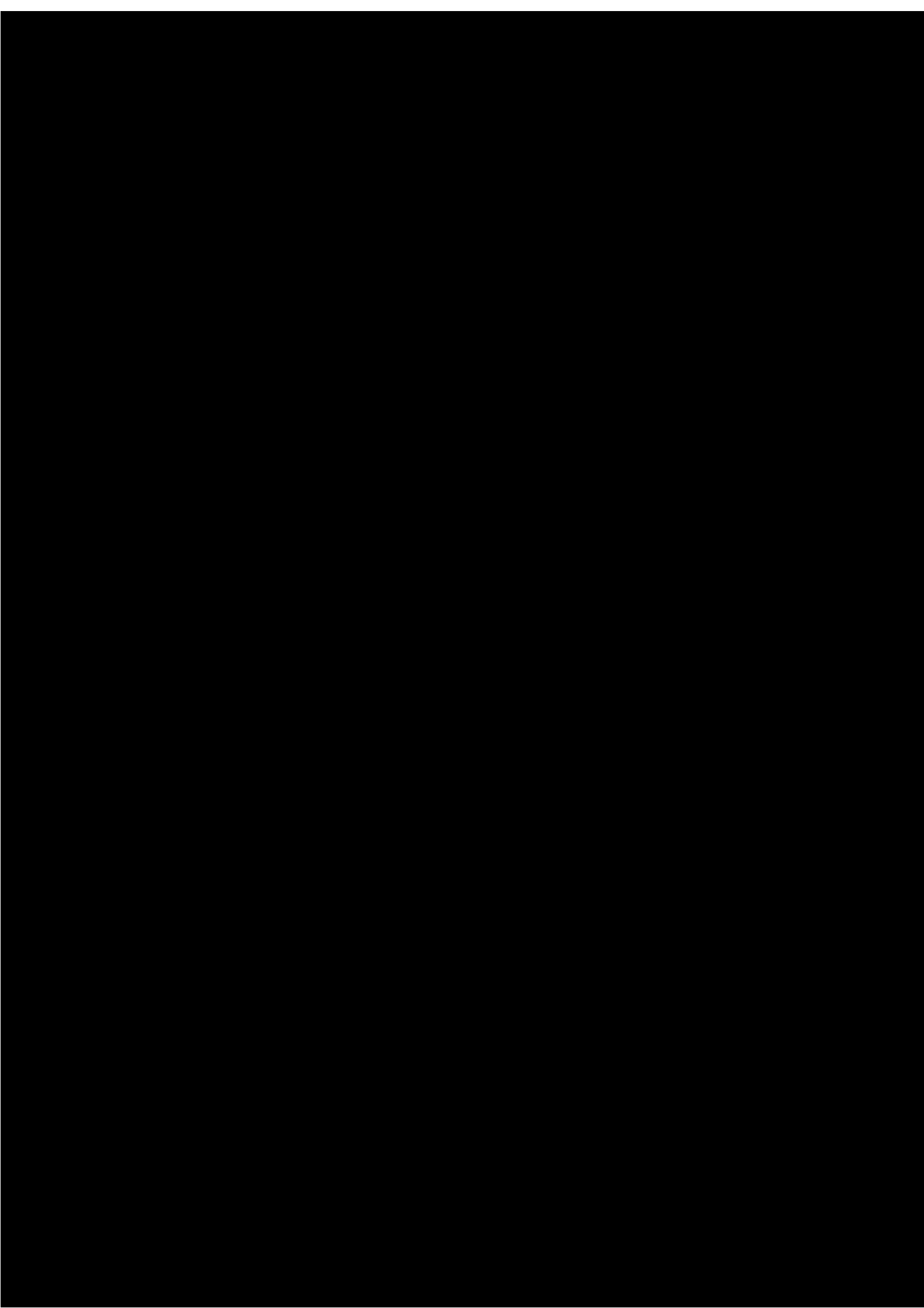
7. Huisvesting en inrichting

- De inrichting van uw bedrijf voldoet aan alle wettelijke voorschriften met betrekking tot de veiligheid en gezondheid van mens en dier. Periodieke controle is vereist.
- Er moet een op het bedrijf afgestemde reinigingsprocedure worden toegepast. Deze reinigingsprocedure moet op schrift staan.

©

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

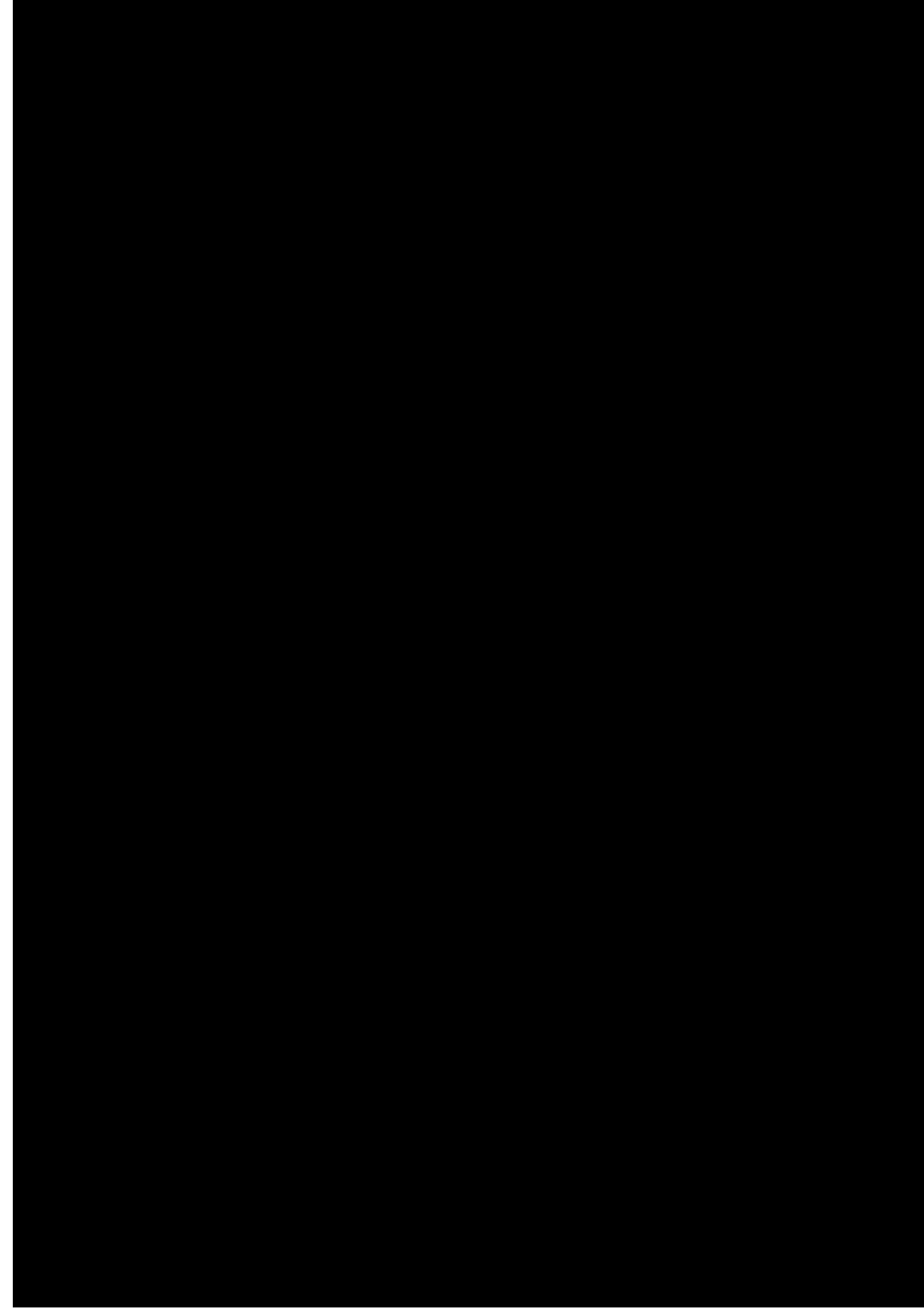
...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

...the ...

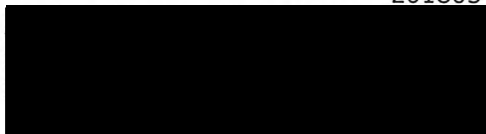

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

E-mail 31(bijlage)

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

201803416

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contact

T 0900-

Onze referentie

BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Zaaknummer

201803416

Datum 27 juni 2018
Betreft besluit spoed bestuursdwang

Geachte mevrouw

Op 16 juni 2018 hebben inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in samenwerking met agenten van de (dieren)politie, gecontroleerd of u zich houdt aan de bij of krachtens de Wet dieren gestelde regels. Tijdens deze controle zijn overtredingen vastgesteld.

Vanwege de spoedeisende situatie is spoedbestuursdwang toegepast zonder voorafgaande last. Er zijn 156 honden van de locatie meegevoerd (in bewaring genomen) en ondergebracht bij een opvanglocatie. In deze brief leest u het besluit en wat dit voor u betekent.

Besluit

Ik heb op 16 juni 2018 spoedbestuursdwang toegepast. Omdat de gezondheid en het welzijn van uw honden opnieuw ernstig werd benadeeld zijn 156 van uw honden in bewaring genomen. Ik heb uw dieren in een geschikte huisvesting bij een opslaghouders geplaatst. Voor het transport en de verzorging en de opvang zijn kosten gemaakt. Deze kosten breng ik bij u in rekening. U ontvangt later van mij een brief hierover. Een indicatie van de kosten vindt u in de bijlage bij dit besluit.

Voor wat betreft de aangetroffen omissies met betrekking tot de ruim honderd honden, welke op uw bedrijf zijn achter gebleven en waar u als houder verantwoordelijk voor bent, zijn aan u separate besluiten, met de referentienummers BBB/HOI/HOI/U-18/11695 en BBB/HOI/HOI/U-18/11693 toegezonden.

Ten aanzien van de omissie met betrekking tot het niet invoeren van de hulp van een praktiserend dierenarts zal aan u een separaat besluit worden toegezonden met referentienummer BBB/RGN/RGN/U-18/12196.

Welke overtredingen hebben we vastgesteld?

Bij de controle was vastgesteld dat de gezondheid en het welzijn van uw honden opnieuw ernstig werd benadeeld.

Bij deze brief krijgt u een kopie van het Rapport van Bevindingen van de. Hierin leest u welke overtredingen tijdens de controle zijn vastgesteld.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Motivering

De Wet dieren gaat er van uit dat een dier een eigen waarde heeft, onafhankelijk van zijn 'nut' voor de mens. Hieruit volgt dat de overheid dieren moet beschermen tegen menselijke handelingen die hun fysieke en ethologische welzijn aantasten. Tijdens de inspectie zijn verschillende overtredingen vastgesteld. U heeft onder meer nagelaten:

Onze referentie
 BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
 201803416

- De honden van voldoende vers water te voorzien, dan wel het water op een voor het dier toegankelijke wijze aan te bieden. Een groot aantal honden had niet de beschikking over water. Dit is een overtreding van artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren. Water is een primaire levensbehoefte. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden goed te huisvesten. Een groot aantal honden werden gehouden in kooien en benches waarin de honden onvoldoende bewegingsruimte hadden. Daarnaast is vastgesteld dat er in de woning en de gebouwen onvoldoende ruimte was om alle aanwezige honden goed te huisvesten. Dit is een overtreding van artikel 1.6 lid 1 van het Besluit houders van dieren. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op een zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden goed te huisvesten. Een groot aantal dieren werden gehouden in ruimtes waarin onvoldoende verse lucht dan wel voldoende zuurstof aanwezig was. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder g van het Besluit houders van dieren. Een slechte lucht en zuurstofvoorziening van honden benadeelt het welzijn en de gezondheid. Het kan de weerstand van honden tegen ziektes verlagen. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden de nodige veterinaire/medische zorg te geven. De vacht van een groot aantal honden was ernstig vervuild met mest en urine. Meerdere honden hadden sterk vervilde vachten met klitten. Ruim een kwart van de honden hadden een matige tot magere voedingsconditie en circa 10% van de honden was ernstig vermagerd. Een eerste fysieke controle door de praktiserende dierenartsen, verbonden aan de opvang locaties, heeft uitgewezen dat een groot aantal honden ernstige gebitsproblemen hebben die met voorrang behandeld moeten worden. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder a en c van het Besluit houders van dieren.
- De honden de nodige zorg te geven. Tijdens de controle waren onvoldoende vakbekwame personen aanwezig die beschikken over de voor die verzorging benodigde kennis en vaardigheden. Voor het verzorgen van de ongeveer 250 honden zijn tussen de 6 tot 12 FTE verzorgers nodig om, naast het schoonmaken en het geven van water en voer, ook de dieren uit te kunnen laten en het sociaal contact met mensen te geven. Dit dient op dagelijkse basis plaats te vinden. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder a van het Besluit houders van dieren.

Op basis van de bevindingen op uw bedrijf zoals die zijn aangetroffen op 16 juni 2018 en mede gelet op uw lange historie, die terug gaat tot 2014, heb ik ernstige twijfel omtrent uw vakbekwaamheid en uw vaardigheden met betrekking tot de verzorging en de huisvesting van uw dieren.

U bent duidelijk niet in staat uw dieren op een juiste wijze te (laten) verzorgen en te huisvesten. Ik kan niet anders dan vaststellen dat de intrinsieke waarde van de dieren die u houdt door u niet wordt erkend.

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Spoedbestuursdwang

Vanwege de spoedeisendheid van de situatie is bestuursdwang toegepast zonder voorafgaande last. De omstandigheden vereisten dat er onmiddellijk werd opgetreden. Dit betekent dat ik u niet vooraf de mogelijkheid heb gegeven om binnen een bepaalde tijd zelf maatregelen te nemen om de situatie te herstellen.

In de bijlage bij deze brief kunt u zien welke wet- en regelgeving hier geldt.

Voorwaarde teruggave dieren

Ik kan uw honden weer aan u overdragen als de gezondheidstoestand van uw dieren voldoende is hersteld en u voldoet aan de volgende voorwaarden:

- U betaalt ons de geschatte kosten vóór 30 juni 2018.
- U herstelt de huisvestings situatie. Dit wordt eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.
- U zorgt dat een beheerder werkzaam is in uw inrichting die in het bezit is van een geldig vakbekwaamheidsbewijs zodat u voldoet aan maatregel 1 uit de last onder dwangsom met referentienummer G2017003129.
- U geeft de locatie waar u de dieren (tijdelijk) gaat huisvesten aan ons door. Deze wordt eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.

Voldoet u niet aan bovengenoemde voorwaarden, dan gaan wij uw dieren overdragen aan derden zodra de gezondheidstoestand van de dieren voldoende is.

Welke kosten?

Er zijn kosten gemaakt voor het transport, de opvang en de verzorging van uw honden. Ik heb nog geen facturen hiervan ontvangen. Daarom heb ik een schatting van de kosten gemaakt. Dit bedrag betaalt u eerst. Het gaat om **€ 49.975,52**. Het bedrag betaalt u in één keer. Een betalingsregeling is niet mogelijk. U ontvangt later van mij een brief met een factuur met het werkelijke bedrag.

Hoe kunt u betalen?

Wilt u er voor zorgen dat het bedrag voor 30 juni 2018 op de rekening van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is bijgeschreven, onder vermelding van 201803416.

De bankgegevens van RVO.nl zijn:
IBAN: NL41INGB 0705 001 393
BIC: INGBNL2A

Meer informatie

Indien u vragen heeft over de voortgang, kunt u contact opnemen met het algemene telefoonnummer van de NVWA. Deze is tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 0900 0388.

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze

mevr.
teamleider team Bestuurlijke maatregelen

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

** Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.*

Bijlagen:

- Indicatie kosten inbewaringname dieren
- Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?
- Rapport van bevindingen met nummer 110150

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Bijlage 1

Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:25

1. De toepassing van bestuursdwang geschiedt op kosten van de overtreder, tenzij deze kosten redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te komen.
2. De last vermeldt in hoeverre de kosten van bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen worden gebracht.
3. Tot de kosten van bestuursdwang behoren de kosten van voorbereiding van bestuursdwang, voor zover deze zijn gemaakt na het verstrijken van de termijn waarbinnen de last had moeten worden uitgevoerd.
4. De kosten van voorbereiding van bestuursdwang zijn ook verschuldigd, voor zover als gevolg van het alsnog uitvoeren van de last geen bestuursdwang is toegepast.
5. Tot de kosten van bestuursdwang behoren tevens de kosten van vergoeding van schade ingevolge artikel 5:27, zesde lid.
6. Het bestuursorgaan stelt de hoogte van de verschuldigde kosten vast.

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Artikel 5:29

1. Voor zover de toepassing van bestuursdwang dit vergt, kan het bestuursorgaan zaken meevoeren en opslaan.

Artikel 5:31

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is om een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in spoedeisende gevallen besluiten dat bestuursdwang zal worden toegepast zonder voorafgaande last. Artikel 5:24, eerste en derde lid, is op dit besluit van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, kan terstond bestuursdwang worden toegepast, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit als bedoeld in het eerste lid bekendgemaakt.

Wet dieren

Artikel 1.3. Intrinsieke waarde

1. De intrinsieke waarde van het dier wordt erkend.
2. Onder erkenning van de intrinsieke waarde als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan erkenning van de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel. Bij het stellen van regels bij of krachtens deze wet, en het nemen van op die regels gebaseerde besluiten, wordt ten volle rekening gehouden met de gevolgen die deze regels of besluiten hebben voor deze intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.

3. Voor de toepassing van het tweede lid wordt tot de zorg die dieren redelijkerwijs behoeven in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:
 - a. dorst, honger en onjuiste voeding;
 - b. fysiek en fysiologisch ongerief;
 - c. pijn, verwonding en ziektes;
 - d. angst en chronische stress;
 - e. beperking van hun natuurlijk gedrag;

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Artikel 2.1. Dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.
6. Een ieder verleent een hulpbehoevend dier de nodige zorg.

Artikel 2.2. Houden van dieren

8. Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.

Besluit houders van dieren

Artikel 1.6 Houden van dieren

1. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
2. Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
3. Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.
4. De houder van een dier dat in een gebouw of kooi wordt gehouden, draagt er zorg voor dat het dier daaruit niet kan ontsnappen.

Artikel 1.7 Verzorgen van dieren

Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden;
- b. slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is;
- c. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd;
- d. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- e. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- f. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;
- g. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

Artikel 2.4. Verzorging van productiedieren

1. Een dier wordt verzorgd door een voldoende aantal vakbekwame personen.
2. Een dier dat wordt gehouden in een veehouderijsysteem waar zijn welzijn afhangt van frequente verzorging door de mens, wordt ten minste eenmaal per dag gecontroleerd.
3. Een dier dat in een ander systeem wordt gehouden dan het systeem, bedoeld in het tweede lid, wordt zo vaak gecontroleerd dat lijden wordt voorkomen.
4. Een ziek of gewond dier wordt zo nodig afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig is voorzien van droog strooisel.
5. Wanneer de zorg, bedoeld in artikel 1.7, aanhef en onderdeel c, geen verbetering in de toestand van het dier brengt, wordt zo spoedig mogelijk een dierenarts geraadpleegd.
6. Een dier krijgt voedsel met ten minste de tussenpozen die bij zijn fysiologische behoeften passen.
7. Het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening brengen het dier geen onnodig lijden of letsel toe.

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Artikel 3.12 Huisvesting en verzorging

- 1 Onverminderd de artikelen 1.5 tot en met 1.8 wordt een gezelschapsdier gehouden in een daarvoor geschikte ruimte. Dit houdt tenminste in dat:
 - a. het dier over voldoende bewegingsruimte beschikt;
 - b. de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier;
 - c. het dier zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's;
 - d. bij huisvesting van een hoogdrachtig of zogend dier, het met haar jongen de beschikking heeft over voldoende en geschikte nestruimte;
 - e. het dier niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
 - f. het aantal en de samenstelling van dieren en diersoorten per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van het dier nadelig beïnvloedt.

- 2 Degene die een tentoonstelling, beurs of markt als bedoeld in artikel 3.7, tweede lid, organiseert, draagt zorg voor geschikte huisvesting van dieren gedurende de tentoonstelling, beurs of markt, die voldoet aan de artikelen 1.5 tot en met 1.8 en het eerste lid, met dien verstande dat dieren als bedoeld in onderdeel d niet worden toegelaten.

Artikel 3.16 Huisvesting honden

Een hond wordt, passend bij zijn ethologische en fysiologische behoefte, dagelijks in de gelegenheid gesteld tijd door te brengen buiten de ruimte waarin deze gehouden wordt, indien de gezondheidstoestand van de hond zich daar niet tegen verzet.

Bijlage 2 - Indicatie kosten inbewaringname

Hier vindt u de kosten voor het in bewaring nemen van dieren per dier per dag (exclusief BTW). Als uw dieren in bewaring worden genomen worden deze kosten bij u in rekening gebracht.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Opvangkosten per dier per dag (exclusief BTW)

Paard > 6 mnd	max. € 15,00
Paard hengst > 6 mnd	max. € 20,00
Pony (tot 1,45 m)	max. € 11,00
Pony hengst > 6 mnd	max. € 14,00
Veulen zogend ≤ 6 mnd	max. € 2,00
Veulen zonder moeder ≤ 6 mnd	max. € 12,50
Ezel	max. € 10,00
Melkkoe	max. € 20,00
Koe > 18 mnd	max. € 10,00
Stier > 18 mnd	max. € 15,00
Kalf > 8 wkn - 18 mnd	max. € 7,50
Kalf zogend ≤ 8 wkn	max. € 2,00
Kalf nuchter ≤ 14 dgn	max. € 7,50
Schaap/geit	max. € 3,00
Lam zogend ≤ 12 wkn	max. € 1,00
Lam zonder moeder ≤ 12 wkn	max. € 3,00
Varken/zwijn	max. € 5,05
Big ≤ 8 wkn	max. € 0,51
Big zonder moeder ≤ 8 wkn	max. € 3,00
Pluimvee	max. € 1,25
Hond	max. € 12,84
Kat	max. € 6,88
Marterachtige	max. € 3,42
Konijn	max. € 3,88
Knaagdier	max. € 3,11
Vogel	max. € 2,50
Krokodil	max. € 4,72
Slang	max. € 4,92
Waterschildpad	max. € 4,61

Overige kosten

Naast de genoemde kosten voor het opvang van dieren kunnen onder andere de volgende kosten bij u in rekening gebracht worden. Dit is afhankelijk van uw situatie.

- rekeningen voor het inhuren van derden inclusief uurloon en de door hen gevoerde (spoed)tarieven (zoals de agrarische bedrijfsverzorging, transporteurs, loodgieter, elektriciens, adviseurs dierenarts, hoefsmid etc.);
- inschakelen beveiliging;
- aanschaf van noodzakelijke materialen;
- vergoeding administratie voor aantal paarden, runderen, schapen, geiten, honden, katten etc.

VETERINAIRE VERKLARING

Naam : drs. ██████████
 Postadres : ██████████
 Vestigingsplaats : ██████████

Ik, ██████████ toezichhoudend dierenarts bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, toezichthouder zoals gedefinieerd in artikel 5.11 van de Algemene wet bestuursrecht en op grond van artikel 8.1 van de Wet dieren, zoals omschreven in artikel 2a van het Besluit aanwijzing toezichthouders Wet dieren, aangewezen om toezicht te houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Wet dieren, rapporteer het volgende:

Op zaterdag 16 juni 2018, omstreeks 11:30 uur werd(en) door mij beoordeeld:

Soort dieren : honden
 Aantal dieren (geschat) : 250
 Ras/geslacht/leeftijd/kleur : teckels en lagotto romagnola, divers

Gegevens omtrent de houder van dieren:

Naam/adres/plaats : ██████████
 UBN Nummer : ██████████
 Locatie : ██████████

Tijdens de controle werd ik onder andere vergezeld door inspecteur ██████████, toezichthouder en BOA van de NVWA.
 Voor de volledigheid verwijs ik naar het Rapport van Bevindingen (RVB) met referentienummer 110150 waar deze Veterinaire Verklaring als bijlage bijgevoegd wordt.

De controle op zaterdag 16 juni 2018 was naar aanleiding van een spoedmelding van de politie ██████████. Zij hadden bij ██████████ meerdere transportbussen (buitenlandse nummerplaten deels afgeplakt) aangetroffen met daarin opgestapelde transportbenches met honden (grotendeels teckels). Het was de politie bekend dat er een onderzoek liep naar deze fokker. Er waren geen Traces meldingen voor transport naar het buitenland aangemaakt voor deze honden. Er was echter sprake van een Belgische, Nederlandse en een Hongaarse bus. De locatie waar de houder de honden heen wilde vervoeren was ons onbekend.

Ik trof het volgende aan:

Vraag 1	Beschrijf de omstandigheden waarin de dieren zich bevonden.
Antwoord:	Samenvattend: De overgrote meerderheid van de honden trof ik aan in transportbenches.

(Zie ook plattegrond [REDACTED]).

Ik zag transportbenches met honden:

- in twee busjes,
- op de oprit voor het woonhuis,
- op de eerste verdieping van het woonhuis,
- in de keuken en in de bedrijfsgebouwen.

Er zaten daarnaast honden in de bedrijfsgebouwen in hondenkennels met binnen/buitenverblijven (afdeling 1, 2 en 3) en in de hondenren in de schapenweide.

Tevens zag ik op de binnenplaats honden in mobiele, kale buitenrennen. In de keuken bevonden zich eveneens rennen en transportbenches met honden.

Tijdens de controle hebben we getracht het aantal honden te tellen. Dit werd sterk bemoeilijkt, doordat [REDACTED] [REDACTED] aanvankelijk nog honden uit transportbenches aan het halen was en verplaatste. Daarnaast zaten in de meeste transportbenches meerdere honden. Met name de transportbenches met teef en puppy's waren hierdoor soms moeilijk te tellen. Het aantal getelde honden betreft dus de beste benadering die we tijdens deze controle konden bereiken.

Op de vraag aan [REDACTED] [REDACTED] hoeveel honden ze had, gaf zij zelf tegenover mij aan dat niet te weten.

De chauffeurs van de busjes gaven tegenover mij aan dat zij geen idee hadden gehad van het aantal honden die mee moesten, en dat zij verbijsterd waren geweest over alle transportbenches die buiten werden gezet. "Ze bleven maar komen", hoorde ik de vrouwelijke chauffeur tegen mij zeggen.

Concreet telde ik:

- Auto 1: [REDACTED]
17 transportbenches, allen met meer dan één hond en waarvan 13 transportbenches met teven en pups. Totaal 71 honden, inclusief de pups.
 - Auto 2: [REDACTED]
37 transportbenches, waarvan 22 met meer dan één hond, totaal 64 honden.
 - Transportbenches oprit en honden in de ren in de schapenweide: totaal 25 honden.
 - Bedrijfsgebouwen (in afdeling 1, 2, 3 en op de binnenplaats), totaal 52 honden.
 - Woonkamer, in mobiele ren 3 honden. Totaal 3 honden.
 - Eerste verdieping woonhuis:
Slaapkamer straatkant: 3 transportbenches met respectievelijk 2 keer 2 honden, 1 keer 1 hond en 2 loslopende honden. Totaal 7 honden.
Zijkamer (zijde van Woerden): 5 honden in een ren, 2 in een transportbench en 2 in een transporttas. Totaal 9 honden.
Badkamer: 9 transportbenches en nog 2 transportbenches in de douchecabine, plus 3 loslopende honden. In 5 transportbenches zaten meer dan één hond. Totaal 19 honden.
- ➔ Totaal 250 honden op locatie.

Schematische plattegrond begane grond [redacted].

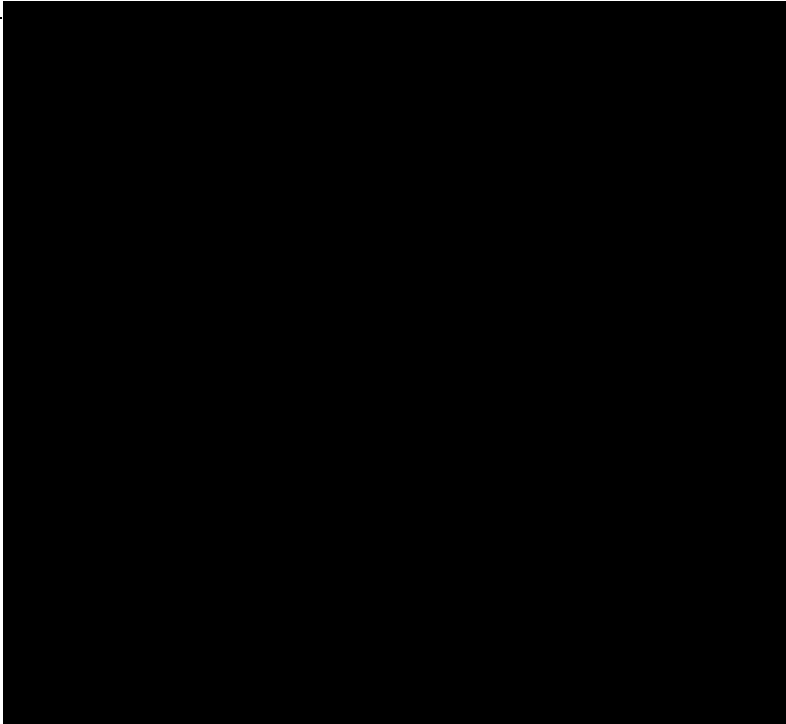
Bezetting transportbenches

In een groot deel van deze transportbenches trof ik meer dan één hond aan. Ik zag dat deze honden hierdoor zeer weinig bewegingsruimte hadden. Een transportbench is geschikt om kortdurend één dier in te plaatsen, bijvoorbeeld voor transport naar de dierenarts.

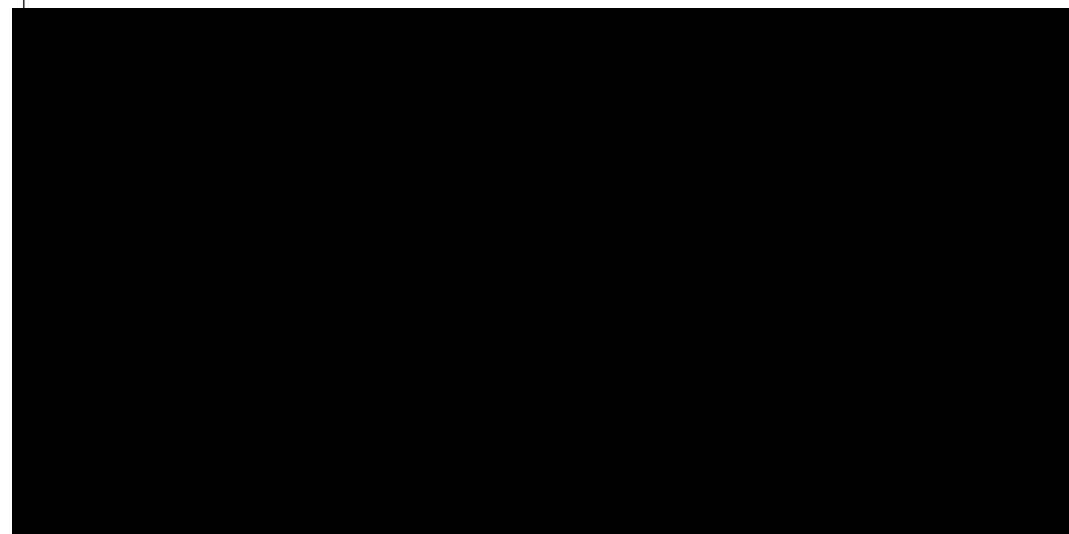
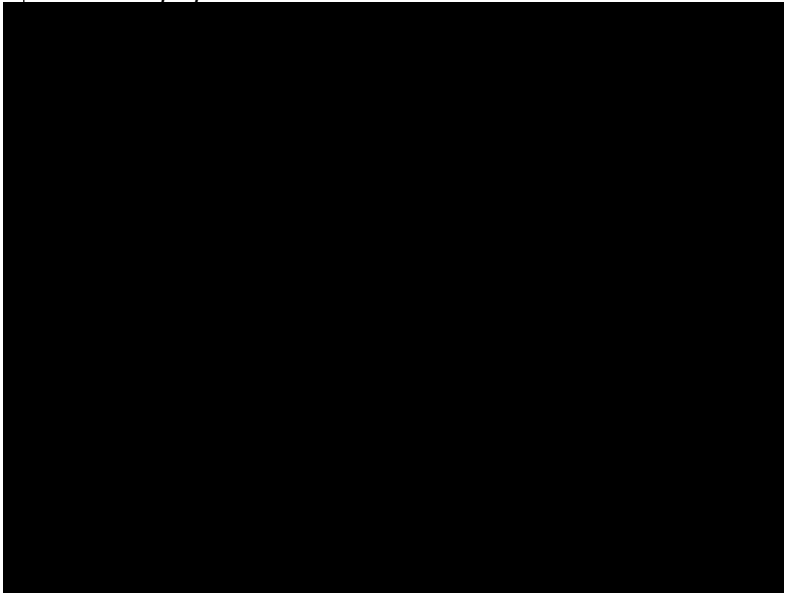
In de deskundigenverklaring van dr. [redacted] en dr. [redacted] [redacted], d.d. 7-1-2015 staat over het gebruik van transportbenches onder andere het volgende (pagina 5 onderaan):

Zowel transport benches als huiskamer benches zijn bedoeld voor het tijdelijk huisvesten van één dier, en niet van meerdere dieren bij elkaar. Dit niet alleen vanwege de beperkte ruimte die een bench biedt, maar ook om conflicten en conflict-escalatie te vermijden tussen dieren die zich niet kunnen onttrekken aan de situatie bij een dergelijke huisvestingssituatie. Dit kan tot uitermate stresserende situaties leiden en eventueel in het ergste geval tot zware verwondingen van de dieren onderling indien de eigenaar niet in staat is tot tijdig ingrijpen (bijv. bij afwezigheid).

Deze deskundigenverklaring is destijds meegestuurd naar de [redacted] [redacted] als bijlage 7 bij het Rapport van Bevindingen 108715 naar aanleiding van de controle in maart 2018.
(Zie ook de bijlage bij het RVB 110150).

Teef met pups

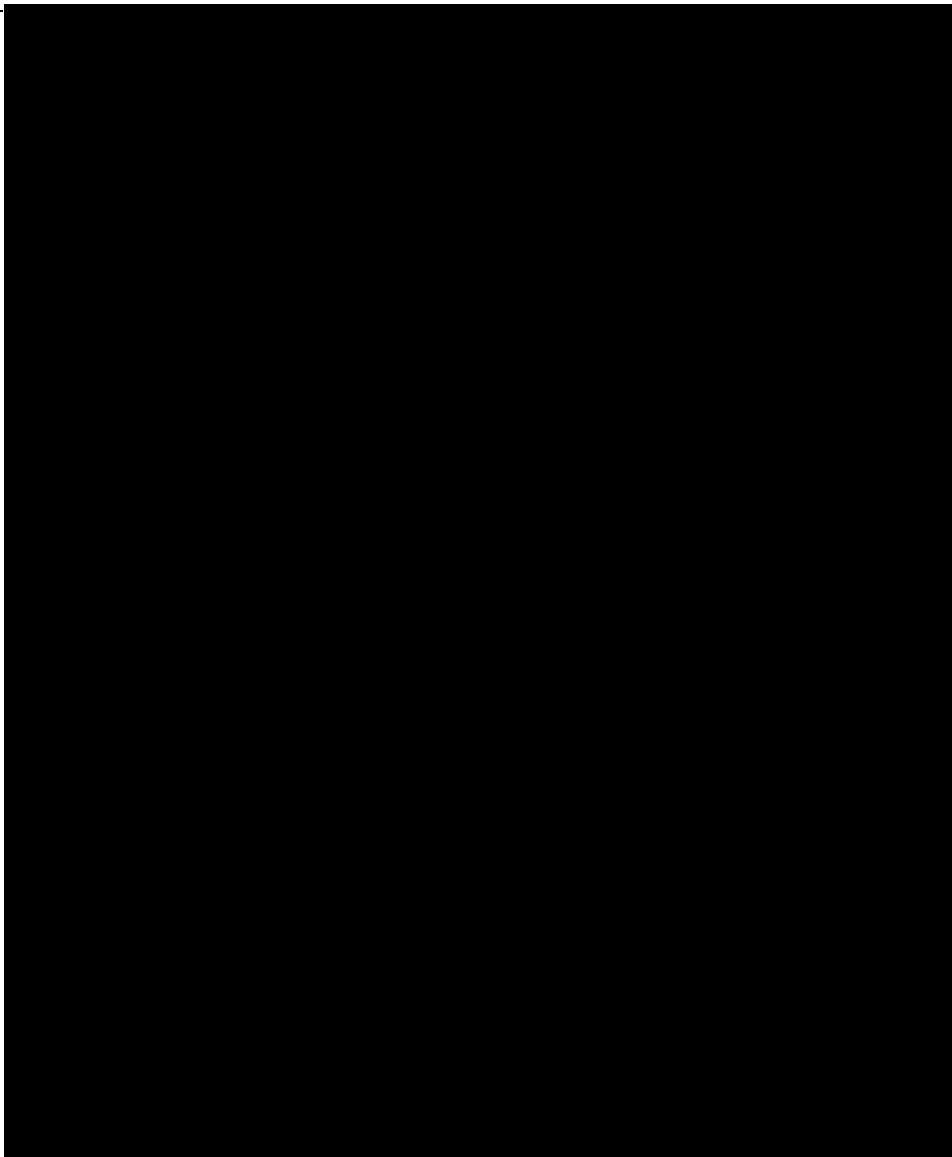
Twee volwassen teckels in transporttas. De transporttas met teckels.

Vervoer

Twee van de drie bussen waren beladen met transportbenches met honden. Een bus was nog leeg. De transportbenches waren tweehoog gestapeld en stonden niet gezekerd in de auto's. Een deel van de transportbenches hingen scheef tussen de andere transportbenches. In de Hongaarse bus waren op de transportbenches nog dozen met spullen gestapeld waardoor de ventilatie in deze bus nog verslechterd werd. De bussen hadden geen ventilatiesysteem voor het vervoer van dieren.

De wijze van vervoer was duidelijk niet geschikt voor het vervoer van dieren en bracht het welzijn en de gezondheid van deze dieren in gevaar.

VW bus, auto 1 [REDACTED], gestapelde en niet gezekerde transportbenches.

Fiat bus, auto 2 (Hongarije), [redacted] gestapelde en niet gezekerde transportbenches en dozen.

Water

De honden in de transportbenches hadden géén beschikking over water (er zijn in de handel speciale waterbakjes verkrijgbaar die gemakkelijk aan het deurtje van een transportbench bevestigd kunnen worden).

Voorbeeld transportbench met waterbakje.

Ik heb tijdens de controle een visuele inspectie gedaan van alle transportbenches met honden. In geen van deze zag ik waterbakjes staan. Ik zag in één transportbench een voerbakje met voerresten staan. Daarnaast zag ik bij géén van de honden in de rennen in afdeling 1, 2 en 3 en de hondenren in de schapenweide waterbakjes staan. Deze dieren hadden niet de beschikking over water. Enkel in de keuken en op de binnenplaats zag ik dat een paar van de aanwezige honden de beschikking hadden over water, maar ook hier niet allemaal.

Hygiëne en klimaat

Wanneer honden langdurig in transportbenches worden gehouden, zullen zij deze noodgedwongen bevuilen met urine en uitwerpselen.

Dit was dan ook het geval tijdens de controle. Ik zag dit onder andere tijdens het geven van water aan de teefjes met puppy's. Ik zag toen uitwerpselen liggen in meerdere transportbenches en ik zag en hoorde hoe [REDACTED] ([REDACTED] een vervuilde handdoek uit een transportbench haalde en riep dat deze smerig was.

Daarnaast hoorde ik van twee opslaghouders dat de transportbenches erg smerig waren geweest en dat ze lang bezig waren geweest om ze weer schoon te maken.

Hoewel er op het moment van controle niet overal meer honden werden gehouden in de verschillende hokken (ruimte A, B en C) en in de afdelingen 1, 2 en 3, zag ik dat meerdere hokken langdurig niet schoon gemaakt waren. Naast uitwerpselen zag ik dikke lagen stof op lampen en langs de randen.

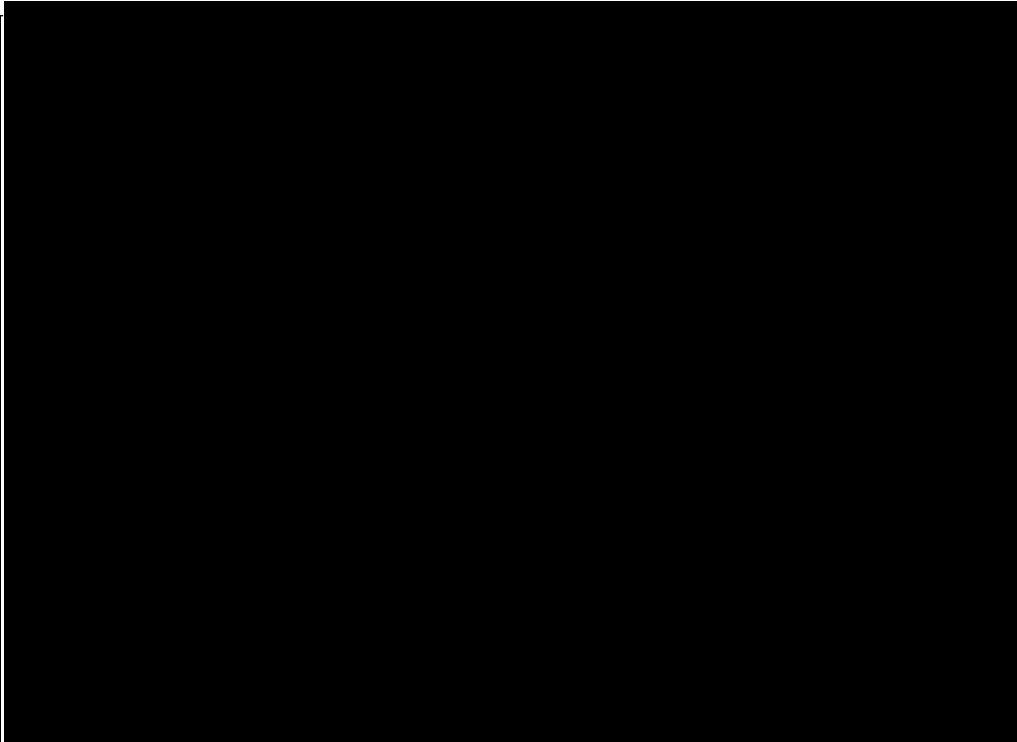
In afdeling 1, 2 en 3 zag ik dat het water in de afvoergoot niet goed wegliep en donker gekleurd was door urine en uitwerpselen.

In letterlijk álle ruimtes heerste er een verstikkende ammoniaklucht. Dit ondanks dat collega's inmiddels zo veel mogelijk deuren en ramen hadden open gezet. De penetrante ammoniaklucht sloeg direct bij binnenkomst op mijn luchtwegen. Ik voelde dat mijn ogen en neus begonnen te prikken en zag en hoorde hoe de politieagente die mij naar de afdeling 1, 2 en 3 en de zolder hierboven begeleidde, continu [REDACTED] hand voor neus en mond hield en af en toe hoestte. Dit ongezonde klimaat heerste in de bedrijfsgebouwen. Maar ook in de keuken, de woonkamer en op de eerste verdieping van het woonhuis in de slaapkamers en de badkamer stelde ik bij betreden vast dat de lucht verstikkend was en stonk naar ammoniak.

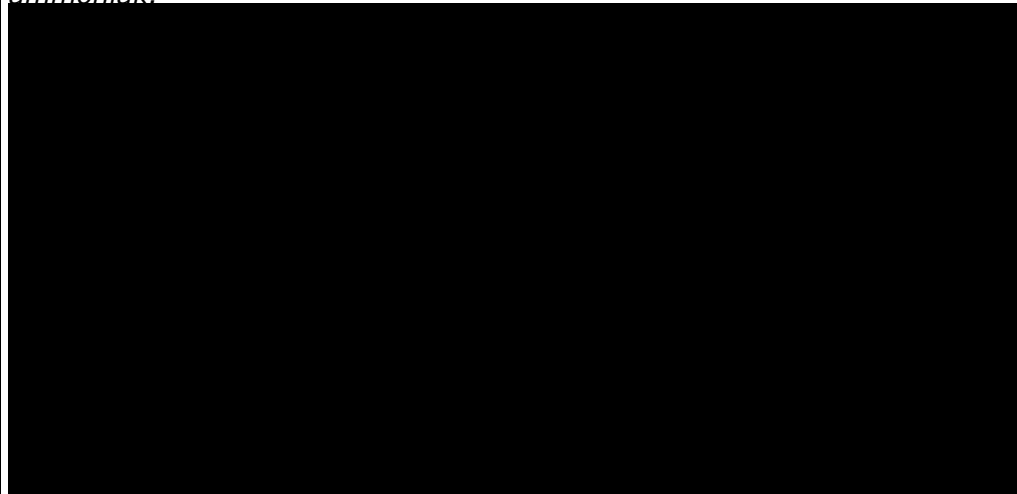
De leefomstandigheden van mens en dier worden hierdoor ernstig aangetast.

De beschrijving van deze stank doet helaas amper recht aan de feitelijke waarneming. Ter illustratie. Ik hoorde een politieagente zeggen dat ze de geur van lijken beter verdraagt dan deze stank. En een inspecteur van de NVWA gaf aan liever de hele dag in een varkensstal rond te lopen dan in deze stank. Ik zag daarnaast hoe verschillende inspecteurs pauze moesten nemen tijdens de "zoeking" in het woonhuis, om weer wat op adem te komen in de frisse buitenlucht.

Enkel voldoende schoonmaken helpt hier niet om tot een beter klimaat te komen. Het is absoluut noodzakelijk dat er geventileerd wordt, zodat oude, bedorven lucht vervangen wordt door frisse lucht.

Ruimte B. Overal liggen uitwerpselen en de lucht stinkt extreem naar ammoniak.

Afdeling 1-2, vuil water in afvoergoot (= de donkerbruine streep voor het hekwerk). Lucht stinkt extreem naar ammoniak.

Beschikbare huisvesting

Door mijzelf en inspecteur [REDACTED] (NVWA) zijn de aanwezige hokken en rennen opgemeten in ruimtes A, B, afdelingen 1, 2 en 3. Op basis van de beschikbare oppervlakte is vervolgens gekeken hoeveel honden maximaal gehuisvest kunnen worden op locatie, mits kleine aanpassingen van de huisvesting (goede hygiëne, goede lucht en ventilatie, formaat hokken moeten voldoen aan alle minimale welzijnseisen gesteld in het HKB, watervoorziening, ligplaatsen).

Hierbij is tevens rekening gehouden met de mogelijkheid enkele honden te kunnen huisvesten in ruimte C en in het hok met buitenren in de schapenweide (eveneens mits bovengenoemde aanpassingen).

Op basis van de gemeten oppervlaktes hebben inspecteur [REDACTED] (NVWA) en ikzelf vastgesteld dat voor circa 98 honden geschikte hokken gecreëerd konden worden op locatie. Daarnaast moet uiteraard voldaan worden aan de andere geldende eisen en regelgeving.

Concreet betekende dat, dat er voor circa 152 honden geen geschikte huisvesting op locatie te creëren was.

	 <p data-bbox="309 1556 1356 1615"><i>Badkamer en douchakabine met transportbenches met honden.</i></p>
--	--

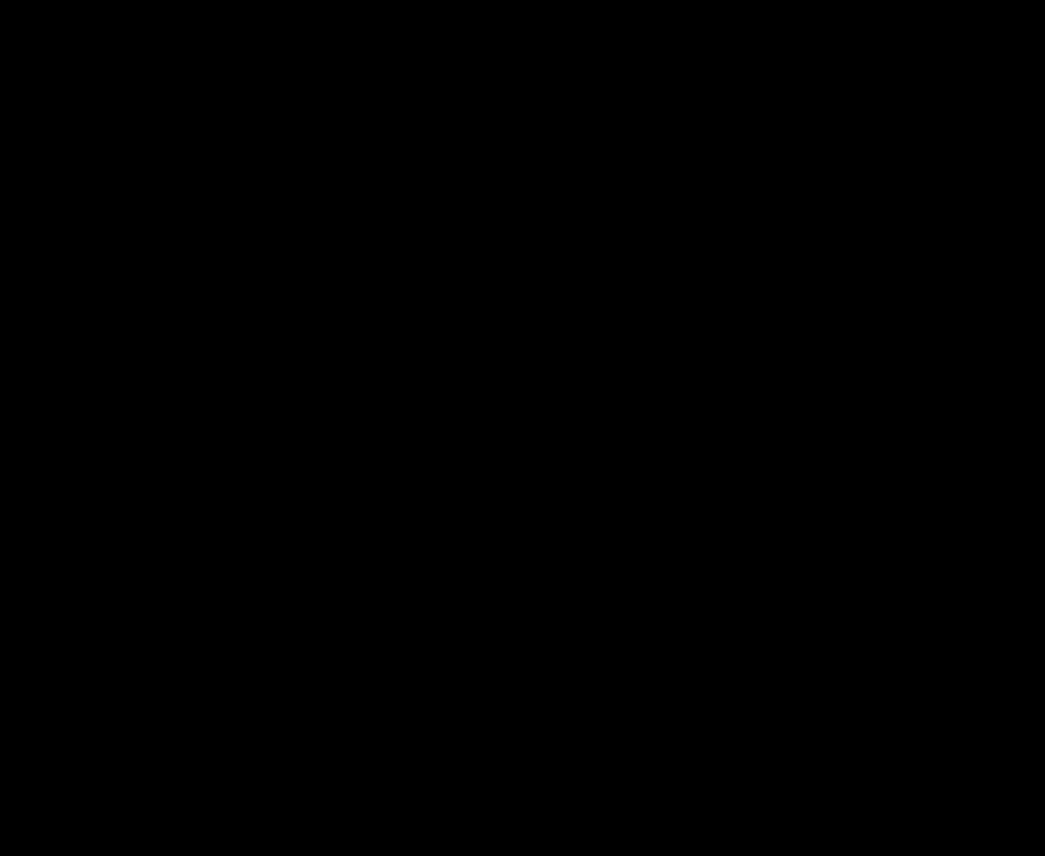
Vraag 2	In welke lichamelijke toestand werden de dieren aangetroffen?
Antwoord:	<p data-bbox="309 1686 1356 1881">Het overgrote deel van de honden heb ik beoordeeld terwijl ze in een transportbench zaten. Op het moment van controle ter plaatse was het niet mogelijk al deze dieren op een veilige manier uit de bench te laten om ze te beoordelen. Een algemene indruk van de dieren kon ik echter ook op deze manier verkrijgen.</p> <p data-bbox="309 1904 1356 2067"><u>Voedingsconditie</u> De voedingsconditie van de honden was zeer wisselend. Ik zag honden in goede tot voldoende voedingsconditie en ik zag honden in extreem magere, zelfs uitgemergelde voedingsconditie.</p>

Bij de magere honden staken de ribben en botten uit en was de buik opgetrokken. Het viel op dat alle 9 Lagotto Romagnolas er slecht aan toe waren. Deze 9 honden waren allen mager, enkele extreem mager. Daarnaast waren de kortharige/ gladharige teckels allen in slechte tot extreem slechte voedingsconditie.

De voedingstoestand bij de ruwharige teckels varieerde van mager tot goed.

Ik schatte dat circa 25 tot 50 procent van de aanwezige honden een slechte tot matige voedingsconditie hadden en de rest voldoende tot goed.

→ Dit beeld werd later bevestigd door de bevindingen bij de opslaghouders.

Extreem magere kortharige teckels. Slechte hygiëne.

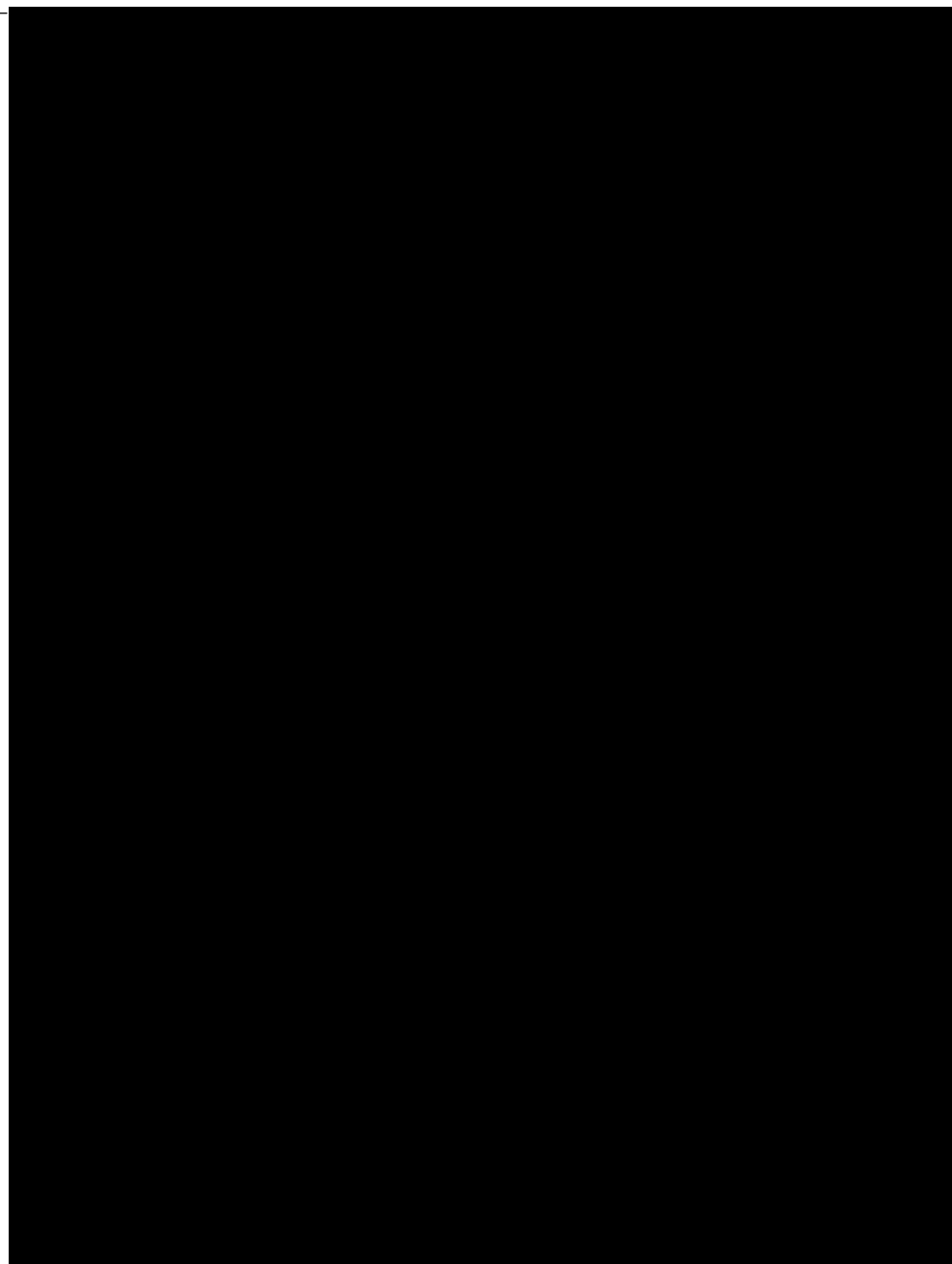
Vachtconditie

Uitgezonderd de kortharige honden, hadden alle honden een vervuilde, vettige, vieze vacht. Hoe langer het [REDACTED] hoe smeriger de honden waren. Ik zag vervuilde, met urine en uitwerpselen verkleefde vachten.

Ik zag vettige, natte vachten (met name de onderzijde en flanken). Ik zag vervuilde vachten en vachten met kale plekken. Ik zag doffe vachten met schilfers.

Ik zag bij enkele honden dat rond de poten de haren aaneen kleefden.

→ Dit beeld werd bevestigd door de bevindingen bij de opslaghouder. Bij alle opslaghouders bleken daarnaast veel honden veel te lange nagels te hebben.

Angstige Lagotto Romagnola, mager en zeer slechte, vuile en vervilte vacht.

Gedrag

De meeste honden waren alert en levendig. Ze bleven langdurig, luid blaffen.

In de meeste transportbenches waren de teckels voorzichtig tot nieuwsgierig.

Ik zag in één transportbench een teckel alsmaar cirkelbewegingen maken op het moment dat ik dichterbij kwam.

Ik zag in verschillende transportbenches hoe de teckels aan de verste zijde weg doken.

Ik zag in verschillende transportbenches hoe de teckels probeerden aan te vallen en agressief gedrag vertoonden.

Ik zag in een drietal transportbenches trillende teckels.

De teckels in de hondenkennels binnen vertoonden agressief tot angstig gedrag. De kortharige/ gladharige, extreem magere teckels waren opvallend angstig en bijterig.

De extreem magere Lagotto Romagnolas waren zeer angstig, maar niet

agressief

echte, vuile en vervilte vacht.

Blarrende en uitvallende teckers.

Pups

Tijdens de controle hebben we rond de middag de teven met pups in een ren buiten water kunnen geven. Hierbij waren de [REDACTED] [REDACTED] aanvankelijk aanwezig en hebben hier aan meegewerkt.

Op dat moment heb ik een deel van de pups en teven kunnen beoordelen. Ik zag daarbij onder andere een nest waarbij de pups van geschat 4 weken oud, erg dikke en opgezette buiken hadden. Waarschijnlijk speelde besmetting met wormen hier een rol bij.

De pups en teven waren levendig. Een aantal van de teven was in slechte voedingsconditie.

- ➔ Dit beeld werd bevestigd door de bevindingen bij de opslaghouders. Men heeft de honden ontwormd en hierbij bleek dat de honden deels ernstig besmet waren.

Ogen, epilepsie, hartafwijking, gewonde poot

Ik zag twee teckels met een ontstoken oog.

Tijdens de controle zag ik hoe een teckel op de binnenplaats een

	<p>epileptische aanval kreeg. ██████████ ██████████ heeft dit dier direct bij zich genomen en voorkomen dat het zich tijdens de aanval ernstig kon verwonden.</p> <p>Daarnaast gaf ██████████ ██████████ aan dat zij één van de teckels behandelde met hartmedicatie in verband met een hartafwijking. Zij heeft dit dier aangewezen en gezien het dier door ██████████ behandeld werd, hebben wij deze onder ██████████ hoede gelaten.</p> <p>Ik zag verder een teckel met een gewonde achterpoot. Deze was kennelijk verstrikt geweest. De poot werd door ██████████ ██████████ schoon gehouden en verzorgd. De poot zag er nu rustig en herstellend uit.</p> <p><u>Bevindingen bij de opslaghouders</u></p> <p>Op woensdag 20 juni 2018 heb ik de opslaghouders bezocht om de honden nogmaals te zien.</p> <p>Alle opslaghouders gaven aan dat de honden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sterk <u>vervuilde</u> vachten hadden, • de voedingsconditie zeer divers was, gaande van goed tot extreem <u>mager</u>. Veel honden hadden te <u>lange nagels</u>. • De honden zijn <u>niet zindelijk</u>, hebben dus niet geleerd hun behoeften op bepaalde plaatsen te doen. • De honden zijn besmet met <u>wormen</u> en • alle volwassen honden hebben een <u>slecht tot zeer slecht gebit</u>, met onder andere slecht(er) eten en vermagering tot gevolg. Meerdere honden met zeer slechte gebitten bleken ook koorts te hebben. • Verder werden op individueel niveau honden met <u>hartruis</u> vastgesteld, honden met <u>oorontsteking</u>, honden met <u>oogontsteking</u>. • Gedrag varieert van nieuwsgierig (meeste), tot zeer angstig en bijterig.
--	--

Vraag 3	Wanneer is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>Gezien de historie en aangetroffen situatie blijkt er sprake te zijn van een langdurig, structureel probleem.</p> <p>Gezien het aantal honden dat in transportbenches gezet is, zal tenminste een deel hiervan al geruime tijd, mogelijk meer dan 24 uur, in deze transportbenches opgesloten zijn geweest.</p>

Vraag 4	Waardoor is de aangetroffen toestand naar uw mening ontstaan?
Antwoord:	<p>Zoals tijdens de controle op 26 maart 2018 reeds door toezichthoudend dierenarts ██████████ aangegeven:</p> <p>Voor het verzorgen van (veel) dieren moet een dierhouder een proactieve houding hebben en minimaal in de (basis)zorg voorzien (water, voer, huisvesting en medische zorg). De houdster heeft gedurende een langere periode onvoldoende verzorging verleend aan de dieren en neemt onvoldoende verantwoordelijkheid hierin.</p> <p>Er zijn veel te veel honden op locatie en er zijn veel te veel honden om door een persoon verzorgd te kunnen worden .</p> <p><u>Voldoende vakbekwame arbeidskrachten</u></p> <p>Op locatie werden 250 honden aangetroffen. Dit is een enorm aantal waar 24 uur per dag, 7 dagen per week voor gezorgd moet worden.</p> <p>Tijdens de controle had ik de indruk dat ██████████ ██████████ alle werkzaamheden praktisch alleen moet uitvoeren, waarbij zij ook nog de zorg over ██████████ moeder zou hebben. Dit is onmogelijk uitvoerbaar.</p>

Ervaringsdeskundigen van asiel- en hondenpensions geven aan dat er per 20 tot 40 honden minimaal één FTE nodig is, enkel voor het schoonmaken van de verblijven en voeren van de honden. Voor socialisatie en overige zaken is men aangewezen op vrijwilligers.

Deze aantallen van 20 tot 40 honden per medewerker, worden bevestigd door diverse gidsen voor goede praktijken van brancheorganisaties in Groot Brittannië, Nieuw Zeeland, Australië en Noord Amerika. (Zie bijlagen bij het RVB 110150: Vakbekwame arbeidskrachten hondenpension, asiel; [REDACTED] Bedrijfsleven in beeld, hondenpension; Norm dierenpensions [REDACTED]).

De lichamelijke toestand (zie vraag 2) en mate van verwaarlozing waarin ik de honden aantrof, onderschrijft de vaststelling dat er onvoldoende vakbekwame arbeidskrachten voor de aangetroffen 250 honden op het bedrijf [REDACTED] werken.

Voor 250 honden zijn dus minimaal 6,25 maar eerder 12 FTE noodzakelijk om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

→ NB. Bij de berekening van het aantal FTE is uitgegaan van honden die geen extra aandacht behoeven, zoals zieke dieren of teven met puppy's. [REDACTED] [REDACTED] is echter fokker, wij troffen minstens 13 teven met pups aan.

De hoeveelheid tijd nodig om teven met pups goed te verzorgen, met voldoende aandacht en tijd voor socialisatie van de pups, ligt vele malen hoger dan voor enkel het voeren, schoonmaken van hokken en beweging geven aan de honden. Daarbij is socialisatie van de pups van essentieel belang. Zie ook de bijlage bij het RVB 110150 met de Deskundigen verklaring Socialisatie hond, van dr. [REDACTED] en dr. [REDACTED], d.d. 15-1-2015.

Beschikbare huisvesting

De huisvesting op locatie was ongeschikt vanwege onvoldoende hygiëne en slechte lucht/ slecht klimaat. Maar daarnaast waren er te weinig geschikte hokken voor het aantal aangetroffen honden beschikbaar, uitgaande van minimale dierenwelzijnseisen voor de huisvesting. Hierdoor werd het welzijn en de gezondheid van de honden direct geschaad.

Het Honden en kattenbesluit (HKB), ging uit van het minimumniveau van dierenwelzijn. In het HKB waren normen opgenomen voor minimale afmetingen voor de bedrijfsmatige huisvesting van honden:

De voor de honden beschikbare vloeroppervlakte in vierkante meters in het binnen- of buitenverblijf is voor honden met een schofthoogte:

a. tot 0,3 meter, tenminste gelijk aan het product van (1+n) en 1,0;

[REDACTED], de brancheorganisatie van de gezelschapsdierensector, heeft in 2012 een Norm voor dierenpensions opgesteld waarin zij onder andere aangeven dat de bedrijfsvoering dient te voldoen aan het Honden en Kattenbesluit (pag.2) en de geldende regelgeving (Zie de bijlage bij het RVB 110150).

Mijn indruk is derhalve dat de houder(s) geen realistisch beeld van de werkelijkheid meer hebben en dat ze geen of onvoldoende deskundige hulp inschakelt, zoals een dierenarts, om het welzijn en de gezondheid van de dieren te waarborgen.

Vraag 5a	Is de gezondheid en/of het welzijn van de dieren naar uw mening benadeeld? Toelichting
Antwoord:	<p>Ja, de gezondheid en het welzijn zijn benadeeld. In gevolge artikel 1.3 Wet dieren wordt erkend dat dieren een 'eigen' waarde hebben. Het zijn wezens met gevoel. Welzijn omvat dus meer dan alleen de fysieke gezondheid (lichamelijke afwijkingen) van een dier. Dieren dienen gevrijwaard te zijn van gezondheids-, welzijns- en integriteits aantasting. Deze zijn verwoord in de 5 vrijheden van Brambell. Alleen als aan de vijf vrijheden is voldaan, krijgen de dieren de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Dieren moeten gevrijwaard zijn:</p> <p>1. van dorst en onjuiste voeding <i>de beschikbaarheid van vers water en geschikt voer is essentieel voor een optimale gezondheid en energiehuishouding.</i></p> <p>Het merendeel van de honden had niet de beschikking over drinkwater. Een groot deel van de honden had een matige tot zeer slechte voedingsconditie. Dit kan veroorzaakt worden door te weinig of ongeschikte voeding, maar ook door ziekte, wormbesmetting en slechte gebitten.</p> <p>2. fysiek en fysiologisch (thermaal) ongerief <i>door een geschikte (tochtvrij, goede temperatuur, en voldoende omvang) en veilige huisvesting te bieden, inclusief een comfortabele rust/schuilplaats.</i></p> <p>Op het moment van controle zat het grootste deel van de honden in transportbenches. Het was niet mogelijk vast te stellen hoe deze dieren ervoor gehouden werden. Vast staat echter dat er op locatie onvoldoende plek was om 250 honden goed te huisvesten. Daarnaast was het klimaat en de lucht op alle plekken in huis en de bedrijfsgebouwen zeer slecht, waardoor er geen sprake geweest kan zijn van een veilige huisvesting. Slechte en verklitte vachten zorgen voor ongerief bij de dieren. Het samenklitten van de haren kan leiden tot trekken aan de huid (dit is pijnlijk), verstikking van de huid en zelfs tot het ontstaan van huidinfecties door broei tussen de klitten en huid. Bij de Lagottos Romagnola werden na het scheren bij de opslaghouders (deels onder verdoving) rode plekken op de huid vastgesteld, met name ter hoogte van de liezen. Deze roodverkleuring, rubor, is een onderdeel van het pathologische proces van ontstekingen.</p> <p>3. pijn, verwondingen en ziektes, <i>door deze te voorkomen en wanneer ze toch optreden ze snel en adequaat te diagnosticeren en te behandelen.</i></p> <p>Er zijn zeer veel honden met slechte gebitten die niet behandeld werden. Slechte gebitten kunnen leiden tot ontstekingen van het tandvlees, wat kan leiden tot algemeen ziek zijn, koorts en in zeer ernstige gevallen bloedvergiftiging en zelfs de dood tot gevolg kan hebben. Er zijn veel honden in een slechte voedingstoestand. Gebrekkige vachtverzorging en vervuiling van de dieren leidt tot een verhoogd risico op het ontstaan van ziekte. Het aantal dieren om te verzorgen is veel te groot voor een of enkele personen. Er is veel te weinig plaats op locatie voor het aantal dieren, de hygiëne en het klimaat zijn slecht. Dit alles verhoogt de infectiedruk en stress bij de dieren, waardoor de kans op ziekte stijgt.</p> <p>4. angst en chronische stress <i>door een huisvesting en management te hanteren die angst en stress voorkomen, door een goede socialisatie om angst voor mensen in de toekomst te voorkomen.</i></p>

	<p>De situatie zoals aangetroffen tijdens de controle, waarbij het overgrote deel in transportbenches zat, was uitermate stressvol voor de honden. Gezien het afwijkende gedrag van verschillende honden (mogelijk ten gevolge van gebrekkige socialisatie) en het gebrek aan ruimte op locatie, leid ik af dat de huisvesting ter plaatse ook vóór het plaatsen in de transportbenches voor veel dieren chronische stress moet hebben opgeleverd.</p> <p>5. en zijn daardoor gevrijwaard van beperkingen in hun natuurlijk/normaal gedrag. <i>door het aanbieden van een huisvestingssysteem waarin het dier zijn soort specifieke behoeften (eten en drinken, bewegingsvrijheid, foeragegedrag, hygiëne /poetsgedrag, exploratiegedrag, contact met soortgenoten en dat de dieren overzicht hebben over de omgeving en dingen kunnen aan zien komen) kan vervullen.</i></p> <p>Gezien het aantal honden op de locatie en het gebrek aan ruimte is het onmogelijk alle honden dagelijks de beweging te geven die past bij hun fysiologische en ethologische behoefte. Ook de socialisatie van de pups komt bij dit aantal dieren ernstig in het gedrang.</p> <p>Doordat niet aan de voornoemde vrijheden is voldaan zijn de dieren beperkt in hun normaal gedrag en is het welzijn benadeeld.</p> <p>Conclusie: De dieren kregen niet de zorg die zij redelijkerwijs behoeven. Deze zorg moet van een dierhouder in alle redelijkheid wel verwacht worden.</p>
--	--

Vraag 5b	Is er hierdoor sprake van vermijdbaar lijden?
Antwoord:	<p>Ja.</p> <p>Door proactief te handelen en te zorgen voor een</p> <ul style="list-style-type: none"> • goede en veilige huisvesting • met een goede hygiëne, goed klimaat, • goede en voldoende voeding, • goede watervoorziening, • voldoende beweging en ruimte om de soort specifieke behoeften te kunnen voldoen, • goede gebits- en vachtverzorging en tijdig nagels knippen, • en preventieve diergeneeskunde (ontwormen, parasietenbestrijding, vaccinaties) en tijdig inschakelen van de dierenarts, <p>zou de algemene gezondheids- en welzijnstoestand van de dieren beter geweest zijn. Onnodig lijden zou hiermee voorkomen zijn.</p>

Vraag 6	Heeft de houder naar uw mening - gelet op de toestand waarin de dieren werden aangetroffen – de dieren de nodige verzorging onthouden?
Antwoord:	<p>Volgens vaste jurisprudentie bestaat de zorg voor een dier uit de volgende vier aspecten: water, voer, huisvesting en medische zorg. Ten aanzien van water, voer, huisvesting en medische zorg is de dierhouder in gebreke.</p>

Vraag 7	Is er contact geweest met eigen praktiserend dierenarts en/of externen? Toelichting
Antwoord:	Nee, er is wel contact geweest met de opslaghouders. Daarbij is tevens gesproken over de bevindingen van de praktiserend dierenartsen van de opslaghouders.

Vraag 8	Is er diergeneeskundige behandeling noodzakelijk en, zo ja, binnen welke termijn?
Antwoord:	Ja, voor de behandeling van de slechte gebitten van de volwassen honden dient een dierenarts ingeschakeld. Een bedrijf van deze omvang heeft regelmatige diergeneeskundige hulp nodig. De preventieve diergeneeskunde speelt bij bedrijfsmatige dierhouders een grote rol. Er moet een plan van aanpak opgesteld worden voor standaard gezondheidszorg m.b.t. onder andere de vaccinaties en booster vaccinaties, ontwormen, preventie parasitaire ziekten, en aanpak van zieke dieren. Dit plan van aanpak moet worden uitgevoerd.

Vraag 9	Welke andere (niet diergeneeskundige) maatregelen dienen genomen te worden om het benadeelde welzijn van de dieren op te heffen? (Kan dierhouder dit zelf of is andere hulp noodzakelijk)
Antwoord:	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal honden moet teruggebracht worden naar het aantal dat maximaal op locatie te huisvesten is én naar een bewerkbaar aantal per beschikbare vakbekwame arbeidskracht. Dat wil zeggen maximaal circa 98 honden en nog beduidend minder wanneer de dierhouder de enige verzorgster blijkt. • Water moet beschikbaar zijn en zodanig aangeboden worden dat kans op vervuiling minimaal is, en zo mogelijk op afstand is van de locatie waar de honden zich ontlasten. • Honden met vervuilde vachten, of vachten met klitten moeten noodzakelijke vachtverzorging ontvangen (borstelen, scheren). • Te lange nagels moeten geknipt worden. • Zorg dat de huisvesting van de honden ten alle tijden aan de minimale welzijnseisen voldoen. Pas waar nodig het formaat van de hokken aan. De huisvesting van de honden moet aangepast worden zodat zij een veilige en comfortabele leefomgeving hebben met comfortabele ligplaatsen, voldoende beschikbare oppervlakte per dier, en een mogelijkheid om zich te onttrekken aan ongewenste sociale interacties. • Alle honden moeten dagelijks in de gelegenheid worden gesteld om tijd door te brengen buiten de plek waar zij normaal gehuisvest worden zodat zij kunnen voldoen aan hun fysieke en ethologische behoeften. • Zorg voor een goede socialisatie van de pups. • Zorg voor een hygiënische huisvesting. • Zorg voor een goed klimaat met voldoende ventilatie, zodat de dieren beschikken over frisse lucht en zuurstof.

Vraag 10	Acht u het noodzakelijk dat er dieren worden meegevoerd en opgeslagen in belang van de gezondheid/ het welzijn van de dieren? Zo ja, toelichten.
Antwoord:	Ja. Er is op locatie geen plaats voor 250 honden, zoals beschreven onder vraag 1 en 4. Er zijn simpelweg niet voldoende verblijven aanwezig (met voldoende

<p>oppervlakte) en ook niet op korte termijn realiseerbaar. Daarnaast is het essentieel dat er niet te veel dieren geplaatst worden, in verband met de ventilatie capaciteit in de aanwezige bedrijfsgebouwen en verblijven. Dit is noodzakelijk om tot een acceptabel klimaat te komen, en een acceptabel klimaat te kunnen behouden.</p> <p>Het geplande vervoer van [REDACTED] [REDACTED] van de honden naar een onbekende locatie, uitgevoerd op een onverantwoorde wijze (los gestapelde transportbenches, ongeschikt vervoer voor zo veel honden) was onacceptabel in verband met de veiligheid en het welzijn van de dieren.</p> <p>Van de 250 honden zijn daarom 152 honden naar opslaghouders afgevoerd. De selectie van de 152 honden die meegevoerd zijn naar de opslaghouder is deels ad random gebeurd. Het betrof, uit praktische overwegingen, grotendeels de honden die reeds buitenshuis stonden. Daarnaast is een selectie gemaakt, waarbij de circa 15 magerste en sterkst verwaarloosde honden uit het huis en de bedrijfsgebouwen zijn gehaald en eveneens meegenomen zijn naar de opslaghouders.</p> <p>Voor de achtergebleven circa 98 honden is het met voldoende inzet van de dierhouder mogelijk op korte termijn een acceptabele huisvestingssituatie te creëren. Daarnaast is het aantal honden hierdoor dermate kleiner geworden dat de dierhouder, mits met voldoende hulp, nu wel goed voor de dieren kan gaan zorgen. Voor de circa 98 honden zijn concreet minimaal 2,45 maar beter 4,9 FTE vakbekwame arbeidskrachten nodig.</p> <p>Essentieel hierbij is de hulp van de eigen dierenarts, zodat de gezondheidsstatus van de dieren verbetert. Honden met slechte gebitten, wormen en andere medische tekortkomingen moeten zo snel mogelijk behandeld worden.</p>
--

Aanvullende overwegingen

[REDACTED] is een Raad van deskundigen die de minister adviseert over vraagstukken betreffende dierenwelzijn en diergezondheid. De Raad baseert zich daarbij op de meest recente wetenschappelijke, maatschappelijke en ethische ontwikkelingen. In 2009 heeft de Raad een rapportage uitgebracht over de verantwoordelijkheden met betrekking tot het welzijn en de gezondheid van gehouden dieren. Hierin spreekt zij zich duidelijk uit over de verantwoordelijkheid van de dierhouder/handelaar/verkoper.

Verantwoordelijkheden van de dierhouder/handelaar/verkoper

De Raad is van mening dat de dierhouder als eerste verantwoordelijk is voor het welzijn van zijn dieren. Hij heeft de beschikkingsmacht over het dier en bepaalt de kwaliteit van het leven van het dier. Hij moet voor een optimale gezondheid en een optimaal welzijn zorgen en moet aanspreekbaar zijn op de wijze waarop hij zijn dieren houdt. Alvorens dieren te houden moet de dierhouder zich op de hoogte stellen van de behoeften van het dier en hoe daarin kan worden voorzien. De dierhouder moet zijn kennis en kunde actueel houden.

Aan het einde van de productieketen staan de handelaar/verkopers, ook als het om gezelschapsdieren gaat: zij verkopen het dier aan de consument en vormen op die manier de directe verbinding tussen de consument en de leveranciers van dieren. De handelaar/verkoper is verantwoordelijk voor de levende dieren die zij in de 'markt' zetten. Ook personen die tijdelijk de beschikkingsmacht over dieren hebben dragen dus verantwoordelijkheid.

In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen moet de verkoper de consument laten zien dat zij dierenwelzijn serieus nemen. De verkopers van dieren hebben ook een belangrijke voorlichtende taak tegenover de toekomstige dierhouder. Soms stijgt het belang van de gezondheid van het dier uit boven het directe belang van het dier zelf. Bijvoorbeeld als diergezondheid raakt aan de gezondheid van mensen. Bij zoönosen, ziekten van het dier die op de mens kunnen overgaan, is de menselijke gezondheid direct in het geding.

Minimumnormen

Het recht om dieren te houden is volgens de Raad niet onvoorwaardelijk en ongelimiteerd. In de relatie tussen dier en dierhouder is het dier de zwakkere partij.

Door het vastleggen en handhaven van minimumnormen moet de overheid er voor zorgen dat dierenonwelzijn in Nederland niet meer voorkomt.

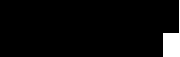
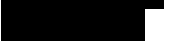
Aldus verklaard: drs. [REDACTED]

Plaats en datum: [REDACTED], 26-6-2018

[REDACTED] Handtekening: [REDACTED]

[REDACTED]

Divisie: Inspectie
Afdeling: NVWA HH IH Afd Dier
Team: NVWA HH IH Tm Noord Dierenwelzijn
Landbouw
Teamleider:
Inspecteur(s):

**Dit rapport van bevindingen is bestemd voor de
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Team
Bestuurlijke Maatregelen.**

Onderzoeksnummer NVWA:
Rapportnummer:

Overtreder 1: Voornamen:
Achternaam:
Geboortedatum:
Geboorteplaats:
Geboorteland:
Geslacht:
Nationaliteit:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Land:
BSN:

en

Overtreder 2: Voornamen:
Achternaam:
Geboortedatum:
Geboorteplaats:
Geboorteland:
Geslacht:
Nationaliteit:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Land:
BSN:

Omschrijvingen van de feiten:

- Artikel overtreding: Artikel 2.1 lid 1 van de Wet dieren
- Het zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij dieren pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van de dieren te benadelen doordat het overgrote deel van de honden niet de beschikking had over drinkwater. Alle binnen gehouden honden werden blootgesteld aan een enorme penetrante, indringende ammoniaklucht.

- Artikel overtreding: Artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren
- Het als houder van dieren aan deze dieren de nodige verzorging onthouden, doordat de vachten van de honden vervuild waren, enkele honden een vervilte vacht hadden, nagels onvoldoende geknipt en behuizing onvoldoende schoon wordt gemaakt.
- Artikel overtreding: Artikel 1.6 lid 1 van het Besluit houders van dieren
- De bewegingsvrijheid van dieren op zodanige wijze beperken dat de dieren daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
- Artikel overtreding: Artikel 1.6 lid 2 van het Besluit houders van dieren
- Dieren worden onvoldoende ruimte gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften, doordat honden gehouden werden in benches, hokjes en een reistas met onvoldoende bewegingsruimte.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder a van het Besluit houders van dieren
- Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat die dieren worden verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder b van het Besluit houders van dieren
- Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat die dieren slechts onder de hoede worden gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder c van het Besluit houders van dieren
- Dieren die ziek of gewond lijken niet op passende wijze verzorgen.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder d van het Besluit houders van dieren
- Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat die dieren een toereikende behuizing hebben onder voldoende hygiënische omstandigheden.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren
- Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat die dieren toegang hebben tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water kunnen voldoen.
- Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder g van het Besluit houders van dieren
- Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat die dieren voldoende verse lucht of zuurstof krijgen.
- Artikel overtreding: Artikel 3.12 lid 1 van het Besluit houders van dieren. Zie hiervoor Besluit van 17 juni 2014, houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van regels met betrekking tot fokken en bedrijfsmatige activiteiten met gezelschapsdieren, de nota van toelichting van het Besluit houders van dieren, paragraaf 5.5.
- Het houden van honden in een daarvoor ongeschikte ruimte waarbij niet de minimumnormen voor de inrichting van leefruimtes voor dieren, zoals die voorheen onder het HKB 1999 golden, aangehouden worden.
- Artikel overtreding: Artikel 3.16 van het Besluit houders van dieren.
- Honden worden niet, passend bij hun ethologische en fysiologische behoeften, dagelijks in de gelegenheid gesteld tijd door te brengen buiten de ruimte waarin deze gehouden worden, indien de gezondheidstoestand van de hond zich daar niet tegen verzet.

Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

Datum verhoor: 16 juni 2018
Datum sluiting rapport: 26 juni 2018

Aantal bijlage(n): -13-

Onze referentie: 144372/110150/ [REDACTED]

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Ondergetekenden, inspecteurs [REDACTED], met toezichthoudernummers [REDACTED], toezichthouders van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht, aangewezen voor het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wettelijke voorschriften waarvan het toezicht op de naleving is opgedragen aan de NVWA, berichten u het volgende:

Aanleiding:

Dit rapport van bevindingen is opgesteld naar aanleiding van een inspectie (4295332) in het kader van Welzijn gezelschapsdieren.

Locatie:

[REDACTED]

Historie:

De historie is bekend bij TBM

Bevindingen:

Op 16 juni 2018, omstreeks 9:40 uur ontving ik, [REDACTED], een telefonische melding van de politie te [REDACTED]. De melding had betrekking op de hondenfokkerij aan de [REDACTED]. Volgens de melding werden er honden ingeladen in transportbusjes, waarvan er 1 een afgeplakt kenteken had. De fokkerij was al bij de NVWA in controle. Omdat mij, [REDACTED], bekend was dat geen enkele hond daar een melding in het identificatie en registratiesysteem voor honden had heb ik de politie gevraagd de situatie te bevroeren en te wachten op de komst van de NVWA.

Ik, [REDACTED], was omstreeks 11:23 uur op bovenstaand adres aanwezig. Ik, [REDACTED], was omstreeks 11:35 uur op bovenstaand adres aanwezig. Vervolgens hebben wij een controle uitgevoerd. Wij werden hierbij vergezeld door drs. [REDACTED], toezichthoudend dierenarts werkzaam bij de NVWA.

Bijlage 1 Drs. [REDACTED] heeft van [REDACTED] bevindingen een veterinaire verklaring opgesteld en deze is bijgevoegd als bijlage 1 bij dit rapport.

Bijlage 2 Drs. [REDACTED] heeft een plattegrond van de situatie opgesteld en deze is bijgevoegd als bijlage 2 bij dit rapport.

Wij spraken daar de mij, [REDACTED] bekende personen [REDACTED] en [REDACTED]. Voorafgaand aan de controle heb ik, [REDACTED], de overtreders [REDACTED] de reden van onze komst medegedeeld.

De hieronder beschreven aantallen zijn zo nauwkeurig mogelijk beschreven. Echter is het goed mogelijk dat de aantallen niet volledig overeenkomen met de werkelijkheid. De reden hiervoor is dat veel benches volzaten en de honden niet zijn overgeladen om de stress voor de honden te beperken. Met name in de benches waarin teven met puppy's zaten, was het aantal lastig vast te stellen. De puppy's lagen strak tegen elkaar, vaak ook achterin de benches en zodoende als individueel dier moeilijk te tellen. Daarnaast is [REDACTED] na aanvang van de controle steeds bezig geweest honden te verplaatsen, waardoor we telkens

geconfronteerd werden met honden op andere plaatsen. De honden waren voornamelijk van het ras Teckel. Enkele honden waren van het ras Lagotto Romagnolo. De uitgebreide bevindingen zijn omschreven in de veterinaire verklaring.

Wij zagen dat er 3 transportbusjes stonden. Wij zagen dat 2 transportbusjes geladen waren. Wij zagen dat lading van de busjes voornamelijk bestond uit (reis)benches met daarin 1 of meerdere Teckels per bench. Wij zagen dat deze transportbusjes geen ventilatie hadden voor het transport van dieren. Wij zagen dat de Nederlandse transport bus (Auto 1) geladen was met 17 benches. In deze benches zaten in totaal 71 Teckels, inclusief puppy's. Wij zagen dat zeker in 2 benches teven met puppy's zaten waarvan de puppy's nog gesloten ogen hadden. Wij zagen dat geen van deze honden drinkwater ter beschikking had.

Bijlage 3 Als bijlage 3 zijn de foto's van de honden in auto 1 bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat de Hongaarse gekentekende transport bus geladen was met 37 benches met daarin in totaal 64 honden, inclusief puppy's. Wij zagen dat geen van deze honden drinkwater ter beschikking had.

Bijlage 4 Als bijlage 4 zijn de foto's van de honden in auto 2 bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat aan de voorkant van de woning zeker 25 honden in benches zaten. Wij zagen dat geen van deze honden drinkwater ter beschikking hadden.

Bijlage 5 Als bijlage 5 zijn de foto's van benches voor de woning bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat in de bijgebouwen, afdeling 1, 2, 3, A en de binnenplaats in totaal 52 honden waren gehuisvest. Wij roken in alle ruimten een penetrante ammoniaklucht die meteen prikkelende ogen en slijmvliezen tot gevolg bij ons. Meerdere honden hadden niet de beschikking over drinkwater.

Bijlage 6 Als bijlage 6 zijn de foto's van de honden in de bijgebouwen, afdeling 1, 2, 3, A en de binnenplaats bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat in een schuurtje achter bedrijfsgebouwen 2 honden zaten.

Bijlage 7 Als bijlage 7 is een foto van de honden in het schuurtje bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat in de woning op diverse plaatsen honden waren gehuisvest, te weten in de keuken, de woonkamer, een slaapkamer, een kamer en de badkamer. Een deel van de honden was gehuisvest in benches, een deel in hokjes, 2 honden werden gehouden in een reistas en een deel liep los. Een groot deel van de honden had niet de beschikking over drinkwater.

Bijlage 8 Als bijlage 8 zijn de foto's van de honden in de woning bij dit rapport gevoegd.

Wij zagen dat veel honden een vervuilde vacht hadden met urine en ontlasting, en een vervilte vacht. Wij zagen dat veel honden lange nagels hadden. Wij zagen dat veel honden afwijkend gedrag vertoonden, dit is uitgebreid omschreven in de veterinaire verklaring. Wij zagen de honden in wisselend in conditie waren, van goed conditie tot zeer mager.

Wij stelden vast dat er in totaal meer dan 250 honden aanwezig waren. Na meting van de beschikbare en geschikte huisvesting hebben wij vastgesteld dat er voor 98 honden een geschikte huisvesting aanwezig is, mits deze voldoende worden schoongemaakt, de lucht verversst wordt en aan andere randvoorwaarden voldaan worden.

In overleg met team bestuurlijke maatregelen van de NVWA is besloten dat er 98 honden op de locatie mogen blijven en de rest wordt meegevoerd en opgeslagen.

Voor 152 honden was geen geschikte huisvesting aanwezig. Ook kon op korte termijn de houder niet voor een andere geschikte ruimte zorgen. Later bleek uit telling bij de opslaghouder dat er 156 honden, inclusief puppy's zijn meegevoerd en opgeslagen.

Tijdens de controle is meerdere malen aan [REDACTED] [REDACTED] dringend medegedeeld dat zij een dierenarts moeten inschakelen voor de nog aanwezige dieren.

Tijdens de controle heeft er op vordering van de OvJ een doorzoeking plaats gevonden onder leiding van een rechter commissaris.

Ik, [REDACTED], heb [REDACTED] bij aanvang van de controle medegedeeld dat ze niet tot antwoorden verplicht zijn en voorafgaand en tijdens het verhoor recht hebben op de bijstand van een advocaat. De overtreders zijn niet gehoord om een verklaring op te nemen, dit omdat de overtreders later, vanwege een strafrechtelijk onderzoek, gehoord zullen worden als verdachte. De verklaring, hieronder weergegeven zijn opmerkingen en antwoorden van de overtreders, gemaakt tijdens de controle.

[REDACTED]: *De honden zijn van mijn dochter Marion. Ik heb alleen nog een paar oude honden. Ik heb de vervoerders gezegd dat we honden vervoeren moeten en schoonmaken. Ze wisten ongeveer wat ze gingen doen.*

[REDACTED]: *Het was de bedoeling dat wij de honden zouden verplaatsen naar een dierenpension in Axel. Daar zit een vergunning voor 200 honden op. Nu hoeven we daar niet meer naar toe door het optreden van de politie. Wij zijn onterecht beschuldigd. Onze advocaat weet dat het OM achter de uitzending van [REDACTED] zit. We hebben ongeveer 10 nestjes in de busjes. Dat u bij de vorige controle geen pups gezien heeft komt doordat we soms nesten hebben uitstaan bij mensen thuis. De honden gaan allemaal 2 x per dag naar buiten. Dat lukt wel. Er zijn hier geen goede dierenartsen hier in de buurt, als u er 1 weet dan hoor ik dat graag.*

Deze bevindingen worden [REDACTED] aangerekend.

Overtreder:

Naam: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Postcode plaats: [REDACTED]

Vanwege het afwijkende gedrag van de honden, de wijze van huisvesten en de lage arbeidsbezetting per hond heb ik, [REDACTED] een aantal documenten bijgevoegd die als ondersteunend bewijs dienen.

- Bijlage 9 Als bijlage 9 is bij dit rapport gevoegd een rapport van de [REDACTED] Bedrijfsleven in beeld: Het dierenpension.
- Bijlage 10 Als bijlage 10 is bij dit rapport gevoegd een document met de norm voor certificering van dierenpensions door de [REDACTED].
- Bijlage 11 Als bijlage 11 is bij dit rapport gevoegd een onderbouwing middels bronvermelding over het aantal honden per arbeidskracht.

Bijlage 12 Als bijlage 12 is bij dit rapport gevoegd een deskundigen verklaring, socialisatie hond.

Bijlage 13 Als bijlage 13 is bij dit rapport gevoegd een deskundigenverklaring bench hond.

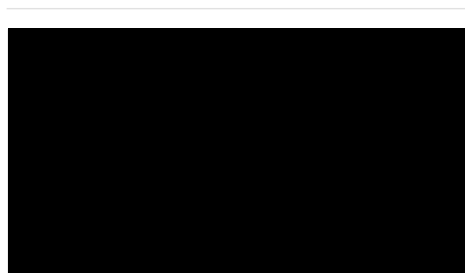
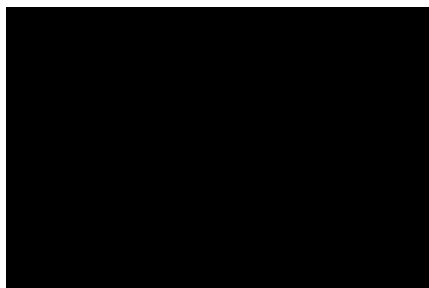
Historie:

- In het kader van het onderzoek heeft op vrijdag 22 juni 2018 bij het CBB een voorlopige voorziening gediend, bekend bij TBM.
- Op 26 juni 2014 is er een controle geweest waarna een waarschuwingsbrief is opgemaakt voor het niet voldoen aan huisvestingseisen, geen drinkwater en het niet hebben van een Bewijs van vakbekwaamheid.
- In 2017 hebben er meerdere controles plaatsgevonden door [REDACTED]. Hiervoor zijn meerdere rapporten van bevindingen opgemaakt welke momenteel bekend zijn bij TBM.
- Op 23 maart 2018 is er een controle geweest, waarna een spoedbesluit is opgemaakt. Op 26 maart 2018 is er een hercontrole geweest.

Wij hebben dit rapport naar waarheid opgemaakt.

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
Op 26 juni 2018

[REDACTED]
Toezichthoudernummer: [REDACTED]
Op 26 juni 2018

Bijlage 1

W[REDACTED], teckels,
16-6-2018.pdf

Bijlage 2

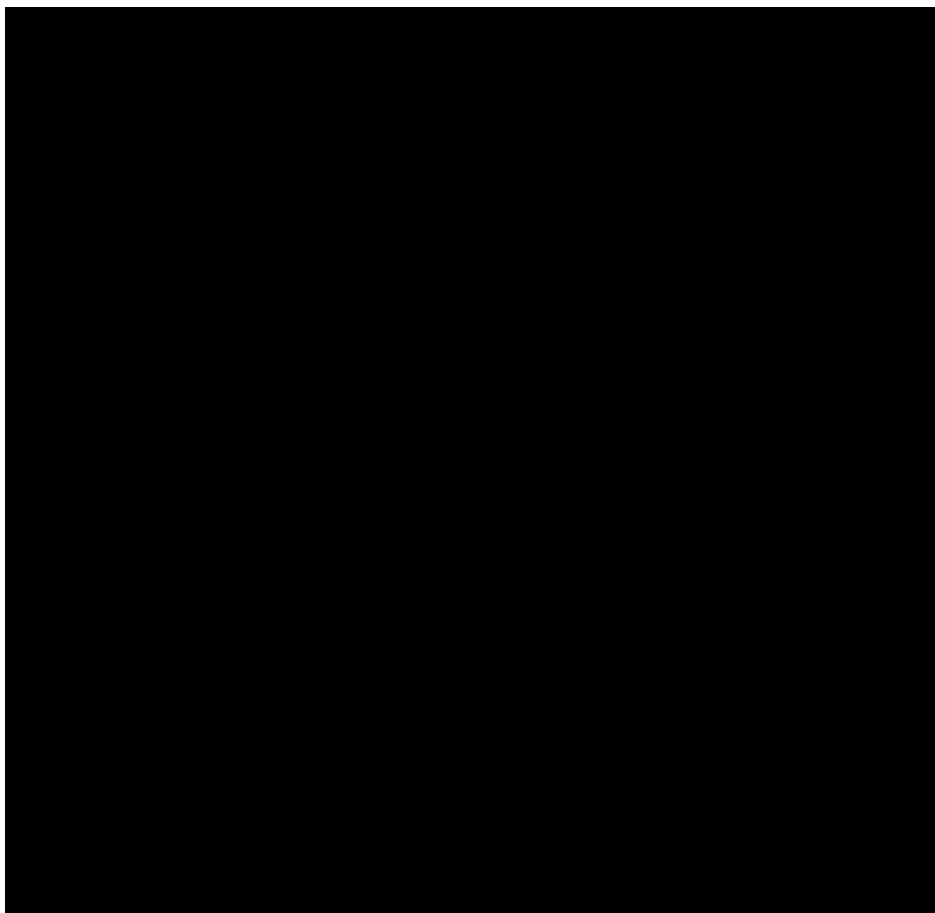

plattegronden
20180616.pdf

Bijlage 3

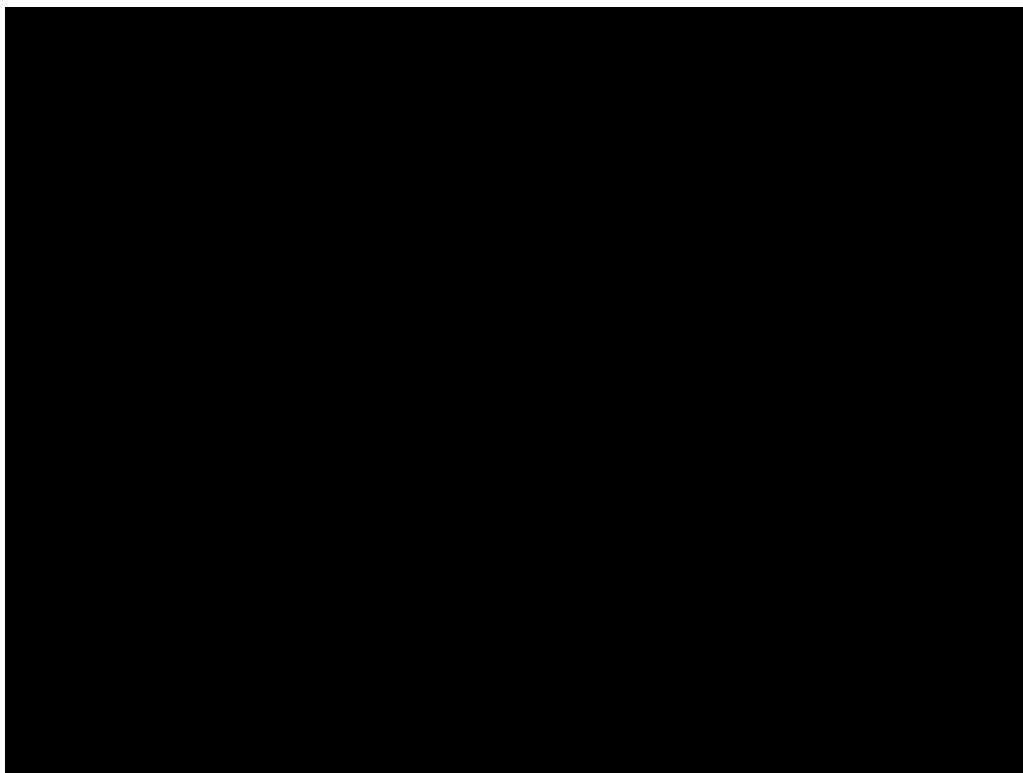
Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

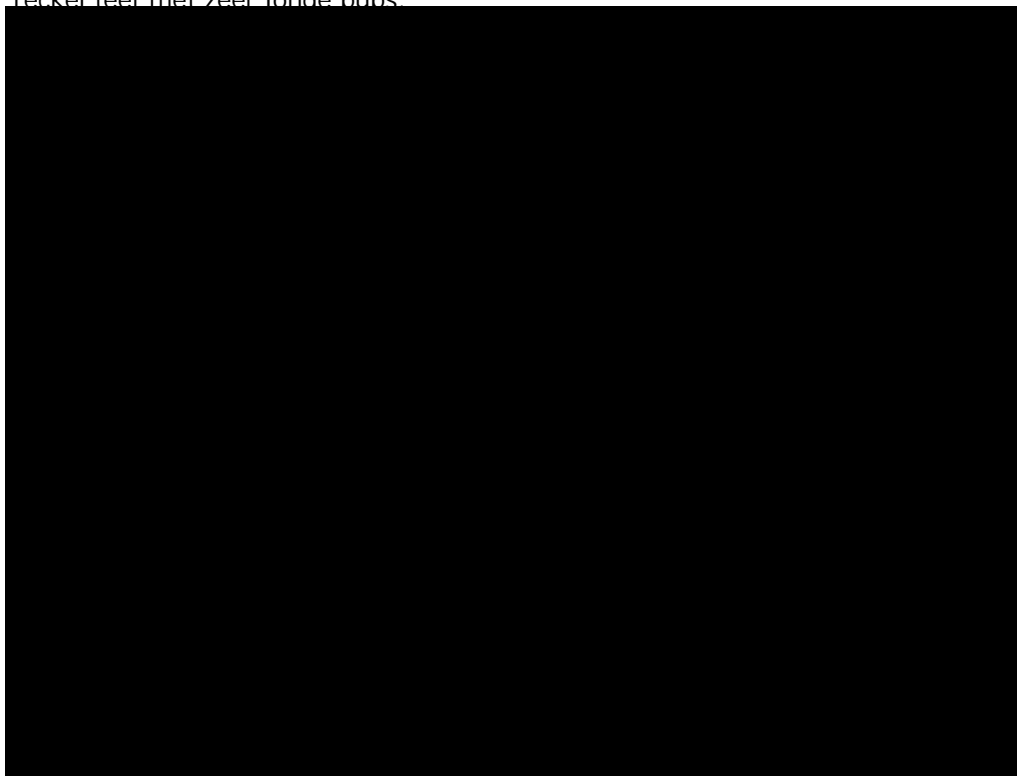

Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

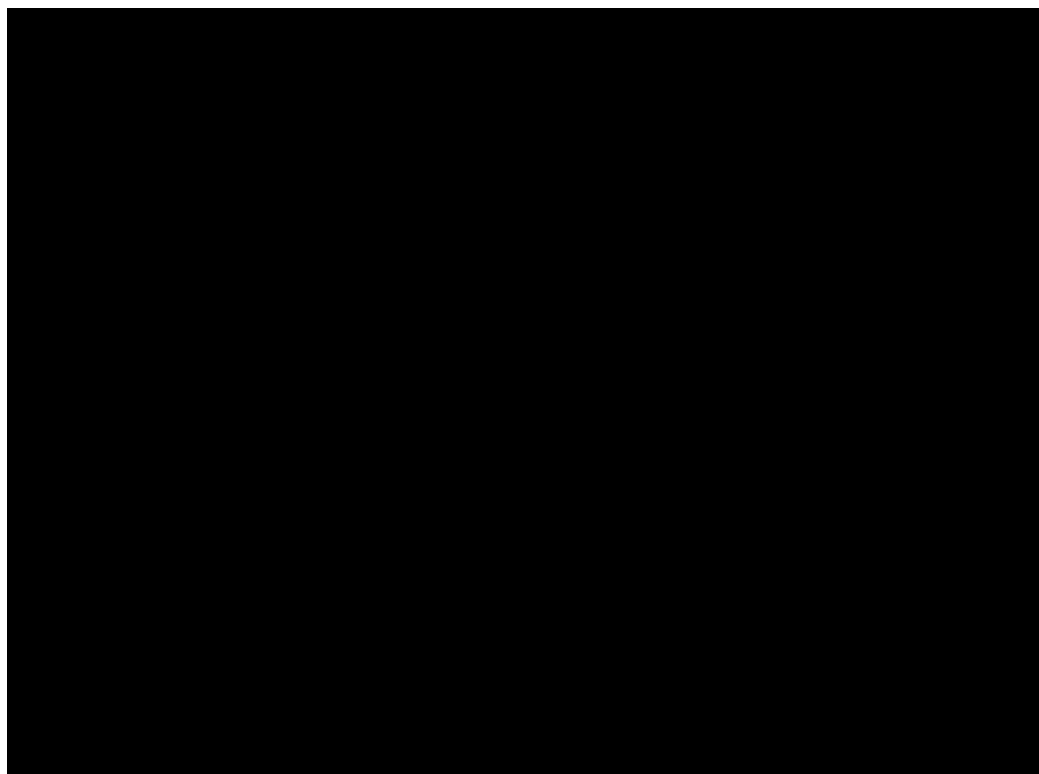
Teckel teef met zeer jonge pups.

Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

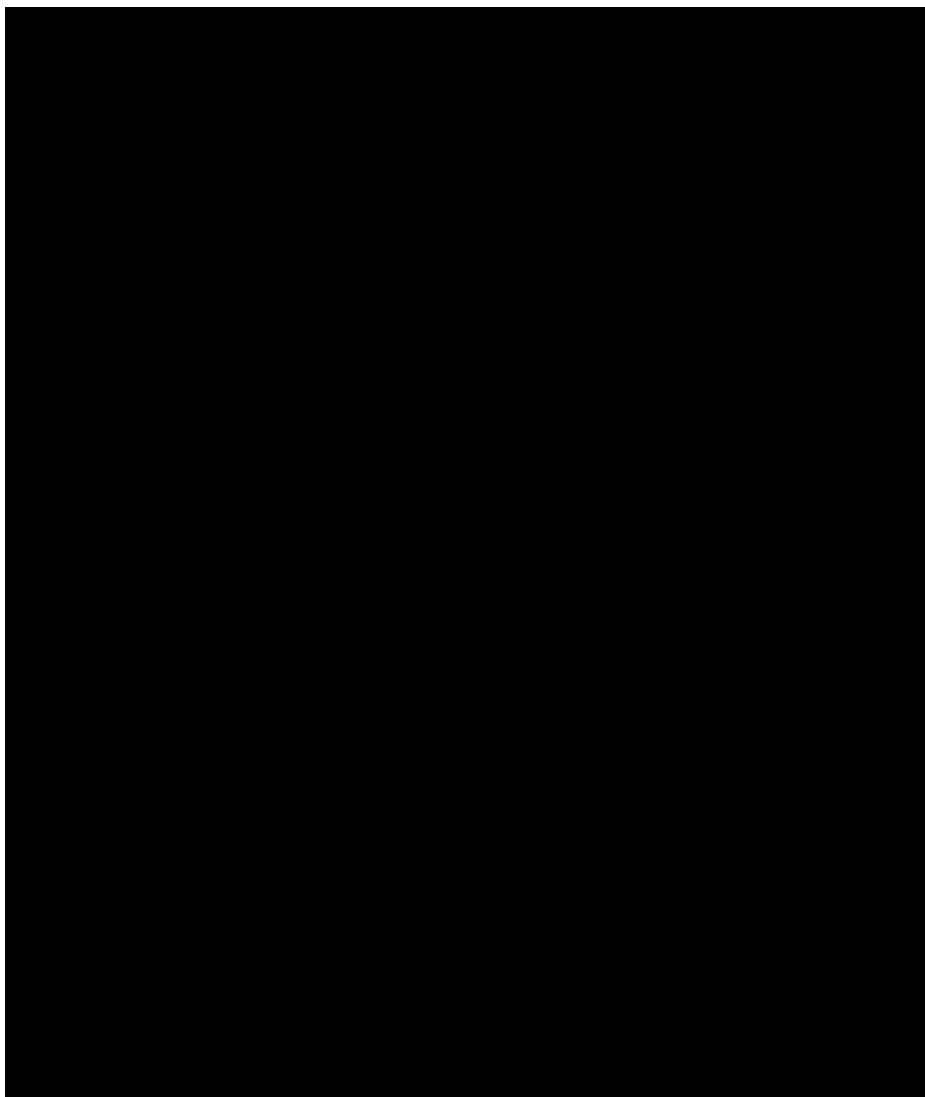
Teckel teef met zeer jonge pups.

Datum
5-10-2020

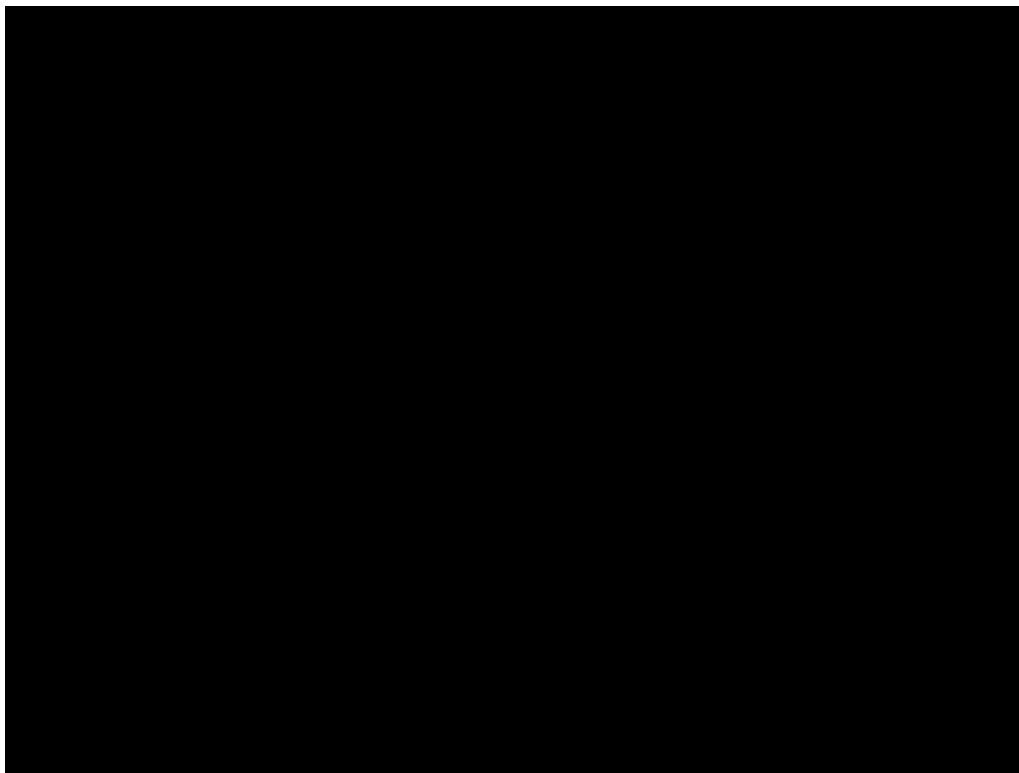
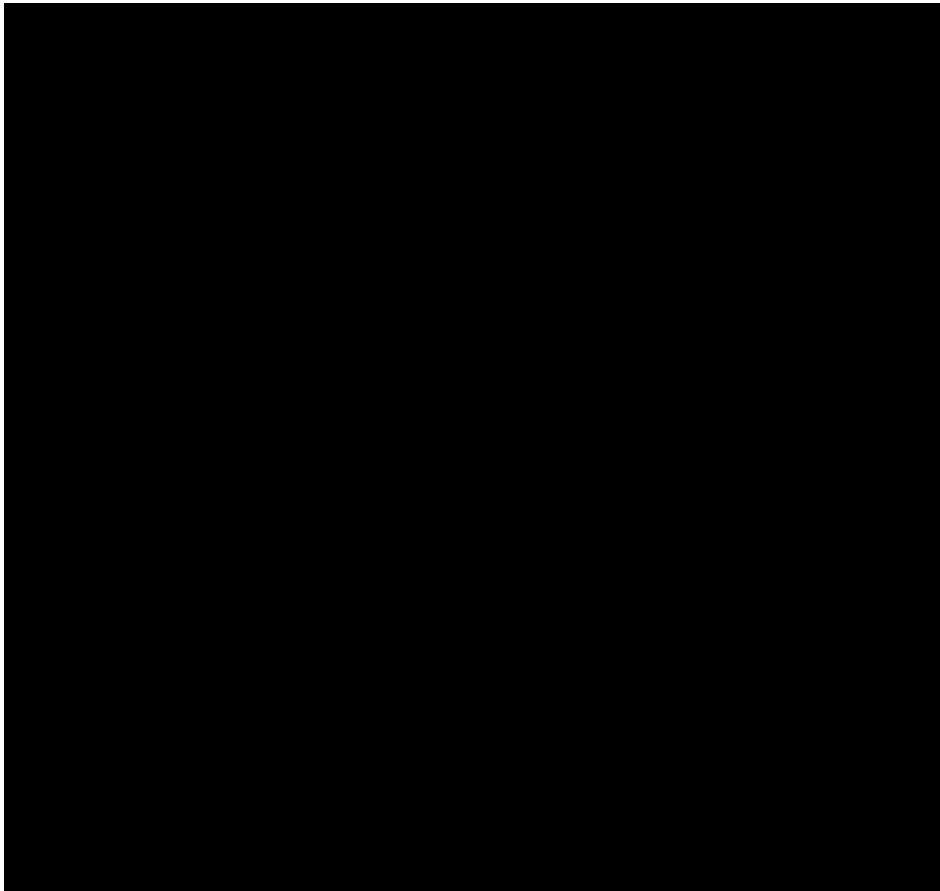
Onze referentie
144372/110150/22033

Bijlage 4

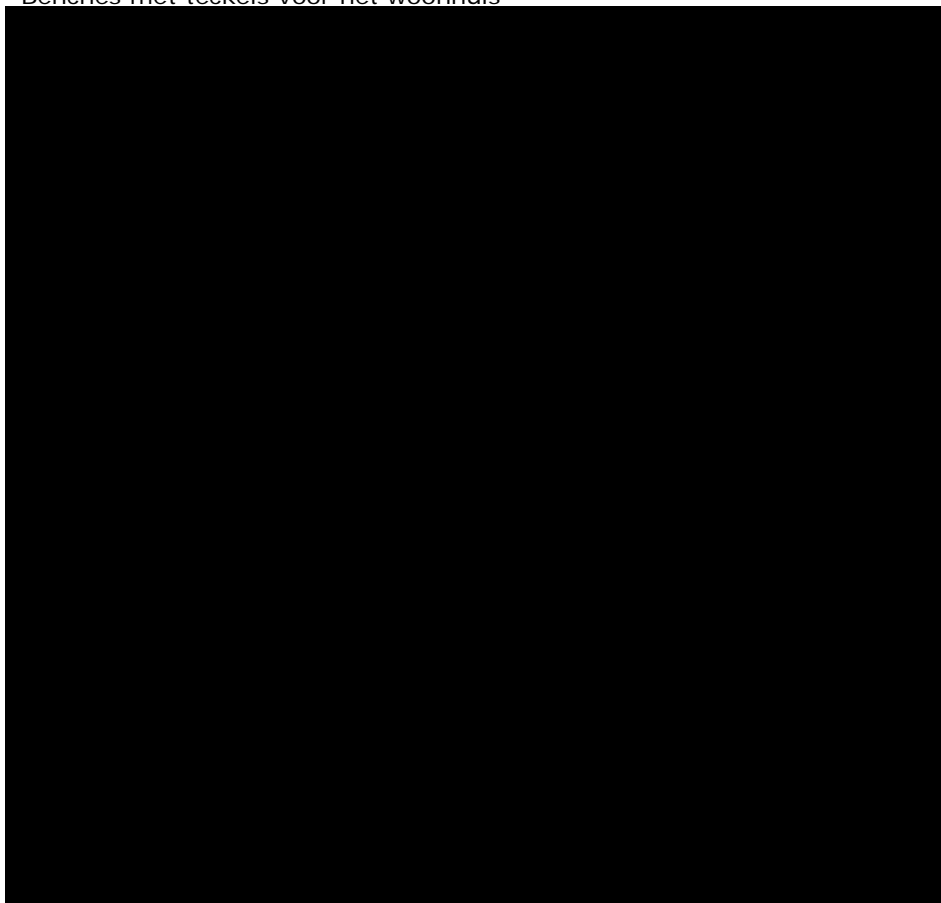
Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

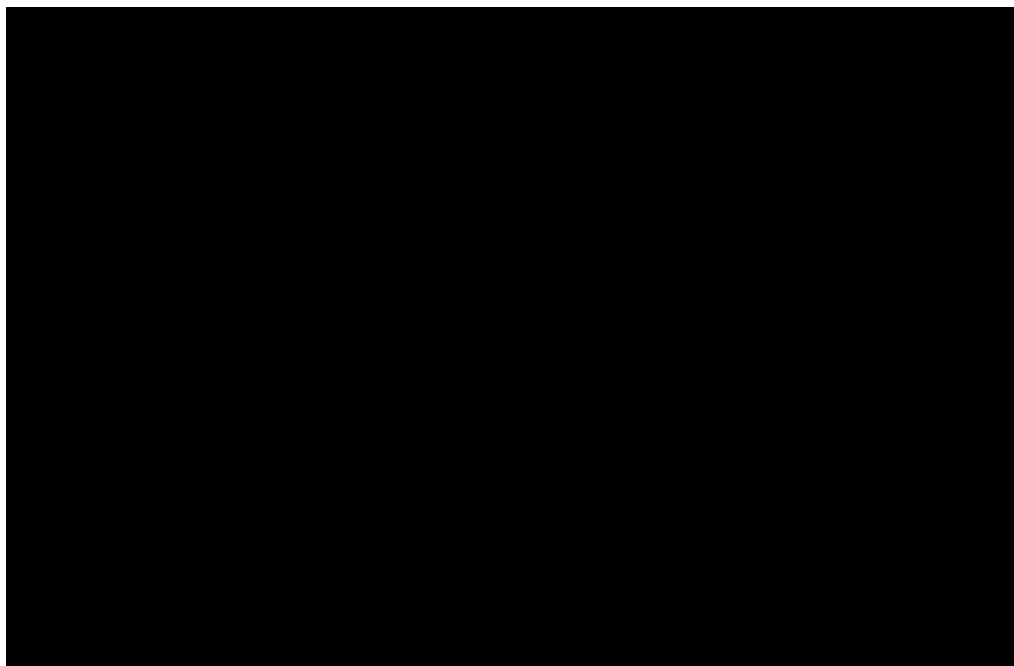
Bijlage 5

Benches met teckels voor het woonhuis

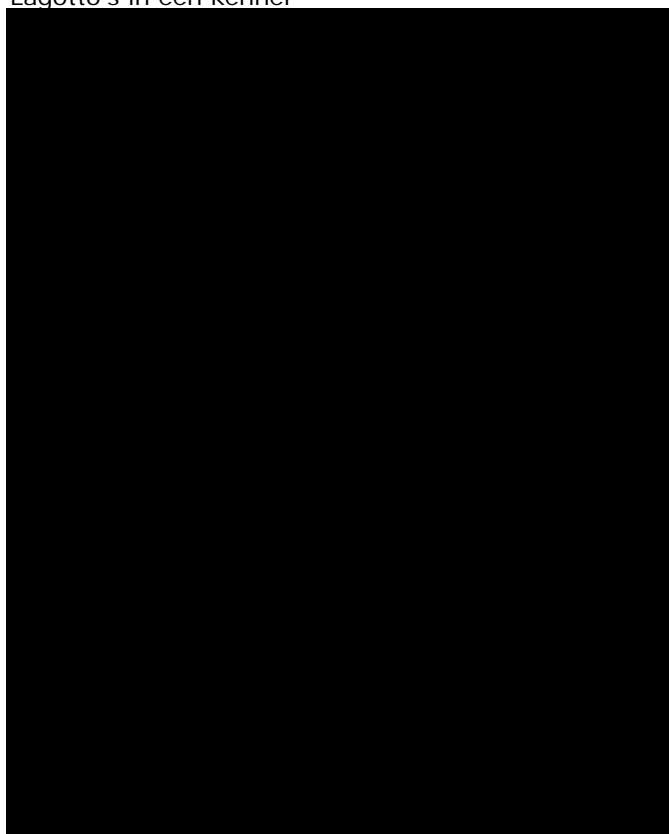
Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

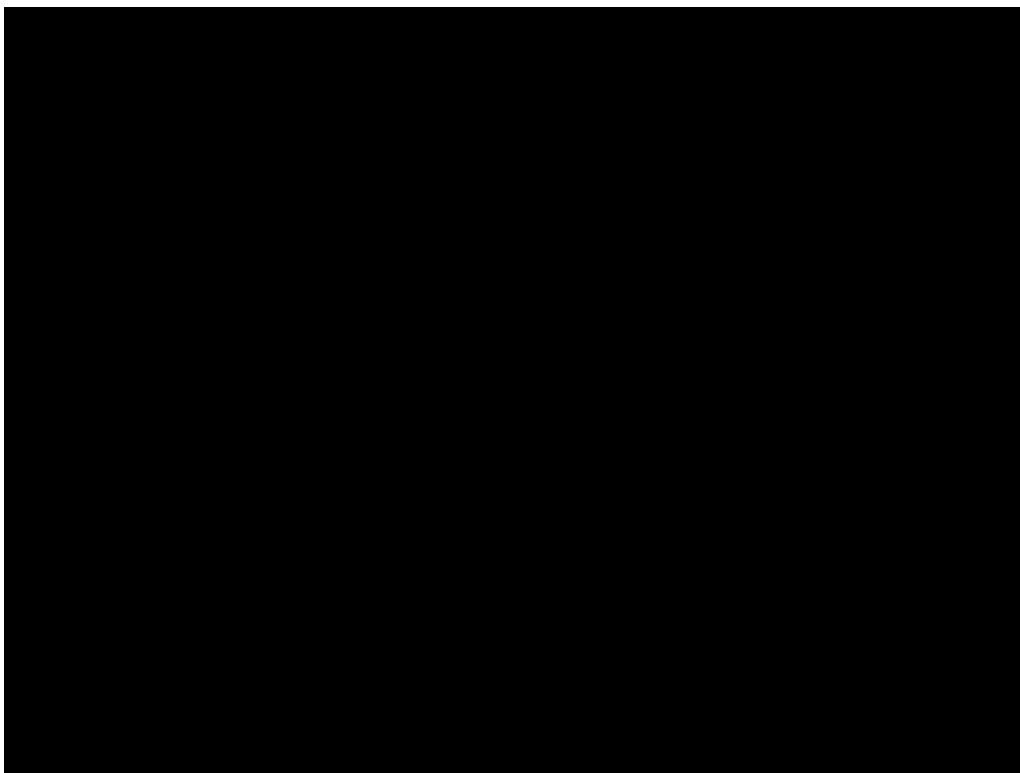
Bijlage 6

Lagotto's in een kennel

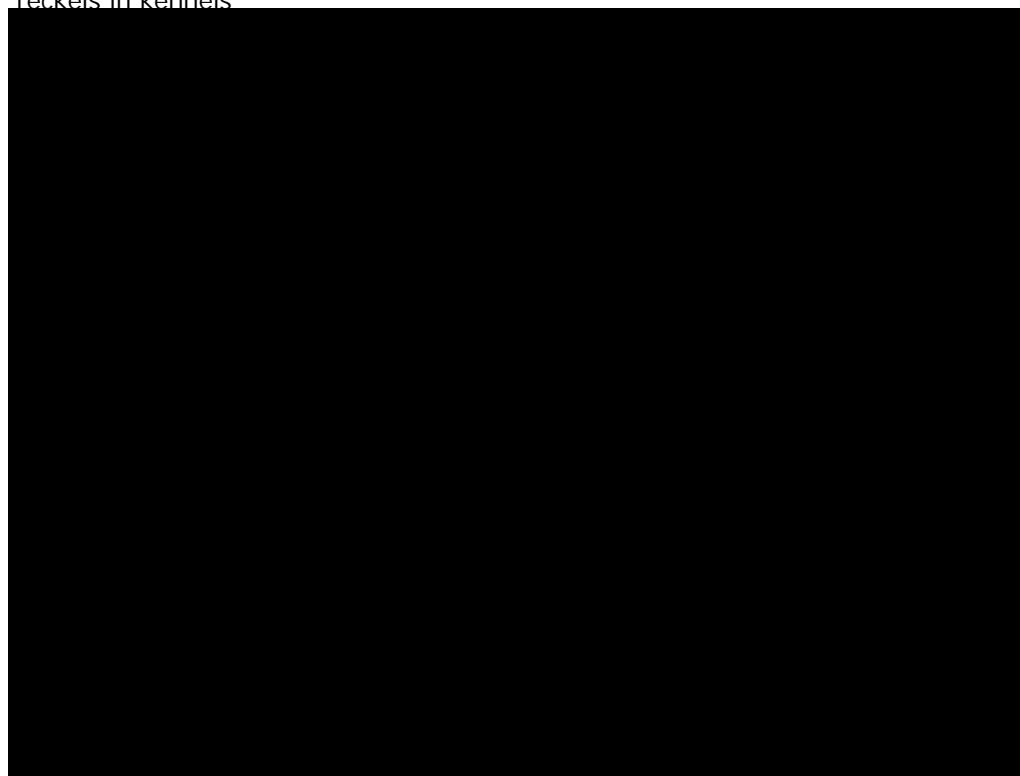

Datum
5-10-2020

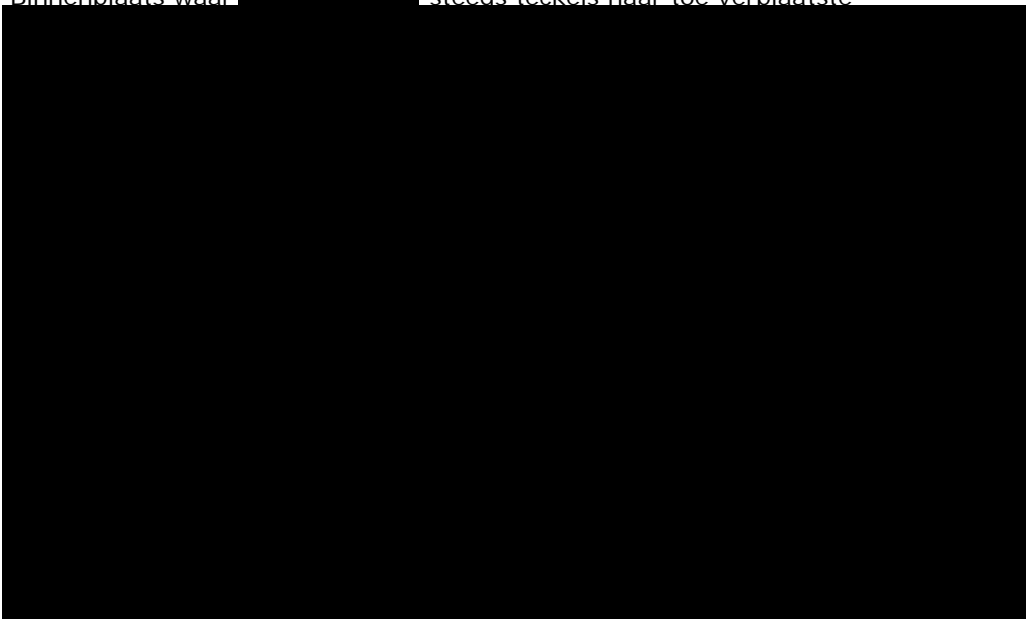
Onze referentie
144372/110150/22033

Teckels in kennels

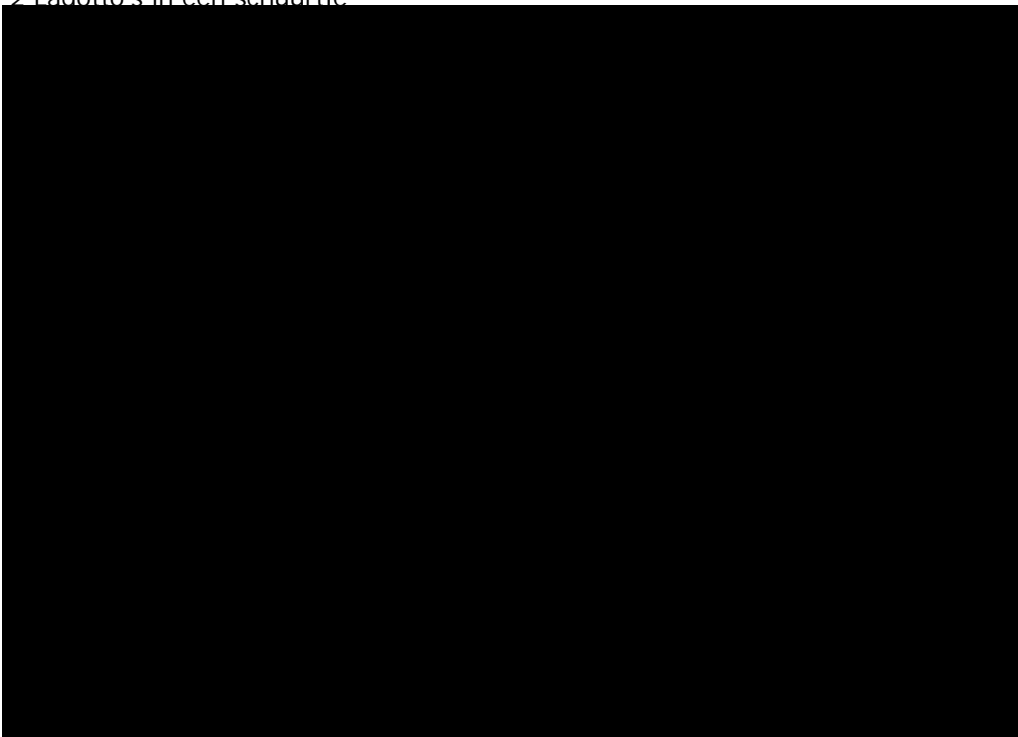

Binnenplaats waar [redacted] steeds teckels naar toe verplaatste

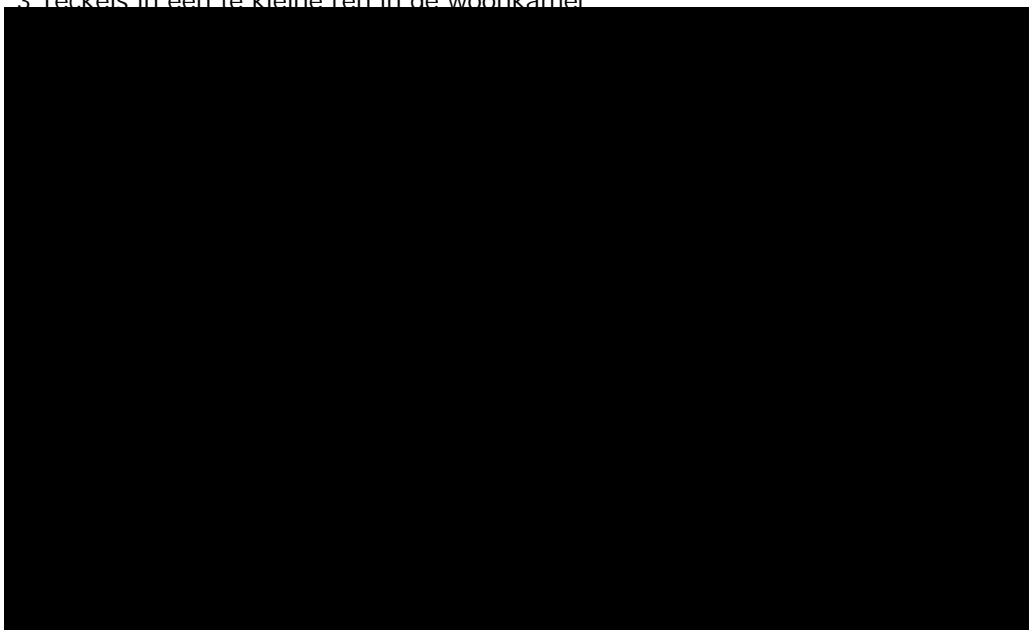
Bijlage 7

2 Lagotto's in een schuurtje

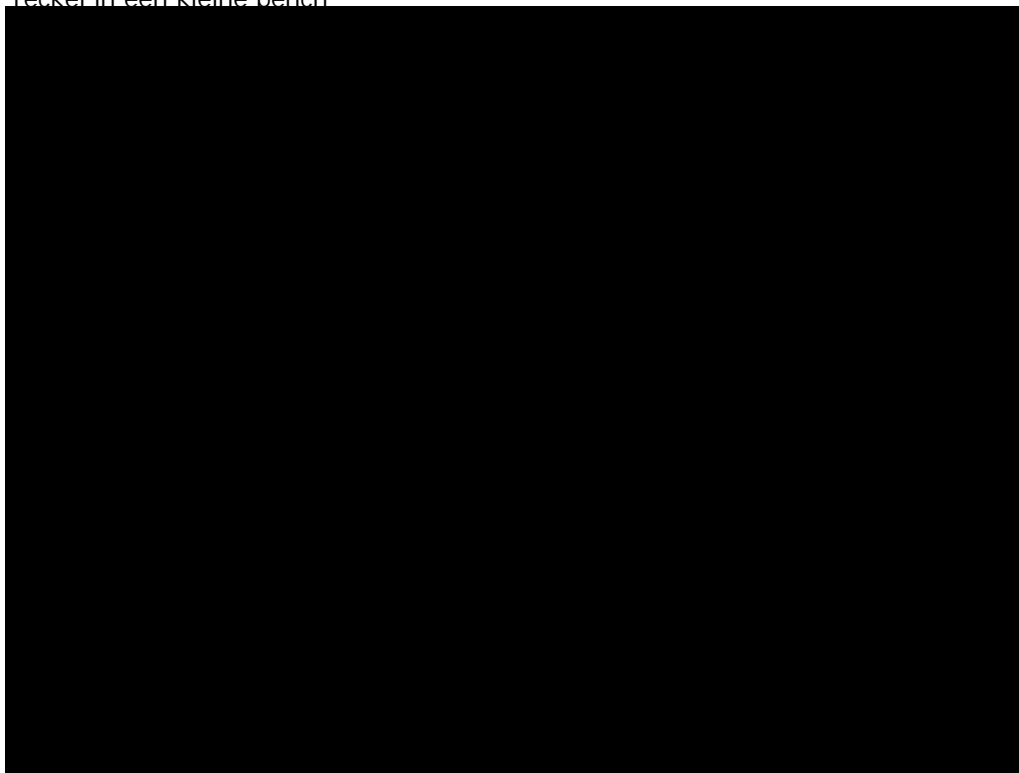

Bijlage 8

3 Teckels in een te kleine ren in de woonkamer

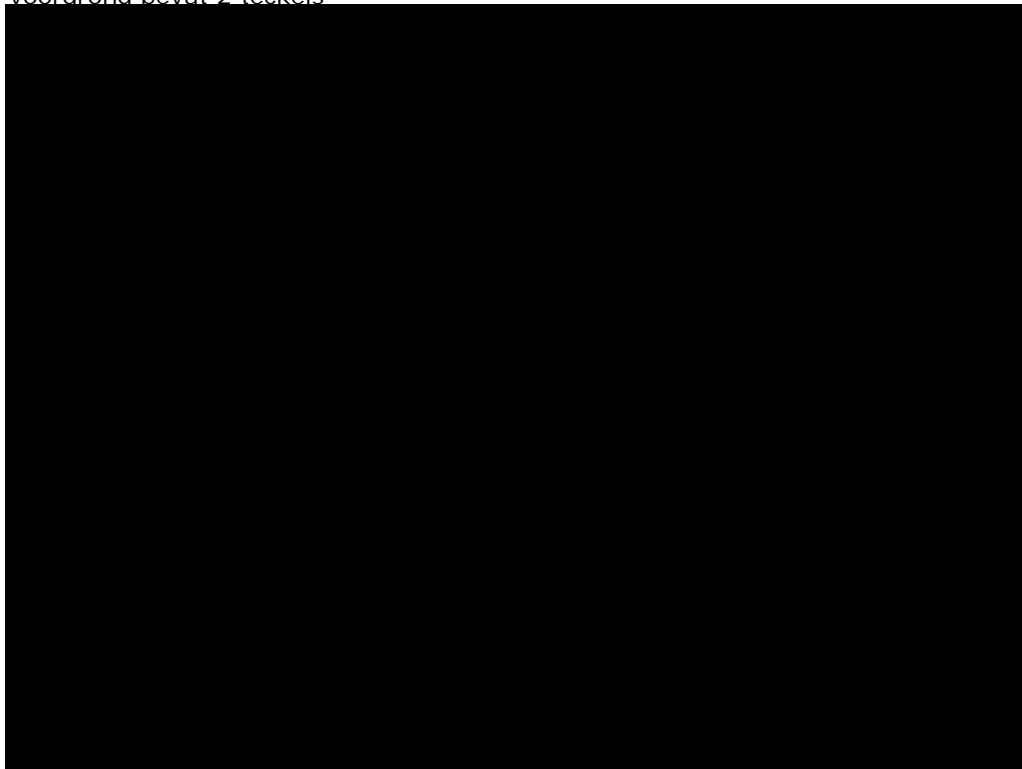
Teckel in een kleine bench

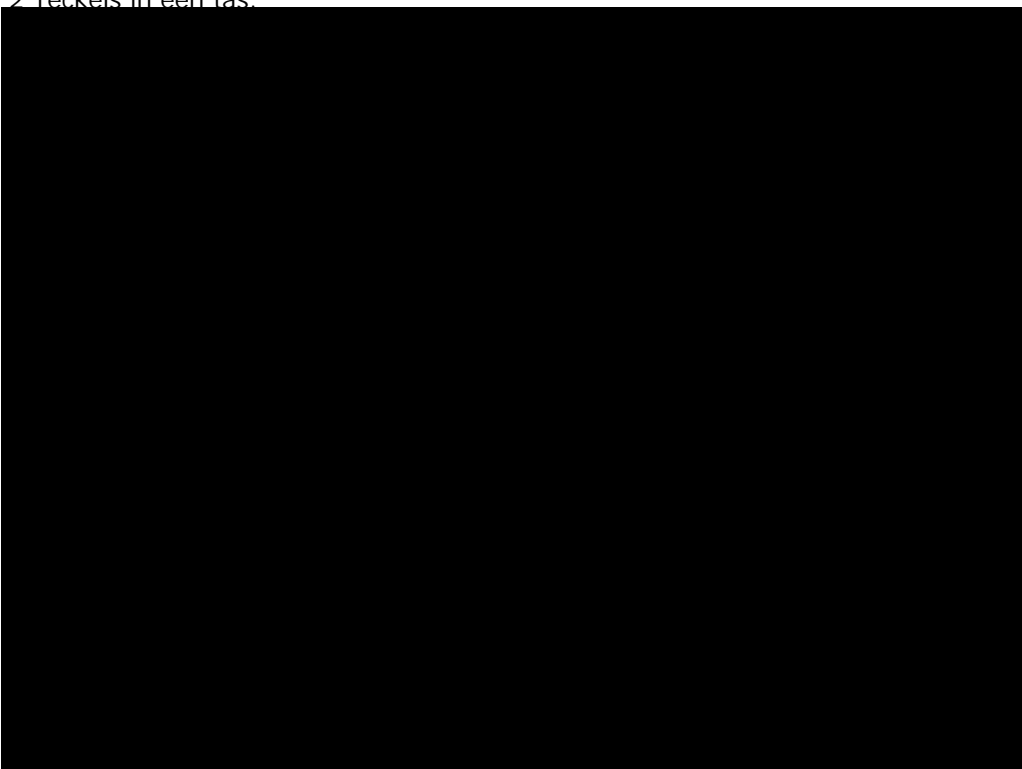
Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

Teckels in een te kleine ren op een kamer op de 1^e verdieping. Tas op de voorgrond bevat 2 teckels

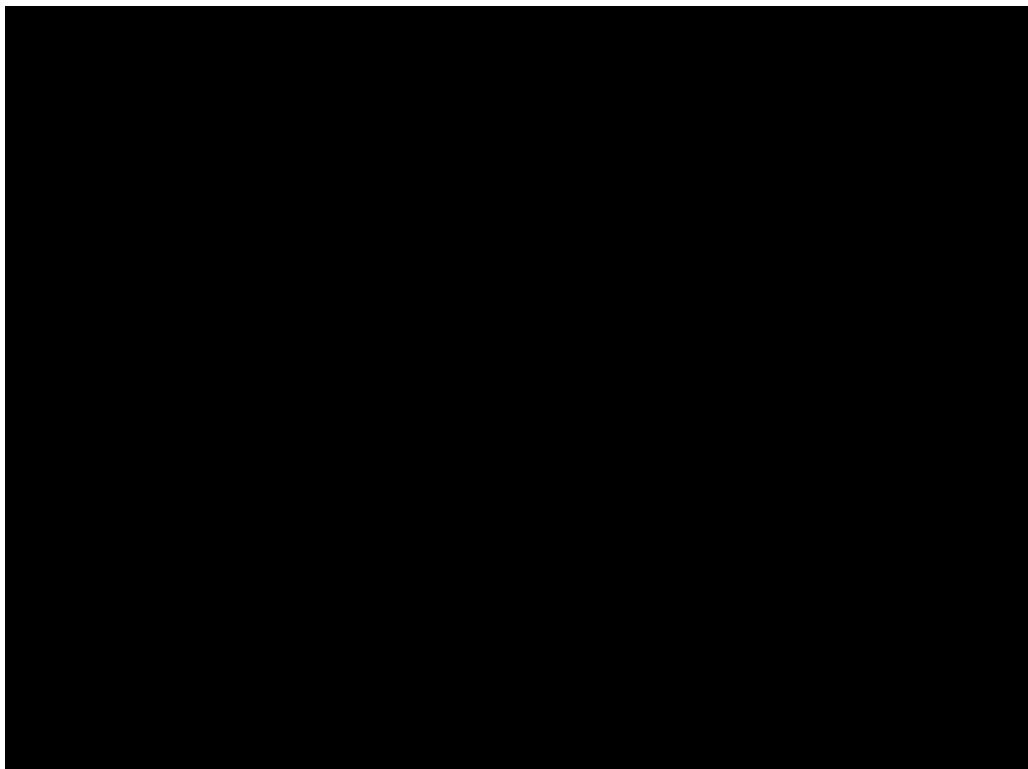
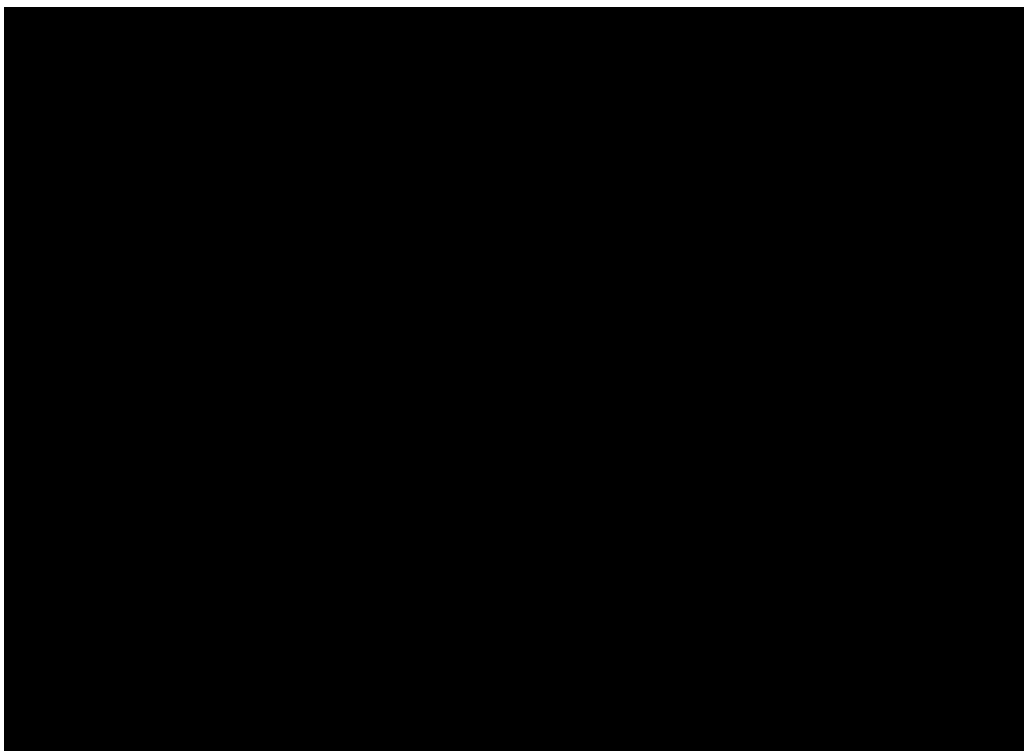

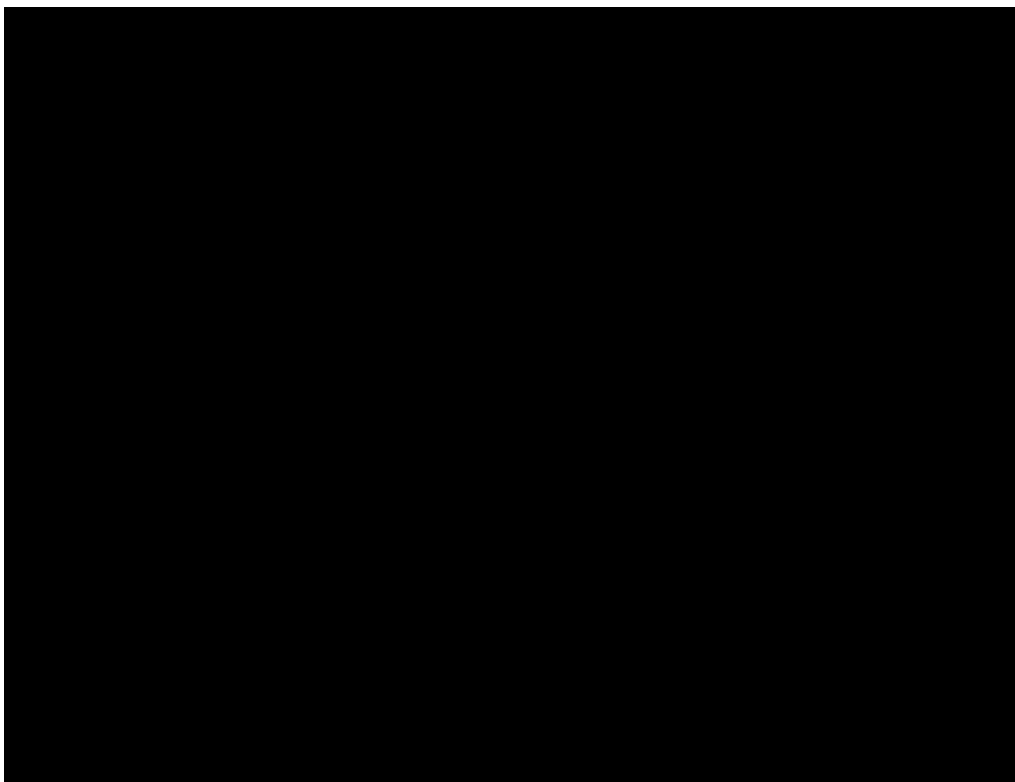
2 Teckels in een tas.

Datum
5-10-2020

Onze referentie
144372/110150/22033

Bijlage 9

1845891 [redacted] 1998
hondenpensioen.pdf

Bijlage 10

Norm Dierenpensions
2012.1 [redacted].pdf

Bijlage 11

Bijlage W-1
Vakbekwame arbeidsl

Bijlage 12

Desk verklaring
Socialisatie hond_Einc

Bijlage 13

deskundigen
verklaring bench honc

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 11:12
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: dossier [REDACTED]
Bijlagen: 110150-Rapport-van-Bevindingen--TBM--MTM-[REDACTED]-geboren--[REDACTED].docx

Dag collega's,

Ik raad jullie ten aanzien van bijgevoegde rapportage aan [REDACTED] en volgens mij kunnen we nog veel meer overtredingen vast stellen.

Omdat het om bedrijfsmatig vervoer ging is m.i. ook de transportverordening van toepassing <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R0001&qid=1531299424625&from=EN>
Goed om ook overtredingen van die regelgeving te betrekken.

[REDACTED]? Zo ja dan kun je ook vaststellen dat er geen exportcertificering was aangevraagd. Verder de I&R betrekken. Honden die niet voldoen aan I&R mag je niet vervoeren (dus ook daarom was herstel niet mogelijk).

Omdat het om meevoeren gaat zijn de kosten hoog [REDACTED]
[REDACTED] Vandaar handig om nu de rapportages nu nog eens te bezien.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 3 juli 2018 12:28
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: dossier [REDACTED]

Hallo [REDACTED]

Zoals afgesproken doe ik jullie hierbij de eerste opzet toekomen van de LOB met betrekking tot de inzet van de DA. Graag jullie op/aanmerkingen hierop.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

T [REDACTED]
M [REDACTED]
[REDACTED]@nvwa.nl

Teammaatregelen1Inv@nvwa.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 juni 2018 10:41
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: eerste opzet IBN [REDACTED] zaterdag 16 juni 2018
Bijlagen: spoed IBN [REDACTED] 201803416.docx

Goedemorgen,

Twee vragen over dit besluit.

[REDACTED] ? [REDACTED] ?
[REDACTED] ?
[REDACTED]

U moet voor... voldoen aan de maatregelen zoals reeds aangegeven in de besluiten uitgereikt op 20-6-2018... Daarnaast moet u voor vrijdag 29 juni 2018 12 uur een dierenarts inschakelen om de gezondheidstoestand van uw honden te beoordelen en waar nodig te behandelen (ontwormen, gebitssanering ed).

Groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 11:16
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: eerste opzet IBN [REDACTED]

Hallo,

Hierbij de eerste opzet voor het spoed besluit voor de [REDACTED] [REDACTED] Beide [REDACTED] krijgen een last. Ik heb het format gebruikt dat begin dit jaar ook is gebruikt voor een spoed IBN dit omdat we nog in afwachting zijn van ons nieuwe format. Graag jullie op/aanmerkingen hierop,

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht
T [REDACTED]
M [REDACTED]
[REDACTED] [@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)
Teammaatregelen1Inv@nvwa.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 17:20
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: eerste opzet IBN [REDACTED]
Bijlagen: concept spoed IBN [REDACTED] 201803416 nr 2.docx

Hoi [REDACTED],

Hierbij nog wat suggesties.
Ik vind het lastig om te beoordelen zonder rapport.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 12:08
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: eerste opzet IBN [REDACTED]

Hoi [REDACTED],

Een paar kleine aanpassingen nog. Belangrijkste is die mbt de conditie. Bij een opslaghouders is ruim de helft te mager, bij de andere komen ze op een kwart te magere honden.
Naar wat ik heb kunnen zien ligt het ergens daartussen, [REDACTED]

Dank bij voorbaat,

Mijn VV staat nog even in de ijskast ivm de VoVo, maar komt.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 11:16
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: eerste opzet IBN [REDACTED]

Hallo,

Hierbij de eerste opzet voor het spoed besluit voor de [REDACTED] [REDACTED]. Beide [REDACTED] krijgen een last. Ik heb het format gebruikt dat begin dit jaar ook is gebruikt voor een spoed IBN dit omdat we nog in afwachting zijn van ons nieuwe format. Graag jullie op/aanmerkingen hierop,

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht

Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

T [REDACTED]
M [REDACTED]

[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 1 augustus 2018 09:26
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: FW: referentie bbb/rgn/rgn/u-18/13191

Hallo [REDACTED],

Zie de reactie van [REDACTED] [REDACTED] op onze mail van vorige week.

Groeten,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]@planet.nl [REDACTED]@planet.nl]
Verzonden: zaterdag 28 juli 2018 14:07
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Re: FW: referentie bbb/rgn/rgn/u-18/13191

Geachte heer [REDACTED],

Uw dierenarts heeft mij toch heel duidelijk medegedeeld dat er ook volwassen honden in de opslag lokaties ernstig ziek zijn geworden en zijn overleden.

Zij heeft aan de door mij betrokken dierenarts [REDACTED] de opdracht gegeven om meer informatie te verzamelen over het "Circo virus" en op [REDACTED] hoede te zijn t.o.v. mijn honden thuis.

Voor de goede orde geen van mijn honden thuis zijn ziek geworden.

Verdere informatie zie ik dan ook graag tegemoet.

De heer [REDACTED], zal na ontvangst van de kopie eigendomsbewijzen van zijn honden van de Raad van Beheer op Kynologisch gebied een e-mail sturen naar het vermelde e-mail adres.

Zowel tijdens het in beslag nemen van de honden als wel in de directe weken daarna is mij nimmer gevraagd of er honden waren welke een ander zouden toebehoren.

Er kan dus geen sprake zijn van enige vorm van nalatigheid van mij in deze.

Ik weet dat diverse buitenlandse fokkers direct na alle publicaties van de NVWA en de Raad van Beheer contact hebben opgenomen met de NVWA teneinde de door hun gefokte hondjes terug te krijgen.

Al hun vragen dan wel verzoeken zijn niet gehonoreerd in welke vorm dan ook.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

>-----Origineel Bericht-----

>Van : [REDACTED]@nvwa.nl
 >Datum : 26/07/2018 15:55
 >Aan : [REDACTED]@planet.nl
 >Cc : [REDACTED].nl
 >Onderwerp : FW: referentie bbb/rgn/rgn/u-18/13191

>
>Geachte [REDACTED] [REDACTED],

>
>Naar aanleiding van uw onderstaande mail kan ik u het volgende mededelen.

>
>De lijst met daarop de volledige chipnummers is reeds op 6 juli 2018 aan uw advocaat, de heer [REDACTED] per mail toegezonden. Voor de zekerheid voeg ik dit overzicht als bijlage bij. Zoals u op de lijst kunt lezen staat bij 5 pups aangegeven dat deze in de opvang zijn overleden.

>
>Met betrekking tot uw vraag over het "cirovirus" dat onder uw honden bij de opslaglocaties zou zijn aangetroffen kan ik u mededelen dat ik bij de afdeling IBG nadere informatie hierover heb opgevraagd. Zodra ik deze informatie heb ontvangen zal ik u hierover zo spoedig mogelijk informeren.

>

>Met betrekking tot uw vraag over de transportkooien kan ik u mededelen dat vorige week aan de afdeling IBG van RVO opdracht is gegeven om de vervoerskooien, welke bij de in bewaringneming zijn gebruikt, aan u terug te geven bij u terug te laten bezorgen. Hiervoor zal vooraf met u contact worden opgenomen om plaats, datum en tijdstip met u af te stemmen.

>

>Tenslotte geeft u geeft aan dat de honden " [REDACTED] " en de ruwharig dwerg teckel genaamd " [REDACTED] " eigendom zijn van de heer [REDACTED].

>

>Ons is niet gebleken dat de honden die van uw bedrijf zijn meegevoerd, eigendom zijn van een ander. In de registratiebanken voor honden is nagegaan of de honden zijn geregistreerd op namen van derden. Dit was niet het geval. Daarom ben ik er van uitgegaan dat de honden uw eigendom zijn.

>

>

>Verder heeft u nagelaten om op een eerder tijdstip informatie aan te leveren waaruit zou blijken dat er mogelijk honden bij u in bewaring zijn genomen die niet tot uw eigendom behoorden. Had u dit wel tijdig gedaan dan hadden we de betreffende persoon/personen kunnen aanschrijven. Ook de uitgebreide media aandacht die uw dossier heeft opgeleverd heeft er niet toe geleid dat eventuele eigenaren, die honden bij u tijdelijk hadden ondergebracht, met ons contact hebben opgenomen.

>

>Indien de heer [REDACTED] van mening is dat hij eigenaar is van een of meerdere honden welke bij u in bewaring zijn genomen dan dient hij met ons contact op te nemen. Dit kan hij doen door te mailen naar zienswijze@nvwa.nl.

>

>

>met vriendelijke groet,

>

> [REDACTED]

>Uitvoeringsexpert

>team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

>.....

>Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit directie Strategie divisie

>Juridische zaken team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ Catharijnesingel 59

>| 3511 GG | Utrecht Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

>Teammaatregelen1Inv@nvwa.nl

>

>

>

>

>

>

>

>

>

>

>

>Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

>De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

>

>This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

>The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

>

Proces-verbaal van meevoeren en opslaan

Proces-verbaal nummer : 110151

Datum : 18 juni 2018

Instantie : Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Ambtenaar Ik, [REDACTED], ambtenaar van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, rapporteer het volgende betreffende dieren die zijn meegevoerd en opgeslagen.

Plaats : te [REDACTED], gemeente [REDACTED].

Datum en tijd : 16 juni 2018, omstreeks 15:00 uur en later.

Overtreder 1: Voornamen:
Achternaam:
Geboortedatum:
Geboorteplaats:
Geboorteland:
Geslacht:
Nationaliteit:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Land:
BSN:

en

Overtreder 2: Voornamen:
Achternaam:
Geboortedatum:
Geboorteplaats:
Geboorteland:
Geslacht:
Nationaliteit:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Land:
BSN:

Geconstateerd : Circa 250 honden, voornamelijk Teckels, aangetroffen in reisbenches welke geladen waren in 3 transportbussen, in benches die buiten stonden, in de woning met bijgebouwen zijn op diverse plaatsten ook honden aangetroffen, al dan niet in een hok, bench of tas. Veel honden waren vervuild, hadden een verklitte of vervilte vacht, werden in veel te krappe huisvesting gehouden. In 1 bus zaten tenminste 2 benches met daarin teven met pups, deze pups hadden nog gesloten ogen. Er was voor 98 honden een huisvesting die, indien goed schoongemaakt, die kan volstaan.

- **Overtreden artikel:**

- Artikel overtreding: Artikel 2.1 lid 1 van de Wet dieren

Het zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij dieren pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van honden te benadelen.

Artikel overtreding: Artikel 2.2 lid 8 van de Wet dieren

Het als houder van dieren aan deze dieren de nodige verzorging onthouden, doordat de vachten van de honden vervuild waren, enkele honden een vervilte vacht hadden, en behuizing onvoldoende schoon wordt gemaakt.

Artikel overtreding: Artikel 1.6 lid 1 van het Besluit houders van dieren

De bewegingsvrijheid van dieren op zodanige wijze beperken dat de dieren daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.

Artikel overtreding: Artikel 1.6 lid 2 van het Besluit houders van dieren

Dieren worden onvoldoende ruimte gelaten voor hun fysiologische en ethologische behoeften, doordat honden gehouden werden in kooien en benches met onvoldoende bewegingsruimte en onvoldoende licht..

Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder a van het Besluit houders van dieren

Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat de dieren worden verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder b van het Besluit houders van dieren

Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat de dieren slechts onder de hoede worden gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder d van het Besluit houders van dieren

Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat de dieren een toereikende behuizing hebben onder voldoende hygiënische omstandigheden.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren

Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat de dieren toegang hebben tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan hun behoefte aan water kunnen voldoen.

Artikel overtreding: Artikel 1.7 onder g van het Besluit houders van dieren

Het als houder van dieren er geen zorg voor dragen dat de dieren voldoende verse lucht of zuurstof krijgen.

Artikel overtreding: Artikel 1.8 lid 1 van het Besluit houders van dieren.

Ruimten waarin dieren wordt gehouden, worden onvoldoende verlicht om aan de ethologische en fysiologische behoeften van de dieren te voldoen.

Artikel overtreding: Artikel 3.12 lid 1 van het Besluit houders van dieren. Zie hiervoor Besluit van 17 juni 2014, houdende wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van regels met betrekking tot fokken en bedrijfsmatige activiteiten met gezelschapsdieren, de nota van toelichting van het Besluit houders van dieren, paragraaf 5.5.

Het houden van honden in een daarvoor ongeschikte ruimte waarbij niet de minimumnormen voor de inrichting van leefruimtes voor dieren, zoals die voorheen onder het HKB 1999 golden, aangehouden worden.

Artikel overtreding: Artikel 3.16 van het Besluit houders van dieren.

Honden worden niet, passend bij hun ethologische en fysiologische behoeften, dagelijks in de gelegenheid gesteld tijd door te brengen buiten de ruimte waarin deze gehouden worden, indien de gezondheidstoestand van de hond zich daar niet tegen verzet.

Meegevoerd en opgeslagen : Onder de overtreder tevens de houder van de dieren

Rechthebbende van de meegevoerde en opgeslagen dieren : De overtreder is rechthebbende van de meegevoerde en opgeslagen dieren genoemd onder nummer(s):

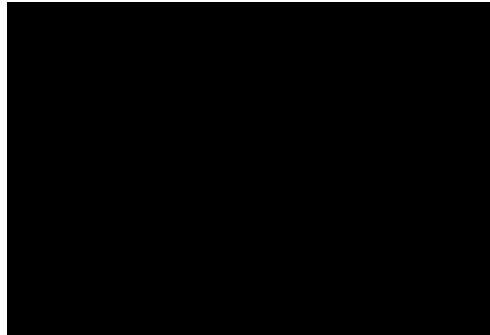
Ik, ambtenaar, heb de volgende dieren meegevoerd en opgeslagen:

	Soort dier	Chipnummer, Identificatie-code, etc (Dieren zo volledig mogelijk omschrijven)	Omschrijving van toestand waarin dit dier is aangetroffen	Geschatte waarde
1	143 Teckels (Dashond)	Nog niet bekend	Meerdere ondersoorten en diverse leeftijden.	€
2	9 Lagotto Romagnolo (vermoedelijk)	Nog niet bekend	Volwassen honden.	€

Bijlagen : Geen

Ondertekening Ambtenaar Dit proces-verbaal heb ik opgemaakt, getekend en gesloten te plaats op 18 juni 2018.

De ambtenaar,

Dit proces-verbaal wordt in drievoud opgemaakt en overhandigd aan de houder/rechthebbende van de dieren, de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO.nl) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

Van: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 10:52
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: gegevens en verzoek mevr. [REDACTED]
Bijlagen: Opsporing-144372_Proces-verbaal-MO110151.docx

Hoi [REDACTED]
 Boetezaaknummers **201803416** en **201803418** zijn aangemaakt voor deze zaak.
 De brieven zijn vanuit BBS uitgedraaid en ze staan in de submap Besluiten.

[REDACTED] [201803401 - 201803500\201803416 DWZ](#)
 [REDACTED] [01803401 - 201803500\201803418 DWZ](#)

Groeten,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 10:26
Aan: [REDACTED] NWWA pb team maatregelen 1 LNV
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: gegevens en verzoek mevr. [REDACTED]

Hallo [REDACTED],
 Graag twee boetezaak nummers aanmaken op naam van de twee [REDACTED] die in het PVMO worden genoemd. Zet ze maar op mijn naam.
 Groeten,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 9:25
Aan: [REDACTED] NWWA pb team maatregelen 1 LNV
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: gegevens en verzoek mevr. [REDACTED]

Hierbij het PVMO, daar staan de overtreders en de TLL in.
 Met vriendelijke groeten,
 [REDACTED]

Inspecteur/Medewerker Toezicht

Nederlandse Voedsel- en
 Warenautoriteit
 Ministerie van Landbouw,
 Natuur en Voedselkwaliteit

Team Dierenwelzijn 1
 Afdeling Dier
 Divisie Inspectie
 Directie Handhaven

Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
 Lubeckplein 34 | 8017JS | Zwolle
 Postbus 10063 | 8000GB | Zwolle

T [REDACTED]
 F [REDACTED]
 M [REDACTED]
 [REDACTED] [@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl) <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>

Op maandag afwezig

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 19 juni 2018 9:20

[REDACTED]

Van: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 08:18
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Hector

Hoi [REDACTED]

Onderstaand een verzoek tot onderzoek naar de dood van een pup bij een gastgezin.

Zou je hierop willen reageren?

Groeten,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 8:16
Aan: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: FW: Hector

Goedemorgen,

Zie onderstaande, moet pup opgestuurd worden voor onderzoek?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 8:14
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Hector

Pup Hector/Bob lag vanmorgen dood in zijn benchje in het gastgezin.

Wil je nog iets met deze pup, opsturen voor onderzoek of zo?

Verstuurd vanaf mijn iPhone

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 juni 2018 08:55
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: laatste verslagen

Ter info

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 juni 2018 8:54
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Re: laatste verslagen

Hoi [REDACTED]

Ja foutje van ons, het is 81 in totaal.

Inmiddels is nog een 5de pup doodgegegaan, deze was bij binnenkomst ook al heel slecht.

Dus nu nog 2 lagottos en 74 teckels hebben we

Groet,
[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 25 jun. 2018 om 08:39 heeft [REDACTED] drs. [REDACTED] ([REDACTED]@nvwa.nl) het volgende geschreven:

Hoi [REDACTED]

Dank je wel voor deze update.

Enige verwarring bij mij nu.

Ik dacht dat het getelde aantal van mij op zaterdag, namelijk 81 naar jullie toe, was bijgesteld door jullie naar 83 geteld bij de opslaghouders.
Klopt dat nu toch niet?

En hoeveel hebben jullie er nu dan exact? De overleden pups niet meegerekend.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 15:17
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: laatste verslagen

Hallo,

Hierbij de laatste dierenartsverklaringen, ik was degene die al in gastgezin zitten vergeten.

En voor de duidelijkheid, wij hebben in totaal 81 dieren opgehaald, 79 teckels en 2 lagotto's.

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 16:03
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Last onder bestuursdwang [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV

Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 10:51

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: Last onder bestuursdwang [REDACTED]

Geachte heer [REDACTED]

Naar aanleiding van onderstaande mail doe ik u hierbij de voorwaarden voor teruggave van de teckels aan [REDACTED] aan u toekomen.

Voorwaarden teruggave teckels

Ik kan de door u genoemde teckels weer aan [REDACTED] overdragen als de gezondheidstoestand van de teckels voldoende is hersteld en [REDACTED] voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Zij betaalt ons de geschatte kosten vóór dinsdag 10 juli 2018.
- Zij herstelt de huisvestings situatie. Dit wordt eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.
- Zij zorgt dat een beheerder werkzaam is op [REDACTED] inrichting die in het bezit is van een geldig vakbekwaamheidsbewijs zodat zij voldoet aan maatregel 1 uit de last onder dwangsom met referentienummer G2017003129.
- In het geval dat de teckels elders gehuisvest gaan worden dan geeft zij de locatie(s) waar de teckels gehuisvest gaan voor 10 juli 2018 aan ons door. Deze locatie(s) wordt/worden eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.

Voldoet zij niet aan bovengenoemde voorwaarden, dan gaan wij de teckels overdragen aan derden zodra de gezondheidstoestand van de teckels voldoende is. Voor de overige honden zal de procedure voor het overdragen aan derden vandaag worden opgestart.

Welke kosten?

Er zijn kosten gemaakt voor het transport, de opvang en de verzorging van al [REDACTED] honden. Ik heb nog geen facturen hiervan ontvangen. Daarom heb ik een schatting van de kosten gemaakt tot 10 juli 2018. Dit bedrag betaalt [REDACTED] eerst. Het gaat om een bedrag van € **71.232,60**. Het bedrag betaalt moet in één keer betaald worden. Een betalingsregeling is niet mogelijk. [REDACTED] ontvangt op een later moment van mij een schrijven met een factuur waarop het werkelijk te betalen bedrag staat vermeld.

Hoe kan [REDACTED] betalen?

[REDACTED] dient ervoor te zorgen dat het bedrag voor 10 juli 2018 op de rekening van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is bijgeschreven, onder vermelding van boetezaaknummer 201803416.

De bankgegevens van RVO.nl zijn:
 IBAN: NL41INGB 0705 001 393
 BIC: INGBNL2A

Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik die graag van u.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
 Uitvoeringsexpert
 team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

.....
 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie

divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht
Teammaatregelen1lnv@nvwa.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 5 juli 2018 16:18
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: RE: Last onder bestuursdwang [REDACTED]

Geachte heer [REDACTED],

In antwoord:

Mijn cliënte wil van de meegenomen honden de teckels terug.

Voorts, en dit heeft zij reeds verzocht bij NVWA inspecteur [REDACTED], wil zij een lijst ontvangen van alle honden en pups, alsmede de leeftijden van de pups, van alle dieren die tijdens het toepassen van spoedbestuursdwang op 16 juni 2018 zijn meegevoerd.

Ik wil u verzoeken deze lijst spoedig op te laten stellen en deze aan ondergetekende te mailen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 15:41
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Last onder bestuursdwang [REDACTED]

Geachte heer [REDACTED],

Naar aanleiding van de inbewaringneming van 156 honden op 16 juni 2018 hebben we tot op heden geen bericht mogen ontvangen van uw cliënt waaruit blijkt dat zij de bedoelde honden terug zou willen ontvangen. In het besluit van 27 juni 2018, met referentie nummer BBB/RGN/RGN/U-18/12198, is zij gewezen op de mogelijkheid en zijn de voorwaarden voor teruggave ook schriftelijk aan [REDACTED] bekend gemaakt.

Ik wil de kosten van inbewaringneming niet onnodig laten oplopen nu niet is voldaan aan de voorwaarden voor teruggave. Daarom ben ik van plan om uw dieren over te dragen aan derden zodra de gezondheidstoestand van de dieren voldoende is hersteld. De definitieve datum van overdracht zal in overleg met een praktiserend dierenarts worden bepaald.

Mocht het zo zijn dat uw cliënt alsnog de dieren terug zou willen ontvangen laat me dat dan zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk voor vrijdag 6 juli 2018 10.00 uur, weten.

Mochten er nog vragen zijn dan hoor ik die graag van u.

met vriendelijke groet,

Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

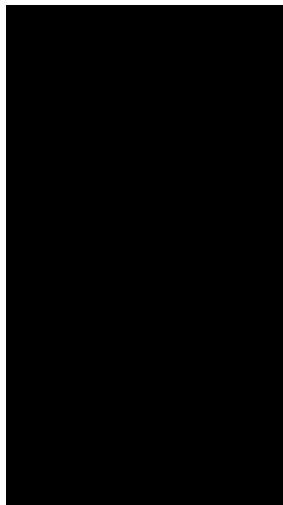
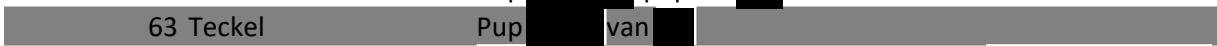
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Volgnummer	Ras	Naam	Chipnummer
1	Teckel	hond 1	
2	Teckel	hond 2	
3	Teckel	hond 3	
4	Teckel	hond 4	
5	Teckel	hond 5	
6	Teckel	hond 6	
7	Teckel	hond 7	
8	Teckel	hond 8	
9	Teckel	hond 9	
10	Teckel	hond 10 / Moeder van pups 6 t/m 9	
11	Teckel	hond 11	
12	Teckel	hond 12	
13	Teckel	hond 13	
14	Teckel	hond 14	
15	Teckel	hond 15	
16	Teckel	hond 16	
17	Teckel	hond 17	
18	Teckel	hond 18	
19	Teckel	hond 19	
20	Teckel	hond 20	
21	Teckel	hond 21	
22	Teckel	hond 22	
23	Teckel	hond 23	
24	Teckel	hond 24	
25	Teckel	hond 25	
26	Teckel	hond 26	
27	Teckel	hond 27	
28	Teckel	hond 28	
29	Teckel	hond 29	
30	Teckel	hond 30	
31	Teckel	hond 31	
32	Teckel	hond 32	
33	Teckel	hond 33	
34	Teckel	hond 34	
35	Teckel	hond 35	
36	Teckel	hond 36	
37	Teckel	hond 37	
38	Teckel	hond 38	
39	Teckel	hond 39	
40	Teckel	hond 40	
41	Teckel	hond 41	
42	Teckel	hond 42	
43	Teckel	hond 43	
44	Teckel	hond 44	
45	Teckel	hond 45	
46	Teckel	hond 46	
47	Teckel	hond 47	
48	Teckel	hond 48	

49 Teckel hond 49
50 Teckel hond 50
51 Teckel hond 51
52 Teckel hond 52
53 Teckel [redacted] 02
54 Teckel [redacted] 05 / 2 pups
55 Teckel [redacted] 06 / 3 pups
56 Teckel [redacted] 07 / 2 pups
57 Teckel [redacted] 08 / 4 pups
58 Teckel [redacted] 09 / 5 pups
59 Teckel [redacted] 010 / 3 pups
60 Teckel [redacted] / 4 pups
61 Teckel Pup [redacted] van [redacted]
62 Teckel Pup [redacted] pup van [redacted]
63 Teckel Pup [redacted] van [redacted]
64 Teckel [redacted] 01 / 1 pup
65 Teckel [redacted] 01 pup van [redacted]
66 Teckel [redacted] pup van [redacted] 05
67 Teckel [redacted] pup van [redacted] 05
68 Teckel [redacted] pups van [redacted] 06
69 Teckel [redacted] pup van [redacted] 06
70 Teckel [redacted] pup van [redacted] 06
71 Teckel [redacted] pup van [redacted] 07
72 Teckel [redacted] pup van [redacted] 07
73 Teckel [redacted] pup van [redacted] 09
74 Teckel [redacted] pup van [redacted] 09
75 Teckel [redacted] pup van [redacted] 09
76 Teckel [redacted] pup van [redacted] 09
77 Teckel [redacted] pup van [redacted] 09
78 Teckel [redacted] pup van [redacted]
79 Teckel [redacted] pup van [redacted]
80 Teckel [redacted] pup van [redacted]
81 Teckel [redacted] pup van [redacted]
82 Teckel [redacted]
83 Teckel [redacted]
84 Teckel [redacted]
85 Teckel [redacted]
86 Teckel [redacted]
87 Teckel [redacted]
88 Teckel [redacted]
89 Teckel [redacted]
90 Teckel [redacted]
91 Teckel [redacted]
92 Teckel [redacted]
93 Teckel [redacted]
94 Teckel [redacted] 023 5 pups
95 Teckel [redacted] pup van [redacted]
96 Teckel [redacted] pup van [redacted]
97 Teckel [redacted] pup van [redacted]
98 Teckel [redacted] pup van [redacted]

99 Teckel [redacted] pup van [redacted]
100 Teckel [redacted] O4 5 pups [redacted]
101 Teckel [redacted] pup van [redacted]
102 Teckel [redacted] pup van [redacted]
103 Teckel [redacted] pup van [redacted]
104 Teckel [redacted] pup van [redacted]
105 Teckel [redacted] pup van [redacted]

106 Teckel pup 1 van [redacted]
107 Teckel pup 2 van [redacted]
108 Teckel pup 3 van [redacted]
109 Teckel pup 4 van [redacted]

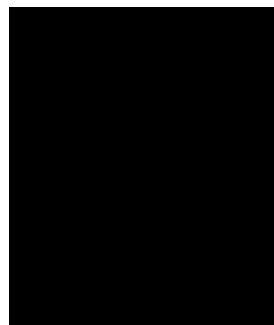
111 Teckel [redacted]
112 Teckel [redacted]
113 Teckel [redacted]
114 Teckel [redacted]
115 Teckel [redacted]
116 Teckel [redacted]
117 Teckel [redacted]

118 Teckel [redacted] pup van [redacted]
119 Teckel [redacted] pup van [redacted]
120 Teckel [redacted] pup van [redacted]

121 Teckel [redacted]
122 Teckel [redacted]
123 Teckel [redacted]
124 Teckel [redacted]
125 Teckel [redacted]
126 Teckel [redacted]
127 Teckel [redacted]
128 Teckel [redacted]
129 Teckel [redacted]
130 Teckel [redacted]
131 Teckel [redacted]
132 Teckel [redacted]
133 Lagotto Romagnolo [redacted]
134 Lagotto Romagnolo [redacted]

135 Teckel [redacted]
136 Teckel [redacted]
137 Teckel [redacted]
138 Teckel [redacted]
139 Teckel [redacted]
140 Teckel [redacted]
141 Teckel [redacted]
142 Teckel [redacted]
143 Teckel [redacted]
144 Teckel [redacted]
145 Teckel [redacted]
146 Teckel [redacted]
147 Teckel [redacted]
148 Teckel [redacted]
149 Teckel [redacted]

- 150 Teckel
- 151 Lagotto Romagnolo
- 152 Lagotto Romagnolo
- 153 Lagotto Romagnolo
- 154 Lagotto Romagnolo
- 155 Lagotto Romagnolo
- 156 Lagotto Romagnolo
- 157 Lagotto Romagnolo

102
102
102
102
102
102
102
102
102

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 15:10
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Lijst honden [REDACTED]
Bijlagen: 8-3398.xlsx

Hierbij de lijst met honden...

Groeten,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 14:56
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Lijst honden [REDACTED]

Hallo [REDACTED],

Volgens mij is er geen probleem om bijgevoegde lijst, met daarop de bij ons bekende gegevens van de in bewaring genomen honden van [REDACTED] [REDACTED], aan [REDACTED] [REDACTED] toe te zenden.

Ik hoor graag van jullie,

Groeten,
[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 13:51
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Lijst honden [REDACTED]

Ho [REDACTED],

Hierbij de lijst met het overzicht van de in bewaring genomen honden van [REDACTED].

Ik hoor graag van je of ik deze mag doorsturen naar [REDACTED] [REDACTED]

Met vriendelijk groet,

[REDACTED]
Medewerker behandelen en ontwikkelen
.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 14:54
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Lijst honden [REDACTED] / I&R HOND
Bijlagen: 8-3398.xlsx

Hallo allemaal,

We hebben de lijst met chipnummers nog even doorgenomen. Een van de opgeven chipnummers geeft een hit in het zoekprogramma "chipnummer.nl". Zie onderstaande info.

Het gaat om nummer 94Tecke[REDACTED] O23 5 [REDACTED]

Het zoekresultaat

Identificatienummer [REDACTED]
Diernaam [REDACTED]
DiersoortHond
Woonplaats houder [REDACTED]
Land houderNederland
Telefoon (vanuit Nederland)06 [REDACTED], [REDACTED] Telefoon (vanuit buitenland)+31 [REDACTED], +31 [REDACTED]
[REDACTED] Vermist?Nee Overleden?Nee

[REDACTED],

Neemt een van jullie contact op met de (voormalige) eigenaar om na te vragen of hij/zij nog eigenaar is van het dier?

En een vraagje voor [REDACTED],

Wordt er ook bestuursrechtelijk gehandhaafd op I&R hond en als dat zo is wie is daar verantwoordelijk voor. Ik kom wel

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 13:51
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Lijst honden [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 16:00
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: lijst mw. [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 14:10
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: lijst mw. [REDACTED]

Hallo [REDACTED],

Super bedankt. Ik stuur de lijst door naar de advocaat en zal volgende week in onze dossiers ook even opzoek gaan naar het laatste pvmo.

Alvast een fijn weekend toegewenst.

Groeten,

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 12:04
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV; [REDACTED]
Onderwerp: lijst mw. [REDACTED]

Hierbij de lijst zoals gevraagd door [REDACTED], hierbij is alleen de kolom met volgnummers verwijderd, dit zijn systeem volgnummers en geven niet perse het aantal honden weer. Wij hebben 156 honden. Deze informatie is ook uit ons systeem te halen, hier zijn de juiste aantallen honden ingevoerd en is actueel, [REDACTED]

[REDACTED] Zie ook mijn mail van 27 juni 2018 over de aantallen. Kunnen jullie aangeven of wij van jullie ooit een aangepast PVMO hebben ontvangen, dit is namelijk de basis van een onze dossiervorming.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Categoriehouder gezelschapsdieren en overige goederen

.....
In Beslaggenomen Goederen
Afdeling Vergunningen & Handhaving

**Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland**
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
Postbus 19530 | 2500 CM | Den Haag

.....
T 088 – 042 63 80
IBG@rvo.nl
<http://mijn.rvo.nl>

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: dinsdag 26 juni 2018 09:07
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED] te [REDACTED] 8-3398

Hoi [REDACTED],
 Er blijken in totaal 156 honden in bewaring te zijn genomen. Zie onderstaande.
 Groeten,
 [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 juni 2018 9:28
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] te [REDACTED] 8-3398

Goedemorgen,
 Eén van onze opslaghouders heeft nog eens goed geteld, en blijkt nu 2 teckels minder te hebben, dat maakt het aantal honden 156:
 147 Teckels
 9 Lagotto Romagnolo's
 Met vriendelijke groet,
 [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 11:48
Aan: RVO IBG
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] te [REDACTED] 8-3398

Hoi collega,
 Op het PVMO staat een aantal van 143 teckels vermeld. In onderstaande mail wordt er 149 teckels benoemd.
 Zou je mij kunnen vertellen waar het verschil van 6 teckels zit?
 Groeten,
 [REDACTED]

Van: RVO IBG
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 11:16
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] te [REDACTED] 8-3398

Beste collega,
 De zaak is ingeschreven onder nummer 8-3398.
 We hebben totaal 9 Lagotto Romagnolo en 149 Teckels ondergebracht bij onze opslaghouders.
 Met vriendelijke groet,
 [REDACTED]

Team In Beslaggenomen Goederen (IBG)

.....
 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 Prinses Beatrixlaan 2 | Den Haag
 Postbus 40225 | 8004 DE | Zwolle
 088 [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: maandag 18 juni 2018 15:36
Aan: RVO IBG
Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED] te [REDACTED] 8-3398

Beste collega,
 Hierbij het PVMO van de IBN bij overtreder [REDACTED] te [REDACTED].
 Met vriendelijk groet,
 [REDACTED]

Medewerker behandelen en ontwikkelen

.....
 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie

divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 18 juni 2018 15:22
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: PVMO [redacted]

Collegae,
Hierbij het PV MO inzake [redacted], n.a.v. zaterdag jl. de actie spoeddwang.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Inspecteur NVWA,
M [redacted]
[redacted] [@nvwa.nl](mailto:[redacted]@nvwa.nl)

.....
Team Dierenwelzijn Noord
Afdeling Dier
Divisie Inspectie
Directie Handhaven
Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Economische Zaken.
Lubeckplein 34, 8017 JS Zwolle
Postbus 10063, 8000 GB Zwolle

T [redacted]
F [redacted]
<http://www.nvwa.nl>

.....
Aanwezig: Ma Di Wo Do

[REDACTED]

Van: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 09:07
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED]

Hoi [REDACTED]

Zie onderstaande ter info.

Met vriendelijk groet,

[REDACTED]
Medewerker behandelen en ontwikkelen

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 7:59
Aan: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED]

Dat zal niet lukken want het PV MO is al uitgereikt. Ik heb de vraag bij [REDACTED] neergelegd hoe ik dit aanvullen moet.

Van: NWWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 13:03
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED]

Beste [REDACTED],

Volgens IBG zijn er 9 Lagotto Romagnolo en **149** Teckels ondergebracht bij de opslaghouders.
OP het PVMO staat dat er 9 Lagotto Romagnolo en **143** Teckels ondergebracht bij onze opslaghouders.

Zou je het PVMO willen aanpassen naar de juiste aantallen en opnieuw willen opsturen?

Bvd.

Groeten,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 18 juni 2018 15:22
Aan: NWWA pb team maatregelen 1 LNV; [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: PVMO [REDACTED]

Collegae,

Hierbij het PV MO inzake [REDACTED], n.a.v. zaterdag jl. de actie spoeddwang.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Inspecteur NWWA,

M [redacted]
[redacted]@nvwa.nl

.....
Team Dierenwelzijn Noord
Afdeling Dier
Divisie Inspectie
Directie Handhaven
Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Economische Zaken.
Lubeckplein 34, 8017 JS Zwolle
Postbus 10063, 8000 GB Zwolle
T 038-[redacted]
F 038-[redacted]
<http://www.nvwa.nl>

.....
Aanwezig: Ma Di Wo Do

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 26 juli 2018 15:56
Aan: [REDACTED]@planet.nl'
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: referentie bbb/rgn/rgn/u-18/13191
Bijlagen: 8-3398 .xlsx

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van uw onderstaande mail kan ik u het volgende mededelen.

De lijst met daarop de volledige chipnummers is reeds op 6 juli 2018 aan uw advocaat, de heer [REDACTED], per mail toegezonden. Voor de zekerheid voeg ik dit overzicht als bijlage bij. Zoals u op de lijst kunt lezen staat bij 5 pups aangegeven dat deze in de opvang zijn overleden.

Met betrekking tot uw vraag over het "cirovirus" dat onder uw honden bij de opslaglocaties zou zijn aangetroffen kan ik u mededelen dat ik bij de afdeling IBG nadere informatie hierover heb opgevraagd. Zodra ik deze informatie heb ontvangen zal ik u hierover zo spoedig mogelijk informeren.

Met betrekking tot uw vraag over de transportkooien kan ik u mededelen dat vorige week aan de afdeling IBG van RVO opdracht is gegeven om de vervoerskooien, welke bij de in bewaringneming zijn gebruikt, aan u terug te geven bij u terug te laten bezorgen. Hiervoor zal vooraf met u contact worden opgenomen om plaats, datum en tijdstip met u af te stemmen.

Tenslotte geeft u geeft aan dat de honden [REDACTED] en de ruwharig dwerg teckel genaamd [REDACTED] eigendom zijn van de heer [REDACTED].

Ons is niet gebleken dat de honden die van uw bedrijf zijn meegevoerd, eigendom zijn van een ander. In de registratiebanken voor honden is nagegaan of de honden zijn geregistreerd op namen van derden. Dit was niet het geval. Daarom ben ik er van uitgegaan dat de honden uw eigendom zijn.

Verder heeft u nagelaten om op een eerder tijdstip informatie aan te leveren waaruit zou blijken dat er mogelijk honden bij u in bewaring zijn genomen die niet tot uw eigendom behoorden. Had u dit wel tijdig gedaan dan hadden we de betreffende persoon/personen kunnen aanschrijven. Ook de uitgebreide media aandacht die uw dossier heeft opgeleverd heeft er niet toe geleid dat eventuele eigenaren, die honden bij u tijdelijk hadden ondergebracht, met ons contact hebben opgenomen.

Indien de heer [REDACTED] van mening is dat hij eigenaar is van een of meerdere honden welke bij u in bewaring zijn genomen dan dient hij met ons contact op te nemen. Dit kan hij doen door te mailen naar zienswijze@nvwa.nl.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht
Teammaatregelen1Inv@nvwa.nl

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 14:49
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: standaard aantal personeel
Bijlagen: 1845891 [REDACTED] 1998 hondenpension.pdf; Norm Dierenpensions 2012.1 [REDACTED].pdf

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 11:37
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: standaard aantal personeel

Onderbouwing max 20-40 honden per arbeidskracht

- 1- **Ervaringsdeskundigen** geven dit aan (navraag gedaan bij asiieldierenarts, managers van 3 asielen/pensions)
- 2- Onderzoek [REDACTED] **1998**, Bedrijfsleven in beeld/ Hondenpensions van drs. [REDACTED] -> gemiddeld 50 plaatsen voor honden en max. 2 vaste krachten werkzaam in pensions (hierbij komen daarnaast nog vrijwilligers) Pagina 9: *Er zijn in deze branche bij de meeste pensions ten hoogste 2 personen vast werkzaam: bij 42% van de pensions is één persoon vast werkzaam en bij 40% twee personen*
Pagina 17 onderaan: *De dierenpensions hebben gemiddeld ruim 50 pensionplaatsen voor honden*
En pagina 18 bovenaan: *De bezettingsgraad voor honden bedroeg in 1997 38% (1996: 35%). Bij de niet-commercieel opererende pensions lag de bezettingsgraad bij zowel katten als honden, met respectievelijk 37 en 47%, hoger.*
- 3- Norm Dierenpensions [REDACTED] (branche organisatie) -> Uw bedrijfsvoering voldoet aan de voorschriften uit wettelijke regelingen, zoals Milieuwetten, Arbo-wet, Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren/Honden- en Kattenbesluit. (pagina 2 onder punt 3 onderaan)
- 4- Normen uit UK, NZ en Australië (zie beneden)
UK: 4.3.b ***under no circumstances will the total number of dogs on the licence exceed 40 for every full time attendant***
NZ: Code of practise pet boarding establishments -> **Sufficient staff ratio per animal/ must not exceed 1:30**
AU: PIAA= pet industrie association: standards and guideline for best practices boarding facilities/ establishments : **minimum of one staff member ... for every 40 dogs**

Met betrekking tot casus [REDACTED]:

Ze kan het werk niet aan, 250 honden voor 1 á 2 personen is vele malen hoger dan wat door professionals als haalbaar wordt aangegeven, en dan wat in de literatuur en internationaal als norm worden aangegeven, en blijkt ook uit de verwaarloosde staat waarin we de honden hebben aangetroffen: vervuild, deels zeer slechte voedingscondities, slechte gebitten vastgesteld bij de opslaghouders en die niet verzorgd werden, idem nagels die te lang waren enz.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 10:51
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: standaard aantal personeel

Hoi [REDACTED]

Toch weer gezocht en dit keer wel wat gevonden.

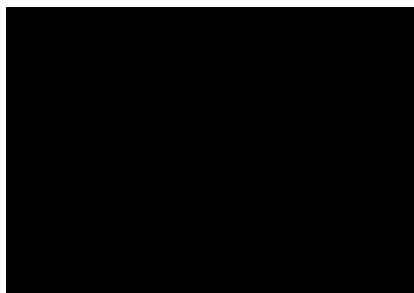
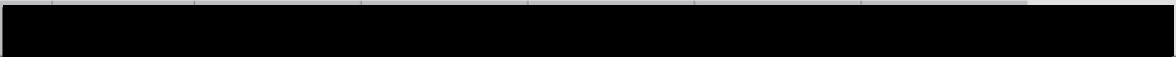
Iets uit de UK, de [REDACTED] is volgens mij [REDACTED], en de [REDACTED] is Australië. De tweede tabel van de [REDACTED] is voor toezicht als er meerdere honden buiten in een ren beweging krijgen.

Gr. [REDACTED]
Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "[REDACTED]@gmail.com" [REDACTED]@gmail.com>
Aan: [REDACTED]@nvwa.nl>

<ul style="list-style-type: none"> b. When kennels are left unattended for short periods, a name and contact number must be displayed in a prominent position and the kennels must be left secure. c. Those that supervise must have a thorough and detailed knowledge of the licensing conditions and comply with them at all times. d. Dogs must be visited at regular intervals, as necessary for their health, safety and welfare. 	<p>Staff must Practice f legislation</p> <p>Any non- adversely</p> <p>There are courses v</p> <p>Regular in</p>
<p>4.3 Maximum number of Dogs Boarded & Staff</p> <ul style="list-style-type: none"> a. The maximum number of dogs kept at any one time on the establishment is stated on the licence and must not be exceeded. b. Under no circumstances will the total number of dogs on the licence exceed 40 for every FULL time attendant and 20 for every PART-time attendant working at the premises. c. The number of dogs allowed to be boarded will be reduced if there is a failure to comply with licensing requirements. d. Each dog must be provided with a separate kennel except that dogs from the same household may share a kennel with the written consent of the dogs' owner, provided its size is adequate for their comfort. 	<p>The numb boarded e ensure its</p> <p>Consider: establish exercise of continu</p> <p>Where th the propo should re This may lack of ex</p> <p>A full time hours per hours.</p>

LICENSING CONDITIONS AND GUIDANCE FOR DOG BOARDING KENNELS

DRAFT

Contents

1. GENERAL CONDITIONS

- 1.1 Licence Display
- 1.2 Authority Approval

2. ACCOMMODATION & ENVIRONMENT

- 2.1 Construction
- 2.2 Size of Quarters
- 2.3 Bedding
- 2.4 Temperature & Heating
- 2.5 Lighting
- 2.6 Ventilation
- 2.7 Cleanliness
- 2.8 Strays
- 2.9 Pest Control
- 2.10 Drainage & Waste Disposal

3. DIET & NUTRITION

- 3.1 Food & Drink
- 3.2 Food Preparation & Storage Facilities

4. NORMAL BEHAVIOUR

- 4.1 Exercise Facilities
- 4.2 Supervision
- 4.3 Maximum Number of Dogs Boarded & Staff Requirements

- 5.6 Protection from Fire
- 5.7 Safety of Electrical Equipment

6. RECORD KEEPING

- 6.1 Register
- 6.2 Identification of Kennels

7. ANIMAL WELFARE ACT 2006

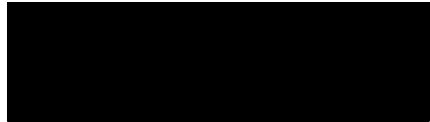
- 7.1 Routine Medication
- 7.2 Socialisation
- 7.3 Visual Stimulation
- 7.4 Identification of Dogs

RECOMMENDED

- Insurance Policy

OTHER MATTERS RELATING TO THE OPERATION OF A LICENSED ESTABLISHMENT

- A – Appeals Procedure
- B – Fire Precautions Guidance
- C – Health and Safety

PET BOARDING ESTABLISHMENTS

CODE of PRACTICE

For

BOARDING KENNELS

██████████ Limited | Pet Boarding Establishments
Kennel Code of Practice | Version 4.2

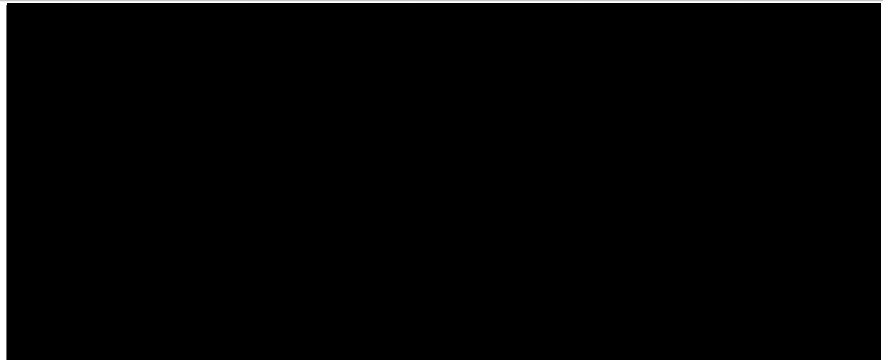
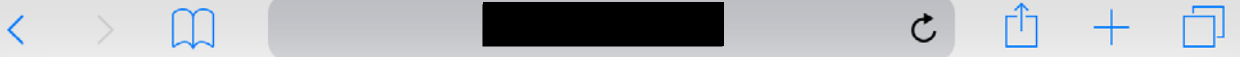
- If an owner arrives without the required ce the necessary verification can be confirmed

6.5 Staff

- There must be sufficient staff ratio per animal be given to all dogs where the establishment of 1:25/30 can be catered to and all dogs must not exceed 1:30 even in busy times
- Staff should have respect for animals and dogs. They should be provided with procedures the various aspects of running the kennel (Refer to Section 18) should be reviewed and that this has been completed.
- All staff should have on the job training or handling animals. All relevant training should be recorded
- Staff details such as training records and management.
- No person under the age of 14 years of age

6.6 Complaints

- Boarding facilities should have a complaints are aware (Refer to Section 18).
- All relevant details pertaining to the complaint should be recorded either on the
- If the complaint is in the form of a letter, all for at least 2 years in the event that the complaint further investigation.
- All complaints should be properly addressed

**STANDARDS & GUIDELINES
FOR BEST PRACTICE
BOARDING
FACILITIES/ESTABLISHMENTS
& DOGGY DAY CARE
CENTRES**

Staff Ratio

Staffing ratio during business hours assumes that staff may be cleaning throughout the day. Shifts do not need to be a minimum of 8 hours. Shifts must have the minimum staff ratio for a period of 8 hours.

- The minimum of one staff member (includes any staff in charge and animal attendant) must be on site at the facility/establishment (or equivalent) housed in the facility/establishment. A staff member/caretaker must be available after hours. Staff must be available during business hours whilst cleaning, feeding and exercise are undertaken for after hours.
- Overnight staff may need to support and undertake emergency tasks.
- In addition, sufficient staff, as listed above, must be available at the facility/establishment/centre in the case of an emergency. A staff member must be available at the facility/establishment/centre within 30 minutes of being notified.

Guidelines

Staff employed to care for the animals in the facility/establishment must have experience in the care and management of the animals in the facility/establishment and be trained and upskill on a regular basis.

Training should include:

- current animal behaviour and social needs of the animal
- handling animals on receipt and release of dogs and cats, including transportation and capture
- animal husbandry techniques
- identification of common diseases in dogs and cats, and the requirement of veterinary attention
- procedures required for management and care of sick animals
- special requirements for young or old animals
- control of parasites and preventative measures

guidelines.

Supervision

Staff ratios – animals to staff per enclosure at facility/establishment shown in Table 3 below.

Table 2: Dog & enclosure ratio per staff member

No. of dogs at facility	Min. no. of staff
1–10	1
11–20	2
31–40	3
For every 10 dogs over 40	Add 1 extra staff member

- For example, if there is one staff member at the facility they must be separated into at least 3 separate enclosures with no more than 10 dogs in each enclosure.
- At least one staff member must be on call to come in and check out times. If more than 10 dogs are booked in for a day, an extra staff member must be on call for in and check out times.
- At least two staff members must be present when introducing a new dog to supervise the entry of the new dog and one or more to monitor the dog's behavior.
- Where enclosures are separated by physical barrier (i.e. chain-link fence), staff must be within audible range of animals in each enclosure at all times.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 9 juli 2018 21:15
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Terugbellen

Dag allemaal,

Nog een keer voor de zekerheid om ervoor te zorgen dat iedereen op de hoogte is. Zouden jullie – nadat er is gebeld met de heer [REDACTED] – terugkoppeling kunnen geven aan de toezichthouders?

Alvast dank en groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 9 juli 2018 13:04
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Terugbellen

Dag [REDACTED],

Pakken jullie dit verder op?

Groet,

[REDACTED]

Van: Receptie nVWA Utrecht
Verzonden: maandag 9 juli 2018 12:54
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Terugbellen

9 juli 2018 12:51 0200

Zou u zo vriendelijk willen zijn onderstaande persoon terug te bellen?

De heer [REDACTED] is zijlings betrokken bij de zaak met de Teckels.

Hij zegt dat de eigenaars een aantal honden hebben teruggekregen en een aantal afstand van hebben gedaan maar er nog een paar moeten komen,

en zij as donderdag willen vertrekken naar ik dacht Hongarije.

Naam: Dhr [REDACTED]
Plaats:
Telefoonnummer: 06-[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

NVWA Receptie

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705018
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-5
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705018
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-5
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705019
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-6
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705019
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-6
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705020
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-7
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705020
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-7
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705021
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-8
Soort/Ras: Hond / Hond
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705021
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-8
Soort/Ras: Hond / Hond
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705022
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-9
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705022
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-9
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705023
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-10
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamemonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705023
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Pups 0-10
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705017
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Gastgezin Betsie
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Anamnese

Ieder potje is verzamelmonster van een nest. Graag van ieder nest uitslag.

Parasitologie : faeces / mengmonster / meerdere dieren

Endoparasieten:

Microscopie (na zinksulfaat flotatie):

wormeieren	negatief
protozoaire oocysten	negatief
larven	negatief
protozoaire cysten	negatief

Relatiecode: 127888
Aanvrager: [REDACTED]
Clinicus: [REDACTED]
Ordernummer: 2180705017
Afnamedatum: 04-07-2018
Uw referentie:
Rapp. datum: 05-07-2018
Studienaam:

Eigenaar: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Diernaam: Gastgezin Betsie
Soort/Ras: Hond / Dashond Teckel Type
Geboortedatum:
Geslacht: ONB
PIN:

Opmerkingen

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 18:01
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: [REDACTED] IBG 8-3398
Bijlagen: mrp99252 coccidiose.PDF; mrp01150 coccidiose.PDF; mrp03114 coccidiose.PDF; mrp05009 coccidiose.PDF; mrp06890 coccidiose.PDF; mrp08787 coccidiose.PDF; mrp10684 coccidiose onderzoek.PDF

Hoi [REDACTED]

[REDACTED] heeft verzocht om stukken ten aanzien van het onderzoek dat tot nu toe is verricht op [REDACTED] honden.
Op deze uitslagformulieren staan de namen van de onderzoeker en de betrokken dierenarts van de kennel vermeld.
Mogen wij deze documenten zo aan [REDACTED] [REDACTED] verstrekken of is het nodig dat wij de namen weglakken?

Graag jullie advies,

Groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 16:22
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: [REDACTED] / IBG 8-3398

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 8:59
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: [REDACTED] / IBG 8-3398

Geachte,

Zie de bijlagen

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 8:50
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: [REDACTED] / IBG 8-3398

Hallo [REDACTED],

Bedankt. Graag de afschriften met spoed doorsturen naar [REDACTED]. De her controle gaat op korte termijn beginnen en dan hebben ze deze echt nodig.

Alvast bedankt,

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 6 juli 2018 7:31
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: [REDACTED] / IBG 8-3398

Hoi [REDACTED],

Ik heb de opslaghouders hier zojuist naar gevraagd.

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 5 juli 2018 15:08
Aan: RVO IBG; [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: [REDACTED] / IBG 8-3398

Hallo collega's,

Kan een van jullie met spoed de afschriften van de microbiologische onderzoeken, welke zijn uitgevoerd op enkele overleden pups, naar ons toesturen. De dierenartsen hebben deze nodig voor het verdere traject.

Met vriendelijke groeten,

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 27 juni 2018 8:02
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: RE: [REDACTED] / IBG 8-3398

Goedemorgen,

Hierbij de bevindingen:

Vandaag is de uitslag binnengekomen van de opgestuurde pups van het microbiologische onderzoek.

Bij de pups is coccidiose aangetoond en gelukkig geen parvo. Coccidiose kunnen ze ook dood aan gaan, vaak in combinatie met ondervoeding, verminderde weerstand.

We gaan morgen overleggen met onze dierenarts of we alle andere pups uit voorzorg voor coccidiose gaan behandelen of niet.

Verder is er nu ook onderzoek ingezet naar een nieuw circovirus, deze komt bij varkens voor maar wordt sinds kort ook bij honden aangetroffen. Hiervan hopen we de uitslag over een paar dagen te hebben.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 15:47
Aan: [REDACTED] RVO IBG
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: [REDACTED]

Hallo [REDACTED]

Hierbij een eerste terugkoppeling vanuit IBG. De eerste honden zijn overleden. Twee kadavers zijn ingezonden voor onderzoek.

Het verzoek aan de collega's van IBG is om zodra de uitkomst van het onderzoek bekend is dit met voorrang aan de betrokken inspecteurs en onze afdeling terug te koppelen. Dit omdat er nog dieren op de locatie in [REDACTED] zijn achter gebleven. Kan van belang zijn voor de daar aanwezige dieren. Voor deze dieren zijn ook lasten opgelegd.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Van: RVO IBG
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 15:30
Aan: [REDACTED] RVO IBG
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: [REDACTED]

Hallo [REDACTED],

Maandag heb ik aan [REDACTED] een terugkoppeling gegeven over de gezondheid van de honden bij binnenkomst. Deze honden waren mager, verklitte vacht en slecht verzorgd.

Gisteren zijn 4 teckels dood, 2 daarvan zijn naar de [REDACTED] verstuurd voor onderzoek. Op het proces-verbaal stond 143 teckels moet zijn 149 teckels.

Wij gaan navragen of de handdoeken van de opslaghouders zijn.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 15:09
Aan: [REDACTED] RVO IBG
CC: [REDACTED]
Onderwerp: [REDACTED]

Hallo,

Zojuist [REDACTED] [REDACTED] sr. aan de telefoon gehad. Zij wilde graag weten hoe het met de honden gaat. [REDACTED] aangeven dat deze in een erkende opvang zitten en dat ik navraag zou doen bij de opslaghouders of er bijzonderheden waren. Ik heb [REDACTED] aangegeven dat ik [REDACTED] daar vrijdag over terug bel. (06-[REDACTED]). Tevens wilde ze weten wanneer zij het besluit kan verwachten. Ik heb [REDACTED] aangegeven dat we daar druk mee bezig zijn en dat het besluit, met daarin de voorwaarden voor teruggave, naar alle waarschijnlijkheid deze week aan [REDACTED] wordt overhandigd.

De eerste ruwe opzet is doorgestuurd naar de inspecteurs voor aanvulling van geconstateerde overtredingen. Indien ik die heb ontvangen pas ik het daar waar nodig aan en kijken [REDACTED] er nog naar.

Verder gaf ze aan dat er nog een grote rode kapotte wasmand in [REDACTED] is achtergebleven met daarin een grote hoeveelheid handdoeken. Mogelijk achter gebleven na de controle van zaterdag. Aan de collega's van IBG de vraag om navraag te doen bij de ingezette vervoerder of deze handdoeken van hun zijn.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Uitvoeringsexpert
team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

directie Strategie

divisie Juridische zaken

team Bestuurlijke maatregelen 1 EZ

Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht

Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

T (088) [REDACTED]

M 06- [REDACTED]

[REDACTED]@nvwa.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 09:24
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: 8-3398

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV [REDACTED]
Datum: 21 juni 2018 om 09:08:10 CEST
Aan: [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>
Onderwerp: FW: 8-3398

Hoi [REDACTED],
Zou jij voor onderstaande toestemming willen geven? Het gaat om de zaak [REDACTED].
Met vriendelijk groet,

[REDACTED]
Medewerker behandelen en ontwikkelen
.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 21 juni 2018 7:59
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: FW: 8-3398

Goedemorgen,
Zie onderstaande, deze opslaghouders wil 7 Lagotto romagnolo's scheren, en alle 23 honden die hij heeft (16 teckels en 7 lagotto's romagnolo's) hebben een gebitsbehandeling nodig, graag jullie toestemming!
Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED] <[\[REDACTED\]@\[REDACTED\].nl](mailto:[REDACTED]@[REDACTED].nl)>
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 17:20
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: 8-3398

Hallo [REDACTED],
De italiaanse hondjes moeten onder narcose verder geschoren worden door de dierenarts. Is dit akkoord?

Tevens moeten alle 23 dieren aan hun gebit behandeld worden. Is dit akkoord?

Groetjes,
[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 29 juni 2018 17:31
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: mail komt niet aan

Met vriendelijke groeten

[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@[REDACTED].nl>
Datum: 28 juni 2018 om 07:21:57 CEST
Aan: "[REDACTED] <[REDACTED]@nvwa.nl>," [REDACTED] <[REDACTED]@nvwa.nl>
Onderwerp: Antw.: [REDACTED] mail komt niet aan [REDACTED]

Vanochtend bericht ontvangen dat gisteravond de documenten in persoon zijn overhandigd.

Mvg,

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@nvwa.nl>
Verzonden op: woensdag 27 juni 2018 21:57
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@[REDACTED].nl>
Onderwerp: Re: mail komt niet aan

[REDACTED],

Ja dat klopt, dat zijn de bijlagen die bij de besluiten horen.
Ik laat het nu aan [REDACTED], ik neem hem ook mee in dit antwoord.

Met vriendelijke groeten

[REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 jun. 2018 om 21:54 heeft [REDACTED] <[REDACTED]@[REDACTED].nl> het volgende geschreven:

Hoi [REDACTED]

Ik heb nog geen reactie gekregen. Klopt het wel dat tussen de documenten ook bevindingen en rapporten zaten?

Mocht je direct antwoord willen kan je het beste bellen op 088 [REDACTED]. Dan krijg je de "chef van dienst" aan

de lijn, tevens de persoon bij wie ik het verzoek heb neergelegd.

Mvg,

[Redacted]

Van: [Redacted] <[Redacted]@nvwa.nl> [Redacted] <[Redacted]@nvwa.nl>>

Verzonden op: woensdag 27 juni 2018 20:43

Aan: [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl> [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl>>

Onderwerp: Re: mail komt niet aan

Hallo [Redacted],

Heb je nog vernomen of het besluit is uitgereikt en hoe laat?

Met vriendelijke groeten

[Redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 27 jun. 2018 om 14:17 heeft [Redacted]

<[Redacted]@[Redacted].nl> [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl> [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl>> het volgende geschreven:

Ontvangen, alle bestanden moeten worden uitgereikt aan [Redacted] ?

Van: [Redacted]

[Redacted] <[Redacted]@nvwa.nl> [Redacted] <[Redacted]@nvwa.nl>>

Verzonden op: woensdag 27 juni 2018 13:54

Aan: [Redacted]

[Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl> [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl> [Redacted] <[Redacted]@[Redacted].nl>>

Onderwerp: RE: mail komt niet aan

Van: [Redacted]

Verzonden: woensdag 27 juni 2018 13:41

Aan: [Redacted]

Onderwerp: RE: mail komt niet aan

Ik heb jou nummer trouwens niet dus kan ik je niet rechtstreeks bellen

Van: [Redacted]

Verzonden: woensdag 27 juni 2018 13:40

Aan: [Redacted]

Onderwerp: mail komt niet aan

[Redacted]

Ik krijg een foutmelding op je mailadres, bestand te groot. Weet jij de maximale grootte?

Met vriendelijke groeten,

[Redacted]

Inspecteur/Medewerker Toezicht

.....

.....
Team Dierenwelzijn 1
Afdeling Dier
Divisie Inspectie
Directie Handhaven
.....

Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Lubeckplein 34 | 8017JS | Zwolle
Postbus 10063 | 8000GB | Zwolle
.....

T 038- [redacted]
F 038- [redacted]
M 06- [redacted]
[redacted]@nvwa.nl<[redacted]@nvwa.nl> [redacted]@nvwa.nl> [redacted]@nvwa.nl>

.....
Op maandag afwezig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the

risks inherent in the electronic transmission of messages.

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

----- Disclaimer -----

De informatie verzonden met dit e-mailbericht (en bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en zij die van de geadresseerde(n) toestemming kregen dit bericht te lezen.

Kennisneming door anderen is niet toegestaan.

De informatie in dit e-mailbericht (en bijlagen) kan vertrouwelijk van aard zijn en binnen het bereik van een geheimhoudingsplicht en/of een verschoningsrecht vallen.

Indien dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, wordt u verzocht de afzender daarover onmiddellijk te informeren en het e-mailbericht (en bijlagen) te vernietigen.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 22 juni 2018 06:50
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: Fwd: [REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

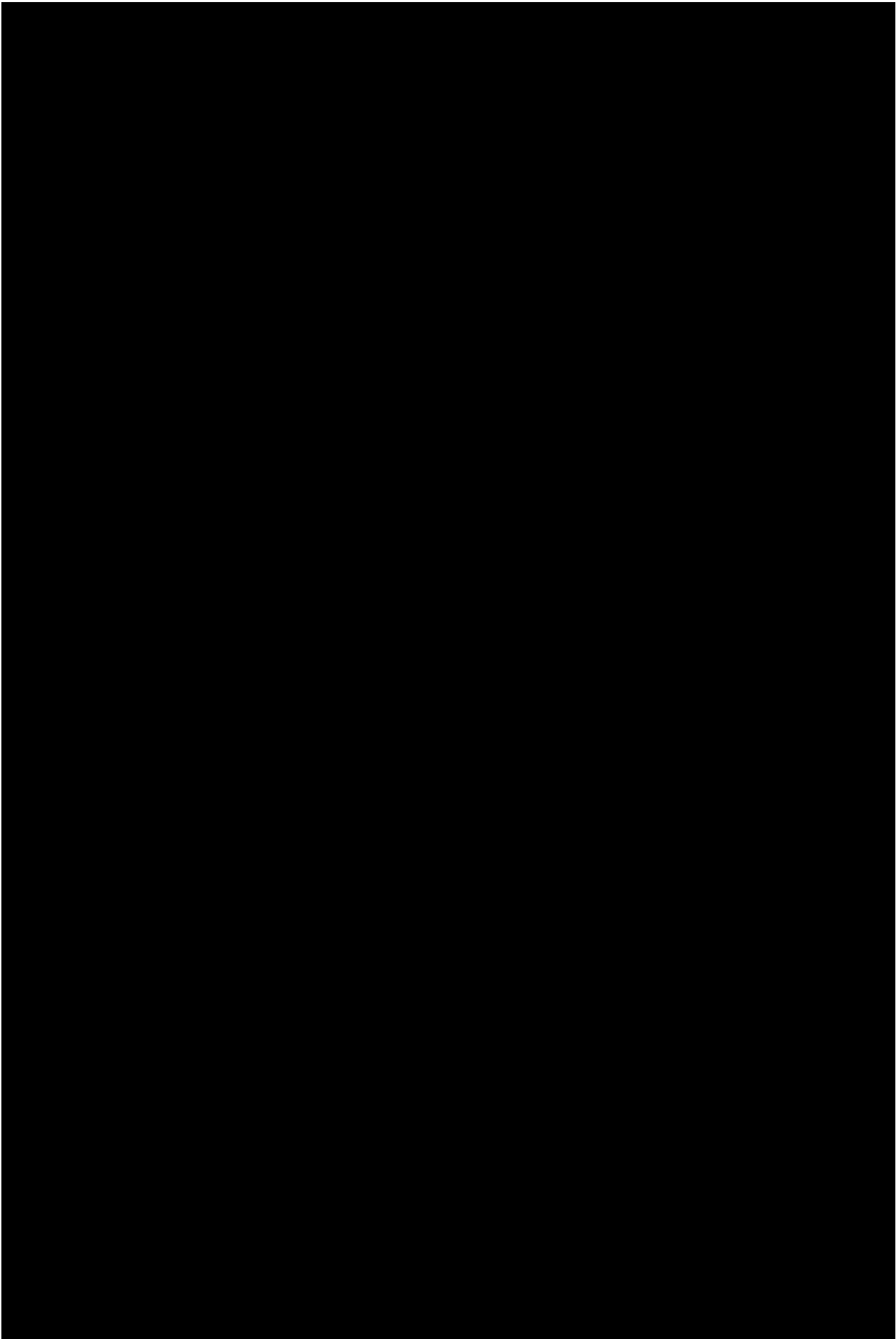
Van: [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>
Datum: 21 juni 2018 om 21:10:10 CEST
Aan: [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>
Kopie: [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>, [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>, [REDACTED] <[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)>
Onderwerp: [REDACTED]

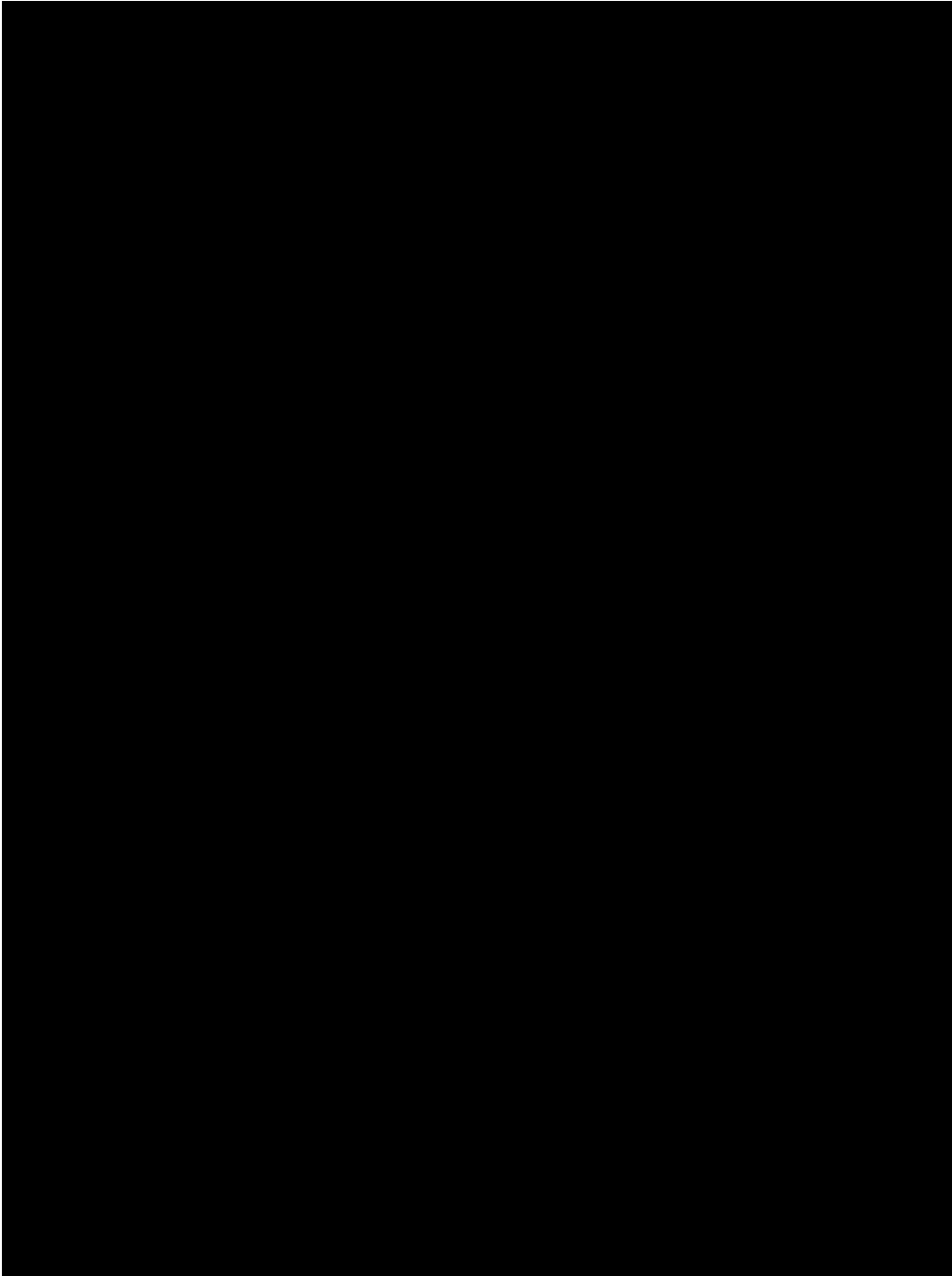
Foto's [REDACTED], van transport bus tot woon- en slaapkamer
Met vriendelijke groet,

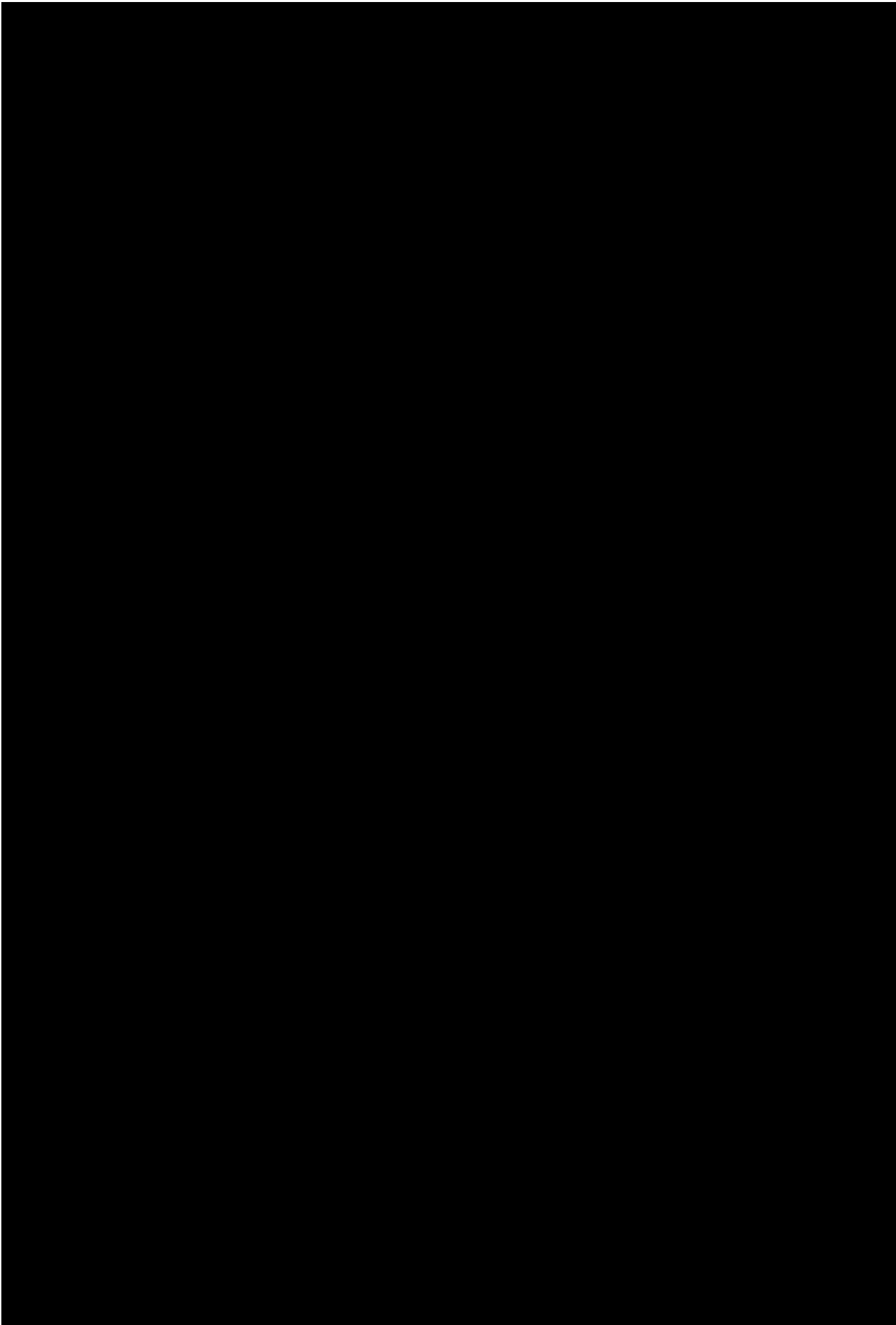
[REDACTED],
Inspecteur NVWA,
M [REDACTED]
[\[REDACTED\]@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)

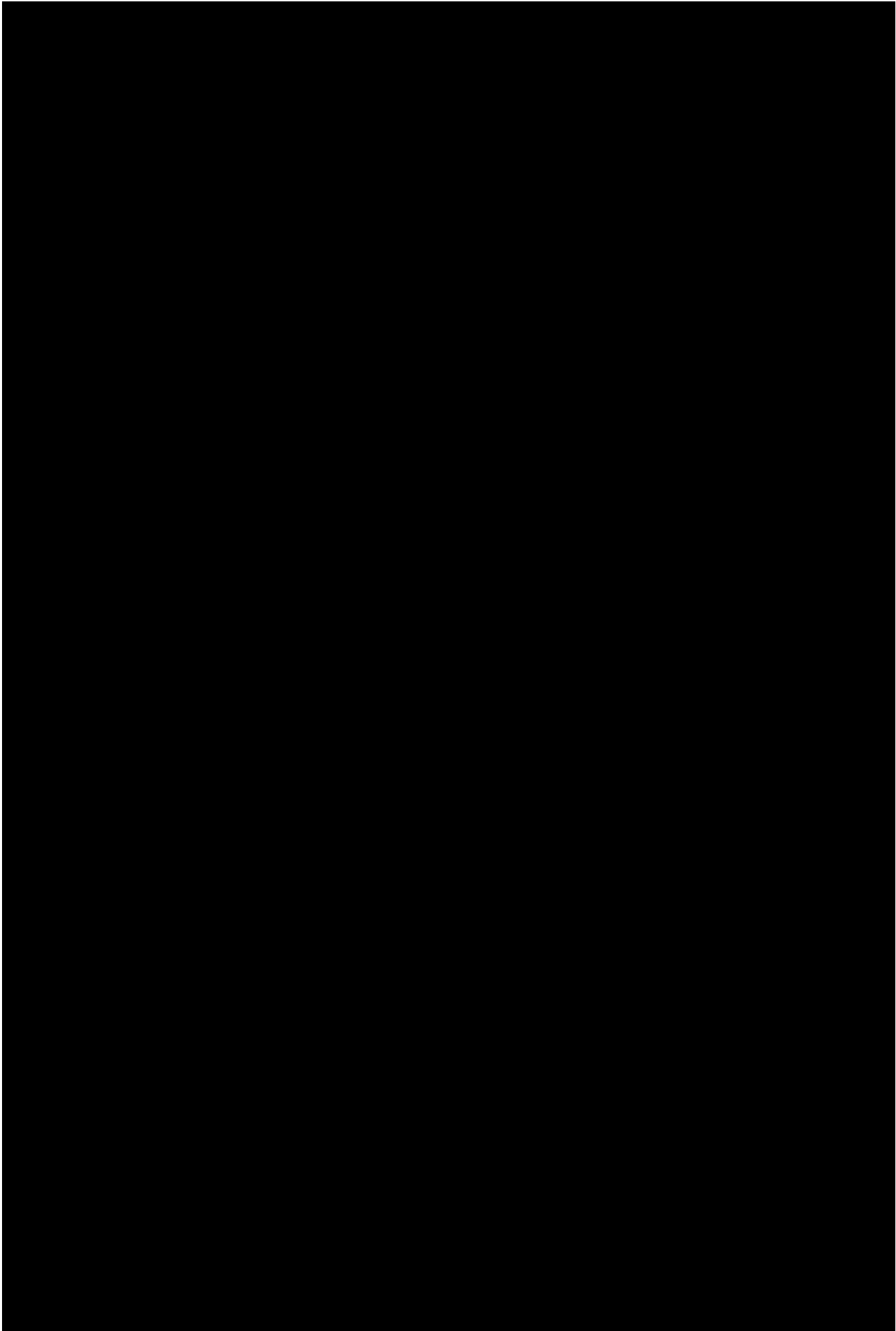
.....
Team Dierenwelzijn Noord
Afdeling Dier
Divisie Inspectie
Directie Handhaven
Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Economische Zaken.
Lubeckplein 34, 8017 JS Zwolle
Postbus 10063, 8000 GB Zwolle
T 038- [REDACTED]
F 038- [REDACTED]
<http://www.nvwa.nl>
.....

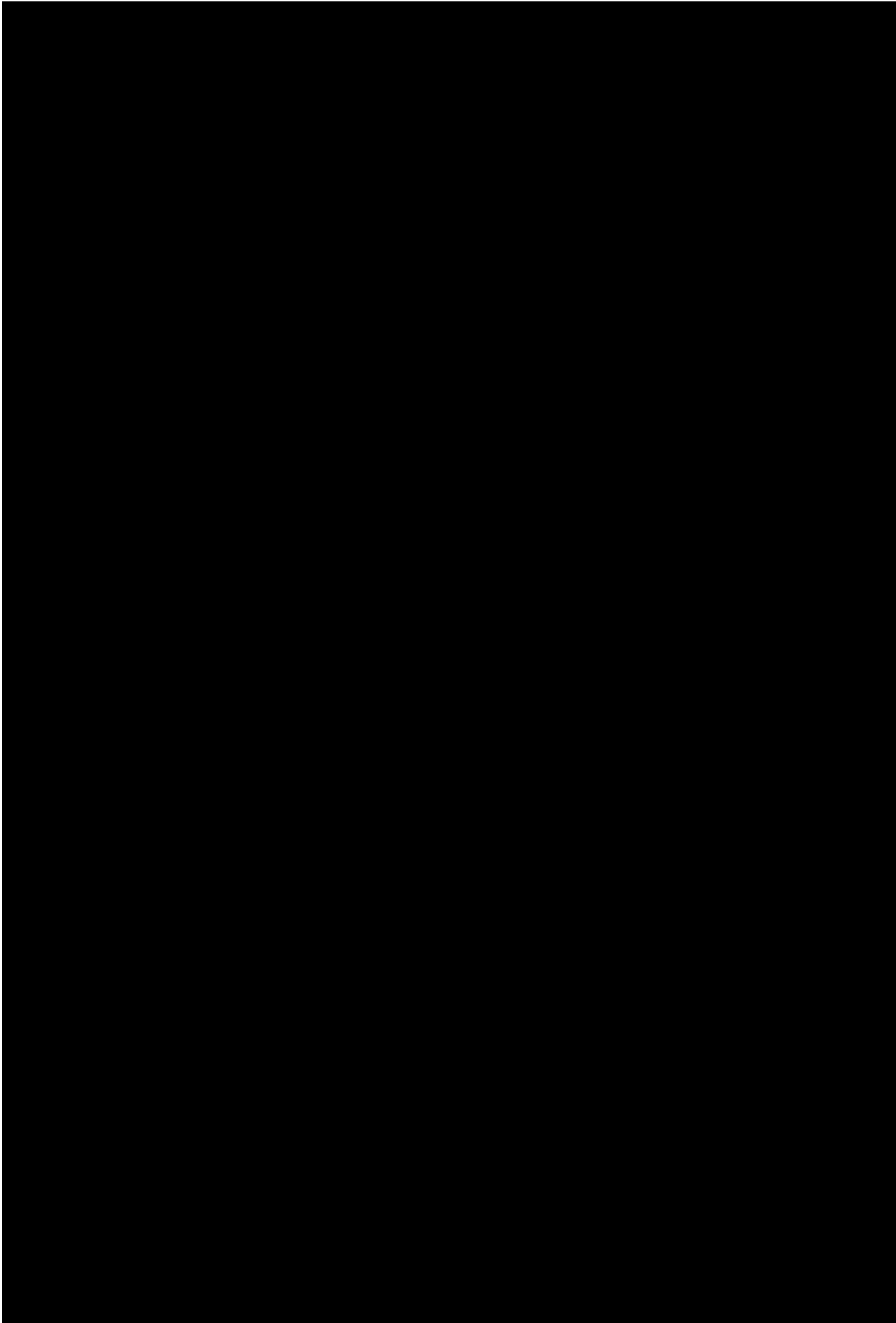
Aanwezig: Ma Di Wo Do

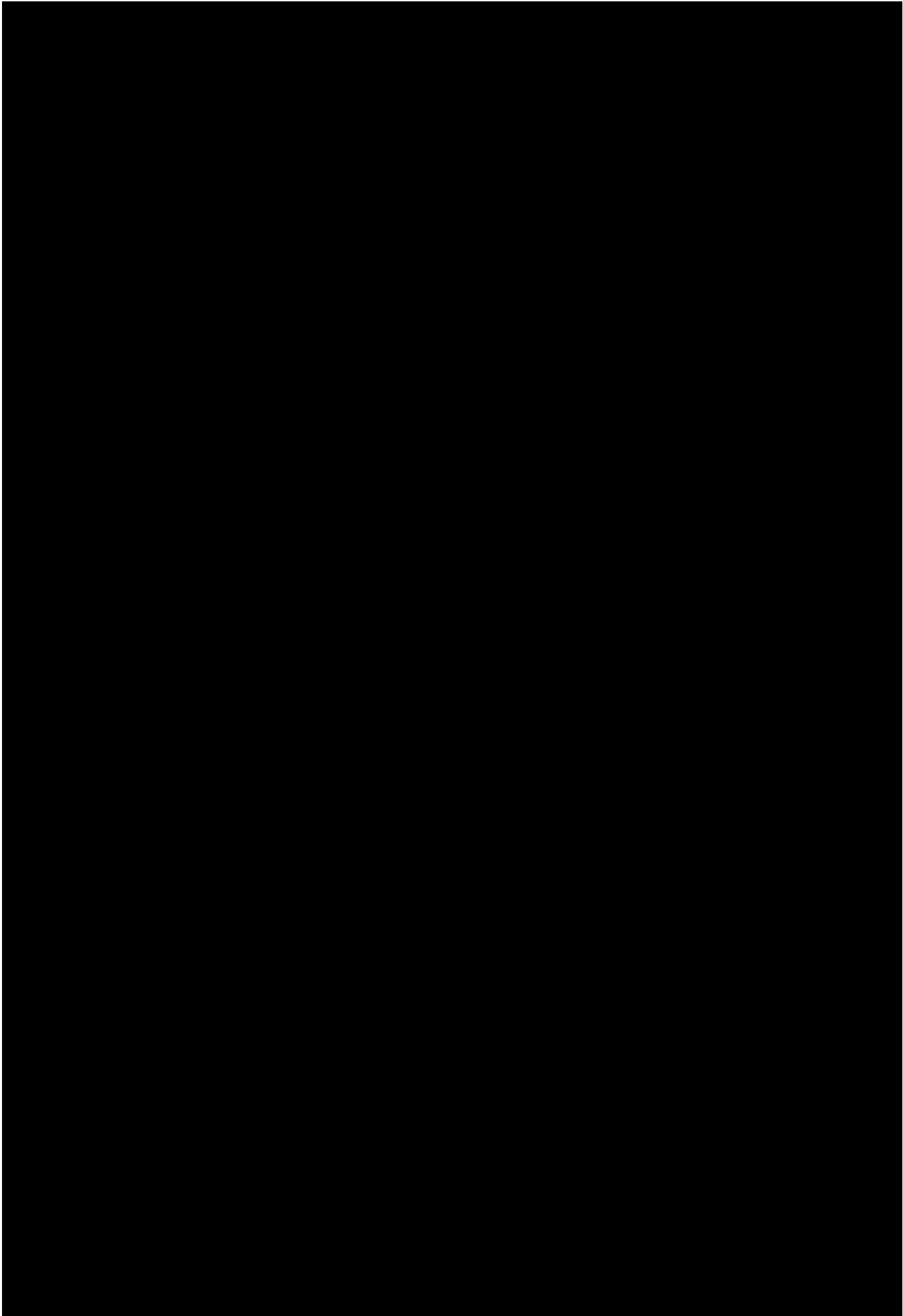

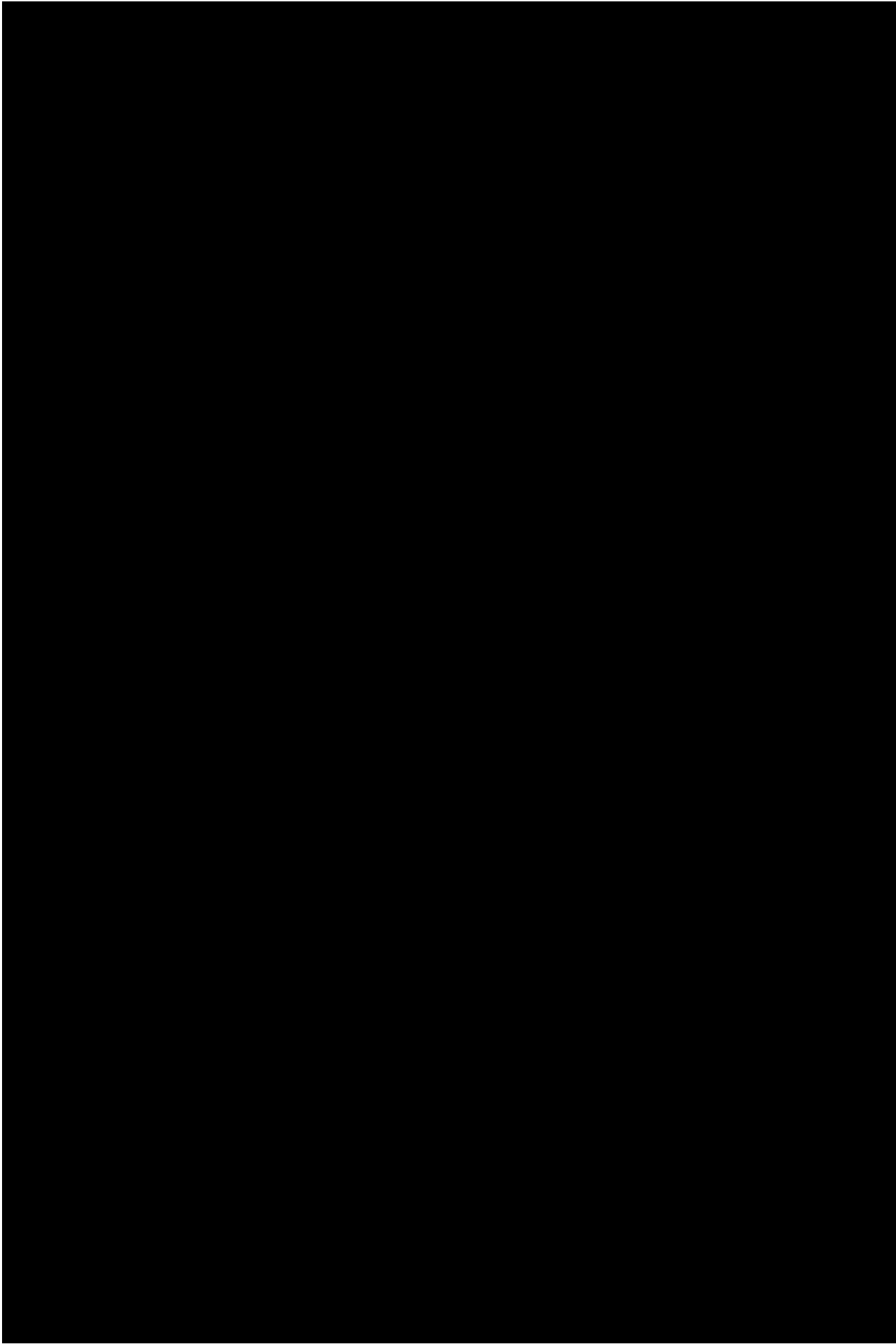

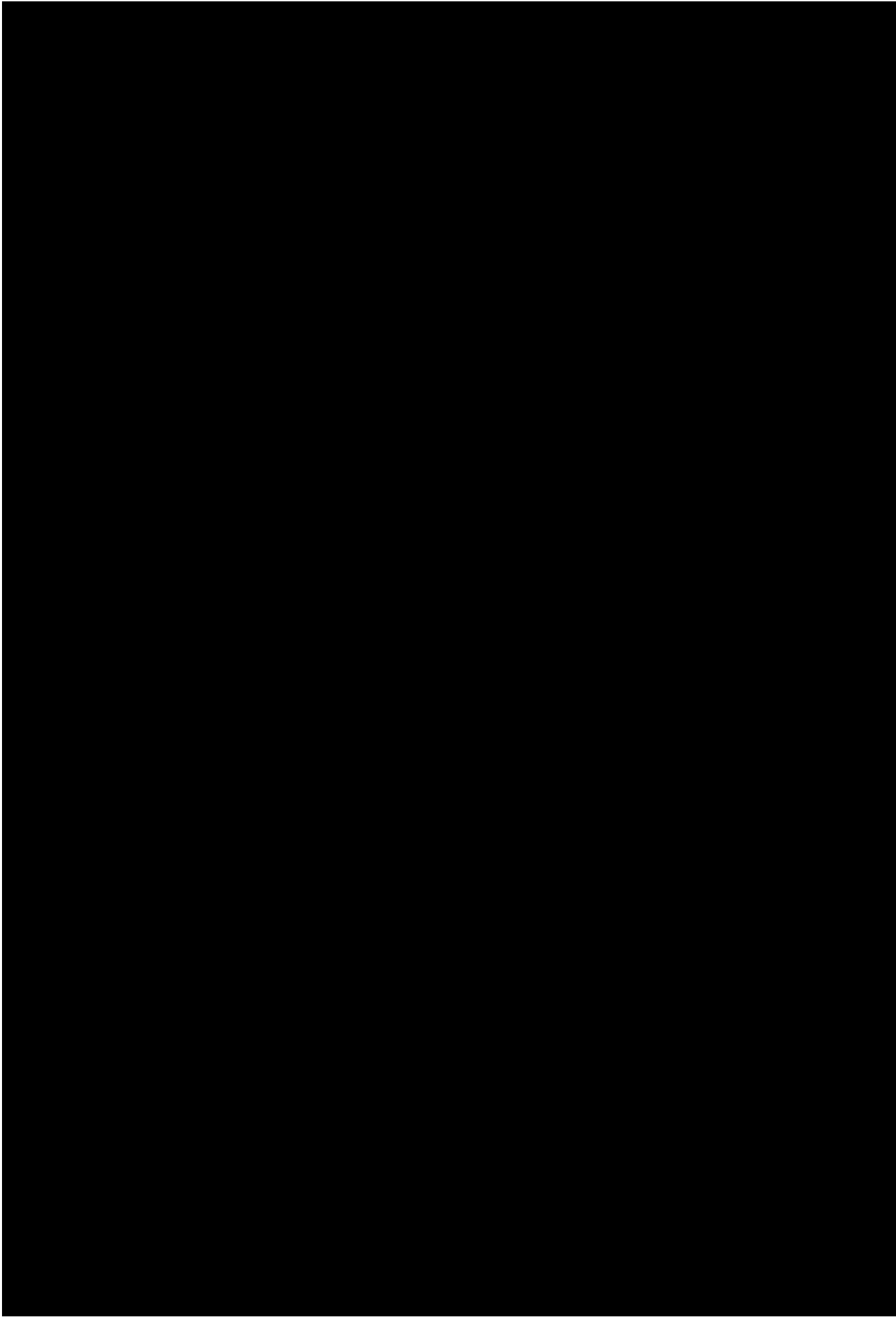

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

E-mail 52(bijlage)

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

201803416

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contact
T 0900-0388

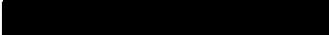
Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Datum 27 juni 2018
Betreft besluit spoed bestuursdwang

Zaaknummer
201803416

Geachte mevrouw

Op 16 juni 2018 hebben inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in samenwerking met agenten van de (dieren)politie, gecontroleerd of u zich houdt aan de bij of krachtens de Wet dieren gestelde regels. Tijdens deze controle zijn overtredingen vastgesteld.

Vanwege de spoedeisende situatie is spoedbestuursdwang toegepast zonder voorafgaande last. Er zijn 156 honden van de locatie meegevoerd (in bewaring genomen) en ondergebracht bij een opvanglocatie. In deze brief leest u het besluit en wat dit voor u betekent.

Besluit

Ik heb op 16 juni 2018 spoedbestuursdwang toegepast. Omdat de gezondheid en het welzijn van uw honden opnieuw ernstig werd benadeeld zijn 156 van uw honden in bewaring genomen. Ik heb uw dieren in een geschikte huisvesting bij een opslaghouders geplaatst. Voor het transport en de verzorging en de opvang zijn kosten gemaakt. Deze kosten breng ik bij u in rekening. U ontvangt later van mij een brief hierover. Een indicatie van de kosten vindt u in de bijlage bij dit besluit.

Voor wat betreft de aangetroffen omissies met betrekking tot de ruim honderd honden, welke op uw bedrijf zijn achter gebleven en waar u als houder verantwoordelijk voor bent, zijn aan u separate besluiten, met de referentienummers BBB/HOI/HOI/U-18/11695 en BBB/HOI/HOI/U-18/11693 toegezonden.

Ten aanzien van de omissie met betrekking tot het niet inroepen van de hulp van een praktiserend dierenarts zal aan u een separaat besluit worden toegezonden met referentienummer BBB/RGN/RGN/U-18/12196.

Welke overtredingen hebben we vastgesteld?

Bij de controle was vastgesteld dat de gezondheid en het welzijn van uw honden opnieuw ernstig werd benadeeld.

Bij deze brief krijgt u een kopie van het Rapport van Bevindingen van de. Hierin leest u welke overtredingen tijdens de controle zijn vastgesteld.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Motivering

De Wet dieren gaat er van uit dat een dier een eigen waarde heeft, onafhankelijk van zijn 'nut' voor de mens. Hieruit volgt dat de overheid dieren moet beschermen tegen menselijke handelingen die hun fysieke en ethologische welzijn aantasten. Tijdens de inspectie zijn verschillende overtredingen vastgesteld. U heeft onder meer nagelaten:

Onze referentie
 BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
 201803416

- De honden van voldoende vers water te voorzien, dan wel het water op een voor het dier toegankelijke wijze aan te bieden. Een groot aantal honden had niet de beschikking over water. Dit is een overtreding van artikel 1.7 onder f van het Besluit houders van dieren. Water is een primaire levensbehoefte. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden goed te huisvesten. Een groot aantal honden werden gehouden in kooien en benches waarin de honden onvoldoende bewegingsruimte hadden. Daarnaast is vastgesteld dat er in de woning en de gebouwen onvoldoende ruimte was om alle aanwezige honden goed te huisvesten. Dit is een overtreding van artikel 1.6 lid 1 van het Besluit houders van dieren. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op een zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden goed te huisvesten. Een groot aantal dieren werden gehouden in ruimtes waarin onvoldoende verse lucht dan wel voldoende zuurstof aanwezig was. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder g van het Besluit houders van dieren. Een slechte lucht en zuurstofvoorziening van honden benadeelt het welzijn en de gezondheid. Het kan de weerstand van honden tegen ziektes verlagen. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor.
- De honden de nodige veterinaire/medische zorg te geven. De vacht van een groot aantal honden was ernstig vervuild met mest en urine. Meerdere honden hadden sterk vervilde vachten met klitten. Ruim een kwart van de honden hadden een matige tot magere voedingsconditie en circa 10% van de honden was ernstig vermagerd. Een eerste fysieke controle door de praktiserende dierenartsen, verbonden aan de opvang locaties, heeft uitgewezen dat een groot aantal honden ernstige gebitsproblemen hebben die met voorrang behandeld moeten worden. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder a en c van het Besluit houders van dieren.
- De honden de nodige zorg te geven. Tijdens de controle waren onvoldoende vakbekwame personen aanwezig die beschikken over de voor die verzorging benodigde kennis en vaardigheden. Voor het verzorgen van de ongeveer 250 honden zijn tussen de 6 tot 12 FTE verzorgers nodig om, naast het schoonmaken en het geven van water en voer, ook de dieren uit te kunnen laten en het sociaal contact met mensen te geven. Dit dient op dagelijkse basis plaats te vinden. De dierhouder is hier primair verantwoordelijk voor. Dit is een overtreding van artikel 1.7 aanhef onder a van het Besluit houders van dieren.

Op basis van de bevindingen op uw bedrijf zoals die zijn aangetroffen op 16 juni 2018 en mede gelet op uw lange historie, die terug gaat tot 2014, heb ik ernstige twijfel omtrent uw vakbekwaamheid en uw vaardigheden met betrekking tot de verzorging en de huisvesting van uw dieren.

U bent duidelijk niet in staat uw dieren op een juiste wijze te (laten) verzorgen en te huisvesten. Ik kan niet anders dan vaststellen dat de intrinsieke waarde van de dieren die u houdt door u niet wordt erkend.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Spoedbestuursdwang

Vanwege de spoedeisendheid van de situatie is bestuursdwang toegepast zonder voorafgaande last. De omstandigheden vereisten dat er onmiddellijk werd opgetreden. Dit betekent dat ik u niet vooraf de mogelijkheid heb gegeven om binnen een bepaalde tijd zelf maatregelen te nemen om de situatie te herstellen.

In de bijlage bij deze brief kunt u zien welke wet- en regelgeving hier geldt.

Voorwaarde teruggave dieren

Ik kan uw honden weer aan u overdragen als de gezondheidstoestand van uw dieren voldoende is hersteld en u voldoet aan de volgende voorwaarden:

- U betaalt ons de geschatte kosten vóór 30 juni 2018.
- U herstelt de huisvestingsituatie. Dit wordt eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.
- U zorgt dat een beheerder werkzaam is in uw inrichting die in het bezit is van een geldig vakbekwaamheidsbewijs zodat u voldoet aan maatregel 1 uit de last onder dwangsom met referentienummer G2017003129.
- U geeft de locatie waar u de dieren (tijdelijk) gaat huisvesten aan ons door. Deze wordt eerst door een inspecteur van de NVWA beoordeeld.

Voldoet u niet aan bovengenoemde voorwaarden, dan gaan wij uw dieren overdragen aan derden zodra de gezondheidstoestand van de dieren voldoende is.

Welke kosten?

Er zijn kosten gemaakt voor het transport, de opvang en de verzorging van uw honden. Ik heb nog geen facturen hiervan ontvangen. Daarom heb ik een schatting van de kosten gemaakt. Dit bedrag betaalt u eerst. Het gaat om **€ 49.975,52**. Het bedrag betaalt u in één keer. Een betalingsregeling is niet mogelijk. U ontvangt later van mij een brief met een factuur met het werkelijke bedrag.

Hoe kunt u betalen?

Wilt u er voor zorgen dat het bedrag voor 30 juni 2018 op de rekening van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is bijgeschreven, onder vermelding van 201803416.

De bankgegevens van RVO.nl zijn:
IBAN: NL41INGB 0705 001 393
BIC: INGBNL2A

Meer informatie

Indien u vragen heeft over de voortgang, kunt u contact opnemen met het algemene telefoonnummer van de NVWA. Deze is tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 0900 0388.

Hoogachtend,
de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,

mevr.
teamleider team Bestuurlijke maatregelen

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Bezwaarmogelijkheid

Als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken - na verzending van dit besluit - een bezwaarschrift indienen. Doe dit op tijd, anders kan uw bezwaarschrift niet worden behandeld. Let wel: het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van het besluit niet op.

Bij voorkeur kunt u uw bezwaarschrift via de e-mail verzenden naar nvwabezwaarenberoep@nvwa.nl. Uw bezwaarschrift kunt u eventueel ook per post verzenden naar: **Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, divisie Juridische Zaken, team Bezwaar en Beroep**, Postbus 43006, 3540 AA Utrecht.

U dient uw bezwaarschrift **ten minste** te voorzien van:

- uw naam en adres;
- de datum;
- het kenmerk, zaaknummer van deze brief (deze gegevens vindt u in de rechterkantlijn);
- de gronden van bezwaar;
- uw handtekening.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om een kopie van dit besluit mee te sturen?

NB. ook indien u uw bezwaarschrift per e-mail verstuurt, dient deze te voldoen aan bovenstaande eisen. Voldoet uw bezwaarschrift niet aan deze eisen, dan wordt uw bezwaarschrift niet in behandeling genomen. Het verdient de voorkeur om uw bezwaarschrift in Pdf-formaat als bijlage toe te voegen in het e-mailbericht.

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep.

** Als u uw bezwaarschrift in een vreemde taal opstelt en een vertaling voor een goede behandeling van het bezwaar nodig is, dient u zelf voor een vertaling van het bezwaarschrift te zorgen / If you submit your objection in a foreign language and a translation for proper handling of the objection is required, you should provide yourself a translation of the objection.*

Bijlagen:

- Indicatie kosten inbewaringname dieren
- Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?
- Rapport van bevindingen met nummer 110150

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Bijlage 1

Overzicht relevante wet- en regelgeving: waar staat het in de wet?

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 5:25

1. De toepassing van bestuursdwang geschiedt op kosten van de overtreder, tenzij deze kosten redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoren te komen.
2. De last vermeldt in hoeverre de kosten van bestuursdwang ten laste van de overtreder zullen worden gebracht.
3. Tot de kosten van bestuursdwang behoren de kosten van voorbereiding van bestuursdwang, voor zover deze zijn gemaakt na het verstrijken van de termijn waarbinnen de last had moeten worden uitgevoerd.
4. De kosten van voorbereiding van bestuursdwang zijn ook verschuldigd, voor zover als gevolg van het alsnog uitvoeren van de last geen bestuursdwang is toegepast.
5. Tot de kosten van bestuursdwang behoren tevens de kosten van vergoeding van schade ingevolge artikel 5:27, zesde lid.
6. Het bestuursorgaan stelt de hoogte van de verschuldigde kosten vast.

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Artikel 5:29

1. Voor zover de toepassing van bestuursdwang dit vergt, kan het bestuursorgaan zaken meevoeren en opslaan.

Artikel 5:31

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is om een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in spoedeisende gevallen besluiten dat bestuursdwang zal worden toegepast zonder voorafgaande last. Artikel 5:24, eerste en derde lid, is op dit besluit van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, kan terstond bestuursdwang worden toegepast, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit als bedoeld in het eerste lid bekendgemaakt.

Wet dieren

Artikel 1.3. Intrinsieke waarde

1. De intrinsieke waarde van het dier wordt erkend.
2. Onder erkenning van de intrinsieke waarde als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan erkenning van de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel. Bij het stellen van regels bij of krachtens deze wet, en het nemen van op die regels gebaseerde besluiten, wordt ten volle rekening gehouden met de gevolgen die deze regels of besluiten hebben voor deze intrinsieke waarde van het dier, onverminderd andere gerechtvaardigde belangen. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.

3. Voor de toepassing van het tweede lid wordt tot de zorg die dieren redelijkerwijs behoeven in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:
 - a. dorst, honger en onjuiste voeding;
 - b. fysiek en fysiologisch ongerief;
 - c. pijn, verwonding en ziektes;
 - d. angst en chronische stress;
 - e. beperking van hun natuurlijk gedrag;

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd.

Artikel 2.1. Dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.
6. Een ieder verleent een hulpbehoevend dier de nodige zorg.

Artikel 2.2. Houden van dieren

8. Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.

Besluit houders van dieren

Artikel 1.6 Houden van dieren

1. De bewegingsvrijheid van een dier wordt niet op zodanige wijze beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht.
2. Een dier wordt voldoende ruimte gelaten voor zijn fysiologische en ethologische behoeften.
3. Een dier wordt, indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren.
4. De houder van een dier dat in een gebouw of kooi wordt gehouden, draagt er zorg voor dat het dier daaruit niet kan ontsnappen.

Artikel 1.7 Verzorgen van dieren

Degene die een dier houdt, draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden;
- b. slechts onder de hoede wordt gesteld van een persoon die kennelijk tot de verzorging in staat is;
- c. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd;
- d. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- e. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- f. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;
- g. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

Artikel 2.4. Verzorging van productiedieren

1. Een dier wordt verzorgd door een voldoende aantal vakbekwame personen.
2. Een dier dat wordt gehouden in een veehouderijsysteem waar zijn welzijn afhangt van frequente verzorging door de mens, wordt ten minste eenmaal per dag gecontroleerd.
3. Een dier dat in een ander systeem wordt gehouden dan het systeem, bedoeld in het tweede lid, wordt zo vaak gecontroleerd dat lijden wordt voorkomen.
4. Een ziek of gewond dier wordt zo nodig afgezonderd in een passend onderkomen dat zo nodig is voorzien van droog strooisel.
5. Wanneer de zorg, bedoeld in artikel 1.7, aanhef en onderdeel c, geen verbetering in de toestand van het dier brengt, wordt zo spoedig mogelijk een dierenarts geraadpleegd.
6. Een dier krijgt voedsel met ten minste de tussenpozen die bij zijn fysiologische behoeften passen.
7. Het toegediende voer en drinken alsmede de wijze van toediening brengen het dier geen onnodig lijden of letsel toe.

**directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen**

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Artikel 3.12 Huisvesting en verzorging

- 1 Onverminderd de artikelen 1.5 tot en met 1.8 wordt een gezelschapsdier gehouden in een daarvoor geschikte ruimte. Dit houdt tenminste in dat:
 - a. het dier over voldoende bewegingsruimte beschikt;
 - b. de ruimte en de daarin gebruikte materialen zijn aangepast aan de fysiologische en ethologische behoeften van het dier;
 - c. het dier zo nodig bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's;
 - d. bij huisvesting van een hoogdrachtig of zogend dier, het met haar jongen de beschikking heeft over voldoende en geschikte nestruimte;
 - e. het dier niet tengevolge van de wijze waarop het gehuisvest is onnodige angst en stress ervaart;
 - f. het aantal en de samenstelling van dieren en diersoorten per verblijf zodanig is dat dit niet het welzijn of de gezondheid van het dier nadelig beïnvloedt.

- 2 Degene die een tentoonstelling, beurs of markt als bedoeld in artikel 3.7, tweede lid, organiseert, draagt zorg voor geschikte huisvesting van dieren gedurende de tentoonstelling, beurs of markt, die voldoet aan de artikelen 1.5 tot en met 1.8 en het eerste lid, met dien verstande dat dieren als bedoeld in onderdeel d niet worden toegelaten.

Artikel 3.16 Huisvesting honden

Een hond wordt, passend bij zijn ethologische en fysiologische behoefte, dagelijks in de gelegenheid gesteld tijd door te brengen buiten de ruimte waarin deze gehouden wordt, indien de gezondheidstoestand van de hond zich daar niet tegen verzet.

Bijlage 2 - Indicatie kosten inbewaringname

Hier vindt u de kosten voor het in bewaring nemen van dieren per dier per dag (exclusief BTW). Als uw dieren in bewaring worden genomen worden deze kosten bij u in rekening gebracht.

directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke
maatregelen

Onze referentie
BBB/RGN/RGN/U-18/12198

Boetezaaknummer
201803416

Opvangkosten per dier per dag (exclusief BTW)

Paard > 6 mnd	max. € 15,00
Paard hengst > 6 mnd	max. € 20,00
Pony (tot 1,45 m)	max. € 11,00
Pony hengst > 6 mnd	max. € 14,00
Veulen zogend ≤ 6 mnd	max. € 2,00
Veulen zonder moeder ≤ 6 mnd	max. € 12,50
Ezel	max. € 10,00
Melkkoe	max. € 20,00
Koe > 18 mnd	max. € 10,00
Stier > 18 mnd	max. € 15,00
Kalf > 8 wkn - 18 mnd	max. € 7,50
Kalf zogend ≤ 8 wkn	max. € 2,00
Kalf nuchter ≤ 14 dgn	max. € 7,50
Schaap/geit	max. € 3,00
Lam zogend ≤ 12 wkn	max. € 1,00
Lam zonder moeder ≤ 12 wkn	max. € 3,00
Varken/zwijn	max. € 5,05
Big ≤ 8 wkn	max. € 0,51
Big zonder moeder ≤ 8 wkn	max. € 3,00
Pluimvee	max. € 1,25
Hond	max. € 12,84
Kat	max. € 6,88
Marterachtige	max. € 3,42
Konijn	max. € 3,88
Knaagdier	max. € 3,11
Vogel	max. € 2,50
Krokodil	max. € 4,72
Slang	max. € 4,92
Waterschildpad	max. € 4,61

Overige kosten

Naast de genoemde kosten voor het opvang van dieren kunnen onder andere de volgende kosten bij u in rekening gebracht worden. Dit is afhankelijk van uw situatie.

- rekeningen voor het inhuren van derden inclusief uurloon en de door hen gevoerde (spoed)tarieven (zoals de agrarische bedrijfsverzorging, transporteurs, loodgieter, elektriciën, adviseurs dierenarts, hoefsmid etc.);
- inschakelen beveiliging;
- aanschaf van noodzakelijke materialen;
- vergoeding administratie voor aantal paarden, runderen, schapen, geiten, honden, katten etc.

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

PER POST EN PER E-MAIL NAAR : [REDACTED].NL

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

directie Strategie

divisie Juridische zaken
team Bezwaar & beroep

Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

[REDACTED]

T 06 [REDACTED]

Onze referentie

495-2609

Uw referentie

[REDACTED]/NVWA

Bijlage

Besluit 27 juni 2018

Datum 3 juli 2018

Betreft Reactie op mailbericht d.d. 29 juni 2018 inzake [REDACTED]

Geachte heer [REDACTED],

Op 29 juni 2018 heb ik van u een e-mailbericht ontvangen naar aanleiding van de voorlopige voorziening van 22 juni 2018. Kort samengevat heeft u in uw e-mailbericht het volgende aangevoerd. U heeft geen besluit ontvangen naar aanleiding van de toegepaste bestuursdwang van 16 juni 2018. Verder moet er – om spoedbestuursdwang toe te mogen passen – sprake zijn van spoed. Volgens u is er geen sprake van spoed. Voorts voert u aan dat de NVWA de rechterlijke uitspraak van de voorzieningenrechter niet zou respecteren. Tevens trekt u de conclusie dat de NVWA onrechtmatig handelt. U bent voornemens om de NVWA hiervoor aansprakelijk te stellen.

Ten algemene merk ik op dat hetgeen u in uw e-mailbericht heeft aangevoerd voornamelijk gronden zijn, gericht tegen het spoedbestuursdwangbesluit. Ambtshalve zal ik uw e-mailbericht opvatten als een bezwaarschrift tegen het spoedbestuursdwangbesluit. Aangezien uw e-mailbericht niet voldoet aan de formele vereisten van artikel 6:5 Algemene wet bestuursrecht, stel ik u in de gelegenheid om binnen de voorgeschreven bezwaartermijn van zes weken – na verzending van het spoedbesluit - ervoor te zorgen dat uw bezwaarschrift hieraan voldoet. In de beslissing op uw bezwaarschrift zal – in het kader van de volledige heroverweging - ingegaan worden op de door u aangevoerde gronden. Niettemin ben ik genegen om u voor de duidelijkheid op een aantal punten te wijzen. Louter ter uwer informatie deel ik u dan ook het volgende mee.

Inhoudelijke reactie

In uw e-mailbericht heeft u aangevoerd dat u geen besluit zou hebben ontvangen van de toegepaste bestuursdwang. Ik merk hierover het volgende op.

Op 16 juni 2018 hebben toezichthouders van de NVWA een inspectie bij uw cliënte verricht. Tijdens deze inspectie zijn overtredingen van de Wet dieren geconstateerd. Vanwege de spoedeisende situatie is besloten om terstond spoedbestuursdwang toe te passen. De omstandigheden waren zodanig van aard, dat handhavend optreden noodzakelijk was.

Bij brief van 20 juni 2018 is aan uw cliënte medegedeeld dat van de toegepaste spoedbestuursdwang een separaat besluit zal volgen. Op 27 juni 2018 is het besluit spoedbestuursdwang opgesteld en aan uw cliënte - ██████████ ██████████ - in persoon overhandigd. Uw cliënte was vanaf dat moment op de hoogte van de inhoud van het besluit. Uw stelling, dat er geen besluit zou zijn opgesteld, klopt derhalve niet. Het feit dat u dit besluit niet zou hebben ontvangen, betreurt ik ten zeerste.

Echter, het had tevens op de weg van uw cliënte gelegen om u hierover te informeren. Voor de volledigheid doe ik u het overhandigde besluit in de bijlage van deze brief toekomen. In dat verband merk ik ten overvloede op dat de bezwaartermijn thans nog niet is verstreken. Bovendien is uw mailbericht van 29 juni 2018 reeds opgevat als een bezwaarschrift. Kortom, u heeft nog voldoende tijd om het bezwaarschrift nader aan te vullen.

Verder acht ik de termijn tussen de toegepaste spoedbestuursdwang en de overhandiging van het besluit niet onevenredig lang. Mij is niet gebleken dat door deze handelswijze de belangen van uw cliënte zijn geschaad. Daarnaast heeft u zelf niet nader onderbouwd in hoeverre de belangen van uw cliënte zijn geschaad. Uw betoog faalt dan ook.

Met betrekking tot uw stelling, dat de NVWA zich niets lijkt aan te trekken van de rechterlijke uitspraak van 22 juni 2018 van de voorzieningenrechter¹, merk ik het volgende op. In rechtsoverweging 5 van de hiervoor genoemde uitspraak heeft de voorzieningenrechter overwogen dat de opgelegde maatregelen op zichzelf noodzakelijk en voldoende duidelijk zijn. Slechts de termijn waarbinnen uw cliënte de mogelijkheid heeft gekregen om de maatregelen uit te voeren, is te kort gebleken. De voorzieningenrechter heeft daarom een voorlopige voorziening getroffen door de opgelegde besluiten van 20 juni 2018 tot 29 juni 2018 te schorsen. Met klem benadruk ik dat dit niet betekent dat de NVWA in de tussentijd geen inspecties mag uitvoeren bij uw cliënte.

De NVWA is een handhavingsautoriteit belast met het toezicht op de naleving van wettelijke normen op onder andere het gebied van dierenwelzijn. Om toezicht te kunnen houden heeft de NVWA bevoegdheden tot ██████████ beschikking. Alle controles zijn gedaan door daartoe bevoegde en beëdigde toezichthouders. Gelet op het non-coöperatieve gedrag van uw cliënte, hebben de toezichthouders van de NVWA een machtiging tot binnentreden ontvangen voor het uitvoeren van inspecties bij uw cliënte thuis. De hulpofficier van justitie van de politie heeft de schriftelijke machtiging afgegeven tot het binnentreden van de woning zonder toestemming van uw cliënte. De machtiging is tijdens de inspectie aan uw cliënte getoond en (gedeeltelijk) voorgelezen.

Met deze machtiging is geen sprake van het onrechtmatig uitvoeren van inspecties. Kortom, mij is niet gebleken dat de toezichthouders van de NVWA buiten hun bevoegdheden of de verleende machtiging zijn getreden. Alleen de feitelijke uitvoering van de opgelegde besluiten was tot 29 juni 2018 geschorst en niet het uitvoeren van inspecties. Uw stelling is dan ook onjuist.

¹ College van Beroep voor het bedrijfsleven, 22 juni 2018, ECLI:NL:CBB:2018:302

Tevens is bij navraag gebleken dat de toezichthouders van de NVWA op 22 juni 2018 – vóór en tijdens de voorlopige voorziening - een inspectie hebben verricht bij uw cliënte. Verder heeft er tot 29 juni 2018 geen inspectie door de toezichthouders van de NVWA plaatsgevonden bij uw cliënte. Hetgeen u stelt is dan ook feitelijk onjuist. Ten overvloede merk ik op dat u ook hier uw stelling niet nader heeft onderbouwd.

In het verlengde van het voorgaande, merk ik het volgende op.

In uw e-mailbericht lijkt u te suggereren dat één van de medewerkers van de NVWA tijdens de zitting bewust de toezichthouders van de NVWA ter plaatse bij uw cliënte onjuist zou hebben geïnformeerd over de uitspraak van de voorzieningenrechter of dat de toezichthouders van de NVWA ter plaatse bewust de uitspraak van de voorzieningenrechter hebben genegeerd. In reactie hierop bericht ik u als volgt.

De enkele blote stelling is onvoldoende om uw stelling voor waar aan te nemen. Zoals ik hiervoor al heb betoogd, zijn er geen objectieve aanwijzingen aanwezig om aan te nemen dat in strijd met de uitspraak van de voorzieningenrechter is gehandeld. Het handelen van de NVWA is gebonden aan wet- en regelgeving, zoals uw cliënte dat is. Ambtshalve zijn mij geen feiten en omstandigheden bekend die aanknopingspunten bieden om uw stelling in overweging te nemen. Ik distantieer mij volledig van uw stelling, temeer nu deze niet is gestoeld op een deugdelijke onderbouwing. Aangezien u uw stelling niet nader heeft onderbouwd, zie ik geen enkele aanleiding om hier nader op in te gaan. Op uw stellingen, dat de NVWA in strijd met de wet handelt en dat er geen sprake zou zijn van spoed, zal in deze brief niet worden ingegaan. In de beslissing op uw bezwaarschrift zullen deze gronden worden behandeld.

Mocht u van mening zijn dat de NVWA onrechtmatig heeft gehandeld, dan kunt u een verzoek om schadevergoeding indienen. Let wel, uw vordering dient u te onderbouwen met valide argumenten en bewijsstukken.

Beslistermijn en horen

In beginsel is de NVWA gehouden om binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift een beslissing te nemen op uw bezwaarschrift. Deze termijn kan ingevolge artikel 7:10, derde lid, Algemene wet bestuursrecht voor ten hoogste zes weken worden verdaagd. Ik houd u op de hoogte van de termijn waarbinnen u de beslissing op uw bezwaarschrift kunt verwachten. Ik realiseer me hierbij dat u in het kader van rechtszekerheid zo snel mogelijk een reactie wenst te hebben. Aan de andere kant hecht ik er veel waarde aan om een zorgvuldige beslissing op uw bezwaarschrift voor te bereiden binnen de voorgeschreven wettelijke beslistermijn. Ik ga ervan uit dat hier begrip voor heeft.

In het kader van de behandeling van uw bezwaarschriften verzoek ik u mij om aan te geven of u tijdens een hoorzitting uw ingediende bezwaarschriften mondeling wenst toe te lichten. U kunt gebruik maken van het bij u bekende e-mailadres.

Proceskosten

Rest mij nog slechts in te gaan op uw verzoek om uitbetaling van de proceskosten. De voorzieningenrechter heeft de NVWA in de hiervoor genoemde uitspraak veroordeeld in de door uw cliënte gemaakte proceskosten. Op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht is de voor een derde beroepsmatige verleende rechtsbijstand vastgesteld op een bedrag van € 1.002,- (1 punt voor het indienen van het verzoekschrift en 1 punt voor het verschijnen ter zitting, met een waarde per punt van € 501,- en een wegingsfactor 1). Ook is opgedragen om het betaalde griffierecht van € 170,- uit te betalen.

Uw verzoek om de bedragen binnen één week over te maken, kan ik niet honoreren. De uit te betalen bedragen ontvangt u binnen vier weken na dagtekening van deze brief. Omtrent de uitbetaling ontvangt u nader bericht.

Vragen

Heeft u vragen, kijk dan op www.nvwa.nl/bezwaarenberoep. Heeft u liever telefonisch contact met de NVWA? Dan kunt u bellen naar het klantcontactcentrum van de NVWA op: 0900 0388.* Geef tijdens het gesprek aan dat u een medewerker wilt spreken van team Bezwaar en Beroep en houd onze referentie bij de hand.

** Het informatienummer kost € 0.20 per gesprek, plus uw gebruikelijke belkosten.*

In het vertrouwen u voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

Dhr. [Redacted]

Coördinerend jurist, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 3 juli 2018 18:58
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: [REDACTED] /NVWA
Bijlagen: Reactie [REDACTED].pdf; ATT00001.htm; Besluit spoedbestuursdwang.pdf; ATT00002.htm

Onderstaande tkn. Definitieve versie reactie op mailbericht zoals vandaag verzonden naar de advocaat.

Gr,

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@nvwa.nl>
Aan: [REDACTED] >
Onderwerp: Antw.: [REDACTED] /NVWA:PDF

Geachte heer [REDACTED],
 In reactie op onderstaand mailbericht doe ik u bijgaande reactie toekomen.
 In het vertrouwen u voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik.
 Met vriendelijke groet,
 Dhr. [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 29 juni 2018 14:49
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: [REDACTED] /NVWA

Geachte heer [REDACTED],
 Op 16 juni heeft de NVWA een inval gedaan bij mijn cliënte. Er zijn toen een groot aantal honden van cliënte meegevoerd en opgeslagen. In uw besluit van 20 juni kondigt de NVWA aan dat cliënte hieromtrent een separaat besluit ontvangt. Aangezien ik [REDACTED] advocaat ben in deze dient de NVWA dit besluit ook mij te doen toekomen.
 Ik constateer dat vandaag 29 juni, bijna 2 weken na het toepassen van spoed bestuursdwang, ik nog geen besluit heb mogen ontvangen, zodat ik hiertegen ook geen bezwaar kan maken.
 De grondslag voor het toepassen van dergelijke spoedbestuursdwang is te vinden in artikel 5:31, lid 2, Awb:
 Indien de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, kan terstond bestuursdwang worden toegepast, maar wordt zo spoedig mogelijk nadien alsnog een besluit als bedoeld in het eerste lid bekendgemaakt.
 Ik stel, ten eerste, vast dat het op schrift gestelde besluit niet zo spoedig mogelijk bekend is gemaakt.
 Voorts is van belang dat, om dit instrument te mogen gebruiken, er dus sprake moet zijn van spoed. Voor spoedeisende bestuursdwang is vereist dat er geen tijd is om de overtreder een begunstigingstermijn te geven. Voor de toepassing van zeer spoedeisende bestuursdwang is vereist dat de situatie "zo spoedeisend [is] dat een besluit niet kon worden afgewacht" (ABRvS 14 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3299). Daarbij moet het gaan om situaties waarbij vanwege de gevaren voor mens of milieu direct moet worden ingegrepen. Voorbeelden zijn acuut gevaar voor de bewoner van een pand vanwege de bouwvallige staat van het pand (ABRvS 6 juli 2016,

ECLI:NL:RVS:2016:1855), lekkende vaten chemisch afval (ABRvS 6 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1458), of acuut brandgevaar vanwege loszittende elektrische bedrading en het feit dat bewoners "op een alternatieve, maar uiterst gevaarlijke wijze zelf voor een warme woonruimte zorgden" (ABRvS 22 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1262).

Ik constateer dat (ook) aan dit criterium niet is voldaan. Dit blijkt alleen al uit het besluit van 20 juni 2018 zelf waarin wel een begunstigingstermijn is gegund die nota bene door de Voorzieningenrechter met een week (zie, ten overvloede, de uitspraak:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:CBB:2018:302>) is verlengd.

Kortom, de NVWA handelt in strijd met de wet en daarmee onrechtmatig. Het niet bevoegd zijn om spoedeisende bestuursdwang toe te passen betekent namelijk dat de handhaving in zijn geheel onrechtmatig te achten is (ABRvS 11 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1268).

Ik zal de NVWA hierover op korte termijn aansprakelijk stellen.

Voorts geeft de NVWA er blijk van zich niks aan te trekken van rechterlijke uitspraken. Direct nadat de Voorzieningenrechter had bepaald dat de NVWA een week niet mocht binnentreden bij cliënte heeft de NVWA dit toch gedaan, nota bene nadat u of een van de andere aanwezigen tijdens de zitting de medewerkers ter plaatse op de hoogte hebben gebracht van de uitspraak.

Dit kan betekenen (1) dat een van de aanwezigen tijdens de zitting bewust de medewerkers ter plaatse onjuist hebben geïnformeerd over de uitspraak of (2) dat de medewerkers ter plaatse bewust de uitspraak van de Voorzieningenrechter hebben genegeerd. Ook heeft niemand van uw organisatie mij op de hoogte gesteld van deze controle.

Hoe dan ook, ook deze inval is onrechtmatig want strijdig met uitspraak van de Voorzieningenrechter.

Voorts wijs ik u op artikel 5:13 Awb waarin staat dat een toezichthouder van zijn bevoegdheden slechts gebruik maakt voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is. Ook hier houdt de NVWA zich niet aan.

Nu de NVWA zowel de wet als rechterlijke uitspraken niet respecteert zal ik deze kwestie aanhangig maken bij de Nationale Ombudsman. Ik zend tevens een kopie van deze mail door aan de Inspecteur-Generaal.

Met vriendelijke groet,

A large black rectangular redaction box covering the signature and name of the sender.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 11 juli 2018 14:54
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV; [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: gebitsbehandeling [REDACTED]

Hallo,
Zojuist bericht gehad van de dierenarts van [REDACTED] er worden morgen 4 honden naar de DAP [REDACTED] in [REDACTED] gebracht voor gebitsbehandeling. Er worden vrijdag a.s. 3 honden gebracht naar DAP [REDACTED] in [REDACTED]. Er waren gisteren 4 honden behandeld in DAP [REDACTED]

Dit is dan volgens afspraak gestart: de verdeling heeft te maken met capaciteit.
De overige behandelingen worden door de dierenarts van DAP [REDACTED] uitgevoerd die de inventarisatie op donderdag 4-7-2018 heeft gedaan.

De [REDACTED] houden zich hiermee aan de gemaakte afspraken.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Toezichthoudend dierenarts NVWA
Team Toezichtuitvoering Landbouw Landelijk (team Noord)
Afd. Dier/Divisie inspectie/NVWA
Tel.nr. 038-[REDACTED]/06-[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 2 juli 2018 19:21
Aan: [REDACTED] NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: inspectie 02 juli [REDACTED] Teckel fokker

Beste allen

Vandaag een inspectie uitgevoerd bij [REDACTED]

Hieruit blijkt dat zij geen dierenarts hebben ingeroepen om honden te behandelen. Het welzijn / gezondheid van de honden is ernstig in het geding.

70 van 100 honden hebben problemen met het gebit, er zijn nog steeds honden die geen vers water hadden.

Het woonhuis, de keuken en de garage waar de honden werden gehouden is een smerig boel. Het ruikt er heel onaangenaam en de dieren zitten veelal in te kleine kooien.

Vanwege het spoed besluit dat zij morgen gaan ontvangen, is er een afspraak gemaakt met een dierenarts, om drie honden morgen te laten behandelen / euthanaseren.

Ik heb hen medegedeeld dat zij de overige honden moeten laten beoordelen door een dierenarts voor donderdag 15.00 uur. Zij gaven aan dit niet te laten doen omdat dit toch niet lukt.

Wij willen vrijdag terug voor her controle. Als er niks gedaan willen wij graag de honden meevoeren en opslaan. Dit vanwege het feit dat er weinig tot geen verbetering in de situatie zit. Tevens geeft [REDACTED] [REDACTED] aan dat ze alle kosten voor opvang etc niet kan betalen en zo in de bijstand komt en voornemens is om alle hondjes in te laten slapen.

Verder wil ik opmerken [REDACTED] is iedere keer aanwezig.

Graag morgen overleg

Met vriendelijke groeten

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 4 juli 2018 13:51
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Lijst honden [REDACTED]
Bijlagen: 8-3398.xlsx

Hoi [REDACTED],

Hierbij de lijst met het overzicht van de in bewaring genomen honden van [REDACTED]

Ik hoor graag van je of ik deze mag doorsturen naar [REDACTED] [REDACTED]

Met vriendelijk groet,

[REDACTED]
Medewerker behandelen en ontwikkelen

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
directie Strategie
divisie Juridische zaken
team Bestuurlijke maatregelen 1
Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht
Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 27 juni 2018 10:28
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED] 8-3398

Ik hoorde van [REDACTED] dat er nog wat onduidelijkheid was over der aantallen honden, dat heb ik jullie afgelopen maandag gemaïld, maar hierbij nogmaals!

Met vriendelijke groet,

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 25 juni 2018 9:28
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] 8-3398

Goedemorgen,
Eén van onze opslaghouders heeft nog eens goed geteld, en blijkt nu 2 teckels minder te hebben, dat maakt het aantal honden 156:
147 Teckels
9 Lagotto Romagnolo's
Met vriendelijke groet,

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 11:48
Aan: RVO IBG
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] 8-3398

Hoi collega,
Op het PVMO staat een aantal van 143 teckels vermeld. In onderstaande mail wordt er 149 teckels benoemd. Zou je mij kunnen vertellen waar het verschil van 6 teckels zit?
Groeten,

Van: RVO IBG
Verzonden: woensdag 20 juni 2018 11:16
Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: PVMO [REDACTED] 8-3398

Beste collega,
De zaak is ingeschreven onder nummer 8-3398.
We hebben totaal 9 Lagotto Romagnolo en 149 Teckels ondergebracht bij onze opslaghouders.
Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Team In Beslaggenomen Goederen (IBG)

.....
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | Den Haag
Postbus 40225 | 8004 DE | Zwolle
088 [REDACTED]

Van: NVWA pb team maatregelen 1 LNV
Verzonden: maandag 18 juni 2018 15:36

Aan: RVO IBG

Onderwerp: FW: PVMO [REDACTED] 8-3398

Beste collega,

Hierbij het PVMO van de IBN bij overtreder [REDACTED].

Met vriendelijk groet,

[REDACTED]

Medewerker behandelen en ontwikkelen

.....
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

directie Strategie

divisie Juridische zaken

team Bestuurlijke maatregelen 1

Catharijnesingel 59 | 3511 GG | Utrecht

Postbus 43006 | 3540 AA | Utrecht

Van: [REDACTED]

Verzonden: maandag 18 juni 2018 15:22

Aan: NVWA pb team maatregelen 1 LNV; [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: PVMO [REDACTED]

Collegae,

Hierbij het PV MO inzake [REDACTED] te [REDACTED] n.a.v. zaterdag jl. de actie spoeddwang.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Inspecteur NVWA,

M 0031 [REDACTED]

[REDACTED] [@nvwa.nl](mailto:[REDACTED]@nvwa.nl)

.....
Team Dierenwelzijn Noord

Afdeling Dier

Divisie Inspectie

Directie Handhaven

Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit

Ministerie van Economische Zaken.

Lubeckplein 34, 8017 JS Zwolle

Postbus 10063, 8000 GB Zwolle

T 038- [REDACTED]

F 038- [REDACTED]

<http://www.nvwa.nl>

.....
Aanwezig: Ma Di Wo Do

Ras	Naam	Chipnummer	Opslaghouder
Teckel	hond 1		101
Teckel	hond 2		101
Teckel	hond 3		101
Teckel	hond 4		101
Teckel	hond 5		101
Teckel	hond 6		101
Teckel	hond 7		101
Teckel	hond 8		101
Teckel	hond 9		101
Teckel	hond 10 / Moeder van pups 6 t/m 9		101
Teckel	hond 11		101
Teckel	hond 12		101
Teckel	hond 13		101
Teckel	hond 14		101
Teckel	hond 15		101
Teckel	hond 16		101
Teckel	hond 17		101
Teckel	hond 18		101
Teckel	hond 19		101
Teckel	hond 20		101
Teckel	hond 21		101
Teckel	hond 22		101
Teckel	hond 23		101
Teckel	hond 24		101
Teckel	hond 25		101
Teckel	hond 26		101
Teckel	hond 27		101
Teckel	hond 28		101
Teckel	hond 29		101
Teckel	hond 30		101
Teckel	hond 31		101
Teckel	hond 32		101
Teckel	hond 33		101
Teckel	hond 34		101
Teckel	hond 35		101
Teckel	hond 36		101
Teckel	hond 37		101
Teckel	hond 38		101
Teckel	hond 39		101
Teckel	hond 40		101
Teckel	hond 41		101
Teckel	hond 42		101
Teckel	hond 43		101
Teckel	hond 44		101
Teckel	hond 45		101
Teckel	hond 46		101
Teckel	hond 47		101
Teckel	hond 48		101